

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi talletuspankki-
en yhteenliittymästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki talletuspankkien yhteenliittymästä. Laki korvaisi nykyiset osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettussa laissa olevat säännökset osuuspankkien yhteenliittymästä. Laissa säädettäisiin talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä toimivan osuuskunnan sekä keskusyhteisönä jäsenenä olevan talletuspankin ja muun luottolaitoksen sekä yhteenliittymään kuuluvien muiden yritysten toiminnalle asetettavista vaatimuksista. Yhteenliittymämalli tulisi sallitaksi kaikille pankkiryhmillä niiden yhteisömuodosta riippumatta.

Yhteenliittymän voisivat muodostaa keskusyhteisönä toimiva osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset sekä niiden määräysvallassa olevat rahoituslaitokset ja palveluyritykset. Yhteenliittymän muodostamisen edellytyksenä olisi, että keskusyhteisölle myönnettään laissa tarkoitettu toimilupa ja että keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitoksen säännöt tai yhtiöjärjestys vastaavat laissa säädetyjä vaatimuksia. Laissa säädettäisiin lisäksi keskusyhteisölle sallitusta toiminnasta sekä keskusyhteisön jäseneksi liittymisestä sekä jäsenyydestä eroamisesta ja erottamisesta.

Yhteenliittymän riskienhallintaan, sisäiseen valvontaan ja vakavaraisuuteen sovellettaisiin pääosin luottolaitosten konsolidoitua valvontaa vastaavia säännöksiä ja yhteenliittymän tilinpäätökseen luottolaitoksen konsernitilinpäätöstä vastaavia säännöksiä. Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuteen ja suuria asiakasriskejä sekä elinkeinoyhteisöjen omistusta koskeviin rajoituksiin voitaisiin soveltaa muita luottolaitoksia lievempiä vaatimuksia laissa tarkemmin säädetyin edellytyksin.

Keskusyhteisöllä olisi oikeus antaa jäsenluottolaitoksille niiden luotettavaa hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia ohjeita. Näiden ohjeiden noudattaminen olisi edellytyksenä lievempien vakavaraisuusvaatimusten soveltamiselle.

Jäsenluottolaitokset olisivat keskinäisessä vastuussa sellaisen jäsenluottolaitoksen ve-loista, joka ei kykene suoriutumaan sitoumuksistaan. Lisäksi jäsenluottolaitokset olisivat velvollisia tukemaan laissa tarkemmin säädettävällä tavalla sellaisen jäsenluottolaitoksen vakavaraisuutta, joka ei täytä lakisääteistä vakavaraisuusvaatimusta. Keskinäisen vastuun toteuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä vastaisi keskusyhteisö.

Yhteenliittymää koskevan sääntelyn lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi nykyiseen osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin sisältyvä osuuspankkien keskinäistä lainantantoa koskeva kieltö sekä säästöpankkilakiin sisältyvä vastaava säästöpankkeja koskeva kieltö.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettua lakia, säästöpankkilakia, valtion vakuusrahastosta annettua lakia, rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia, kaupparekisterilakia sekä kirjanpitolakia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	5
1 JOHDANTO.....	5
2 NYKYTILA.....	5
2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö.....	5
2.1.1 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista.....	5
2.1.2 Laki Finanssivalvonnasta.....	7
2.1.3 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta.....	7
2.2 Kansainvälinen kehitys.....	8
2.2.1 Luottolaitosdirektiivi.....	8
2.2.2 Ulkomainen lainsäädäntö.....	8
2.3 Markkinoiden kehitys.....	12
3 NYKYTILAN ARVIOINTI.....	12
3.1 Tausta.....	12
3.2 Soveltamisala ja yhteenliittymän määritelmä.....	12
3.3 Ohjausvalta.....	13
3.4 Konsolidoitu valvonta.....	13
3.5 Jäsenluottolaitosten omien varojen vähimmäismäärä.....	14
3.6 Keskinäinen vastuu.....	15
3.7 Keskusyhteisön harjoittama valvonta.....	15
3.8 Valtion vakuusrahastosta annetun lain soveltaminen.....	16
4 ESITYKSEN TAVOITTEET.....	16
5 KESKEISET EHDOTUKSET.....	16
5.1 Lain soveltamisala.....	16
5.2 Yhteenliittymä.....	16
5.3 Keskusyhteisö.....	17
5.4 Jäsenluottolaitos.....	17
5.5 Yhteenliittymän ohjaus, riskienhallinta ja vakavaraisuus.....	17
5.6 Jäsenluottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärä ja vakavaraisuuden ja asiakasriskien hallinta.....	18
5.7 Keskinäinen vastuu.....	19
5.8 Valvonta.....	19
5.9 Valtion vakuusrahastosta annetun lain soveltaminen.....	20
5.10 Paikallispankkien keskinäistä lainanantoa koskevan kiellon kumoaminen.....	21
5.11 Muut muutokset.....	21
6 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	21
6.1 Vaikutukset yrityksiin.....	21
6.2 Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisiin.....	22
7 ASIAN VALMISTELU.....	22
8 MUUT ESITYKSEEN VAIKUTTAVAT SEIKAT.....	22
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	23
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	23
1.1 Laki talletuspankkien yhteenliittymästä.....	23
1 luku. Yleiset säännökset.....	23
2 luku. Keskusyhteisön toimilupa.....	26
3 luku. Yhteenliittymän ohjaus, riskienhallinta ja vakavaraisuus.....	27

4 luku.	Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus ja sen valvonta.....	30
5 luku.	Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu	32
6 luku.	Valvonta.....	35
7 luku.	Erinäiset säännökset.....	36
1.2	Laki luottolaitostoiminnasta.....	37
1.3	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista	37
	2, 10 ja 11 luku.	37
1.4	Säästöpankkilaki	38
1.5	Laki valtion vakuusrahastosta	38
1.6	Laki Finanssivalvonnasta.....	38
1.7	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta.....	38
1.8	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	39
1.9	Laki sijoituspalveluyrityksistä	39
1.10	Sijoitusrahastolaki	39
1.11	Kaupparekisterilaki	39
1.12	Kirjanpitolaki	39
	8 luku.....	39
2	VOIMAANTULO.....	40
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	40
	LAKIEHDOTUKSET	41
	Laki talletuspankkien yhteenliittymästä	41
	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	53
	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta.....	55
	Laki säästöpankkilain 128 §:n kumoamisesta	56
	Laki valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta.....	56
	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	58
	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	59
	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	62
	Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 50 ja 54 §:n muuttamisesta	63
	Laki sijoitusrahastolain 26 a ja 30 a §:n muuttamisesta	64
	Laki kaupparekisterilain muuttamisesta	64
	Laki kirjanpitolain 8 luvun 1 §:n muuttamisesta	65
	LIITE	66
	RINNAKKAISTEKSTIT	66
	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	66
	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta.....	71
	Laki säästöpankkilain 128 §:n kumoamisesta	72
	Laki valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta.....	73
	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	76
	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	79
	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	81
	Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 50 ja 54 §:n muuttamisesta	84
	Laki sijoitusrahastolain 26 a ja 30 a §:n muuttamisesta	85

Laki kaupparekisterilain muuttamisesta	86
Laki kirjanpitolain 8 luvun 1 §:n muuttamisesta	87

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001, jäljempänä *osuuspankkilaki*) 2 luvussa säädetään osuuspankkien yhteenliittymästä. Lain mukaan osuuspankit ja osuuskunta (*keskusyhteisö*), jonka jäseniä osuuspankit ovat, voivat muodostaa osuuspankkien yhteenliittymän. Yhteenliittymää valvotaan yhtenä taloudellisena kokonaisuutena ja sen jäseninä oleviin luottolaitoksiin voidaan soveltaa eräiltä osin lievempiä vakavaraisuusvaatimuksia ja asiakasriskirajoituksia kuin muihin luottolaitoksiin. Yhteenliittymämalli perustuu luottolaitosten toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/48/EY (jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*) 3 artiklassa olevaan poikkeussäännökseen, jonka mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan vapauttaa pääomavaatimuksista keskusyhteisöön kuuluvat ja keskusyhteisön valvonnassa olevan jäsenluottolaitokset tietyin edellytyksin.

Osuuspankkien yhteenliittymää koskevat säännökset sisällytettiin lakiin 1990-luvun puolivälissä. Sääntelyn tarkoituksena oli vakuuttaa paikallispankkiryhmien toimintaa pankkikriisin jälkeen. Sääntelyä päädyttiin soveltamaan silloiseen osuuspankkiryhmään kuuluviin pankkeihin lukuun ottamatta niitä yksittäisiä osuuspankkeja, jotka päättivät jäädä yhteenliittymän ulkopuolelle. Vastavalle sääntelylle ei tuolloin ollut tarvetta muissa pankkiryhmissä eikä liikepankki- ja säästöpankilainsäädännön muuttamista sen vuoksi pidetty tarpeellisena.

Voimassa olevan sääntelyn uudelleen arviointi on tarpeen useasta syystä. Kun pankkien kansainväliseen vakavaraisuusuudistukseen (niin sanottu *Basel II*) perustuva voimassa oleva laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) säädettiin, siinä ei kaikilta osin voitu ottaa huomioon uudistuksen vaikutuksia yhteenliittymän ja sen jäsenluottolaitosten valvontaan. Lisäksi jäsenluottolaitosten nykyiset vakavaraisuusvaatimukset perustuvat keskusyhteisön ja valvontaviranomaisen laa-

jaan subjektiiviseen harkintaan eivätkä siten ole riittävän yksiselitteisiä ja objektiivisia täyttääkseen kaikilta osin hyvän lainsäädännön vaatimukset. Myös käytännössä lainsäädännön soveltamisessa on tullut esiin tapauksia, joissa säännösten soveltaminen on osoittautunut ongelmalliseksi.

Lisäksi yhteenliittymämallia voidaan soveltaa nykyisin ainoastaan osuuspankkeihin. Voimassa oleva laki asettaa siten eri luottolaitosmuodot perusteettomasti eriarvoiseen asemaan.

2 Nykytila**2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö****2.1.1 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista**

Yhteenliittymästä säädetään osuuspankki-laissa. Lain 2 luvussa säädetään siitä, mitkä yritykset kuuluvat yhteenliittymään (3 §:n 1 momentti), yhteenliittymän muodostumisen yleisistä edellytyksistä (3 §:n 2 momentti), keskusyhteisöstä ja sen konsolidointiryhmästä (3 §:n 3-5 momentti) sekä jäsenluottolaitoksista ja niiden velvollisuudesta olla keskusyhteisön jäsen (3 §:n 6 momentti). Mainitussa luvussa säädetään lisäksi keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen maksuvalmiudesta (4 §), keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen hallinnon luotettavuudelle, sisäiselle valvonnalle ja riskienhallintajärjestelmille asetetuista yleisistä vaatimuksista (5 §), yhteenliittymän ja sen jäsenluottolaitoksen suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista (6 ja 7 §) sekä yhteenliittymän ja sen jäsenluottolaitoksen vakavaraisuudesta (8 ja 9 §). Niin ikään mainitussa luvussa säädetään keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen säännöistä (10 ja 11 §), toiminnan aloittamisesta (12 §), keskusyhteisön jäseneksi ottamisesta sekä jäsenyydestä eroamisesta ja erottamisesta (13 ja 14 §), toiminimen käyttämisestä (15 §), yhteenliittymän tilinpäätöksestä (16 §) ja yhteenliittymän purkamisesta (17 §). Lisäksi luvussa säädetään säännöistä. Yhteenliitty-

mään kuuluvan jäsenluottolaitoksen ja keskusyhteisön selvitystilasta ja konkurssista ja siihen liittyvästä jäsenluottolaitosten keskinäisestä vastuusta säädetään lain 10 luvussa ja yhteenliittymän valvonnasta 11 luvussa.

Yhteenliittymä

Yhteenliittymän muodostavat lain mukaan keskusyhteisönä toimiva osuuskunta ja sen konsolidointiryhmään kuuluvat yhteisöt, jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt omistavat yli puolet.

Yhteenliittymän muodostamiselle on laissa määritelty kolme yleistä edellytystä, joista kaksi ensiksi mainittua perustuvat luottolaitosdirektiivin 3 artiklaan:

- 1) keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista laissa säädetyn mukaisesti;
- 2) yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla;
- 3) osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki on keskusyhteisön tytäryritys.

Keskusyhteisö

Lain mukaan keskusyhteisö on osuuskuntalaissa (1488/2001) tarkoitettu osuuskunta ja luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen rahoituslaitos. Keskusyhteisö on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia. Sillä on velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta, toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisö ei saa näissä toimissaan asettaa jäsenluottolaitoksia keskenään eriarvoiseen asemaan ilman perusteltua syytä. Keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat keskusyhteisön lisäksi sen omistusyhteisö sekä luottolaitos, siihen rinnastettava ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos ja palveluyritys,

joka on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tytäryritys.

Keskusyhteisön säännöistä on käytävä ilmi sen lisäksi, mitä osuuskuntalaissa säädetään, että keskusyhteisö, sen jäsenluottolaitokset ja muut yhteenliittymään kuuluvat yritykset muodostavat yhdessä laissa tarkoitettua yhteenliittymän. Lisäksi säännöistä on käytävä ilmi keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten laissa tarkoitettu keskinäinen yhteisvastuu ja keskusyhteisön jäsenluottolaitoksiin kohdistuva laissa tarkoitettu ohjausvalta. Keskusyhteisö on laissa määritelty luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 §:ssä tarkoitetuksi rahoituslaitokseksi.

Jäsenluottolaitos

Jäsenluottolaitoksen on oltava keskusyhteisön jäsen. Jäsenluottolaitoksia voivat olla osuuspankit, osuuspankkiosakeyhtiöt, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki ja ne luottolaitokset, joiden äänivaltaasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt omistavat yli puolet. Jäsenluottolaitoksen säännöistä tai yhtiöjärjestyksestä on käytävä ilmi sen lisäksi, mitä osuuskuntalaissa säädetään, vastaavat seikat kuin mitä edellä on sanottu keskusyhteisön säännöistä.

Keskusyhteisön ohjausvalta

Keskusyhteisö on lain mukaan oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia. Keskusyhteisöllä on velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Yhteenliittymän taloudellisen aseman valvonta

Yhteenliittymällä on oltava yhteenlaskettu- ja omia varoja vähintään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetty määrä. Yhteenliittymän omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä lasketaan soveltuvin osin noudattaen, mitä luottolaitostoimin-

nasta annetussa laissa säädetään konsolidoitujen omien varojen määrästä ja konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärästä. Yhteenliittymän on myös laadittava yhdistelty tilinpäätös, jonka perusteella omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä lasketaan. Yhdistelty tilinpäätös laaditaan soveltuvin osin, mitä luottolaitoksen konsernitilinpäätöksestä säädetään.

Yhteenliittymän suuriin asiakasriskeihin sovelletaan soveltuvin osin, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään konsolidoitujen suurten asiakasriskien rajoituksista.

Yhteenliittymän vakavaraisuuden ja asiakasriskien hallinnan on lisäksi täytettävä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädettyjä konsolidoidun vakavaraisuuden ja konsolidoitujen asiakasriskien hallintaa koskevia laadullisia vaatimuksia vastaavat vaatimukset.

Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus ja suuria asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Jäsenluottolaitoksiin sovelletaan lähtökohdaisesti samoja vakavaraisuusvaatimuksia ja asiakasriskejä koskevia rajoituksia kuin muihinkin luottolaitoksiin. Jos jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus laskee alle luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn, määräajan tilanteen korjaamiseksi asettaa kuitenkin luottolaitostoiminnasta annetusta laista poiketen Finanssivalvonnan sijasta keskusyhteisö Finanssivalvonnan määräämien perusteiden mukaisesti. Lisäksi keskusyhteisö voi myöntää jäsenluottolaitokselle luvan poiketa laissa säädettyissä rajoissa luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisista suurista asiakasriskeistä koskevista rajoituksista.

Keskusyhteisön ja jäsenyhteisön selvitystilasta ja konkurssi

Laissa on säännökset sekä yhteenliittymään kuuluvan jäsenluottolaitoksen että keskusyhteisön selvitystilasta ja konkurssista. Keskusyhteisöllä on oikeus periä jäsenluottolaitokselta ylimääräisiä maksuja keskusyhteisön säännöissä mainituin perustein jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden tukemiseksi. Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat lisäksi

yhteisvastuussa niistä veloista, joita ei saada suoritetuiksi selvitystilassa tai konkurssissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken niiden taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Selvitystilassa tai konkurssissa olevan jäsenluottolaitoksen toiminnan jatkaminen on sallittua vain keskusyhteisön suostumuksella. Mahdollisesti syntynyt tappio on jaettava yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten vastattavaksi. Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen varoja ei saa ryhtyä jakamaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut selvitystilan alkamista seuranneesta tilinpäätöspäivästä.

Yhteenliittymän valvonta

Osuuspankkien yhteenliittymää valvovat sekä Finanssivalvonta että keskusyhteisö. Keskusyhteisö valvoo, että jäsenluottolaitokset toimivat lakien, asetusten, viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten, keskusyhteisön antamien ohjeiden sekä sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti. Jos keskusyhteisö havaitsee, että valvottavan toiminta ei ole edellä sanottujen säännösten mukaista, keskusyhteisön on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Lisäksi säädetään valvontaa varten vaadittavista tiedoista ja selvityksistä.

2.1.2 Laki Finanssivalvonnasta

Keskusyhteisö on Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetty Finanssivalvonnan valvottavaksi. Vaikka keskusyhteisöltä ei laissa edellytetä toimilupaa, keskusyhteisöön sovelletaan yleisten valvontavaltuuksien lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta määrääjäksi erottaa tehtävästään toimilupavalvottavan hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja.

2.1.3 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

Yhteenliittymästä ja keskusyhteisöstä säädetään myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa

(699/2004). Laissa tarkoitetun ryhmittymän muodostavat mainitun lain 3 §:n mukaan myös osuuspankkilaissa tarkoitettuun yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt yhdessä sellaisten vakuutusalan yritysten kanssa, joihin mainituilla yhteisöillä on määräysvalta tai jotka ovat tällaisen yhteisön omistusyhteisyriksiiä. Yhteenliittymän keskusyhteisöä pidetään tällaisessa ryhmittymässä laissa tarkoitettuna ryhmittymän johdossa olevan yrityksenä, jolle laissa on asetettu velvollisuuksia erityisesti ryhmittymän taloudellista asemaa koskevan raportoinnin osalta.

2.2 Kansainvälinen kehitys

2.2.1 Luottolaitosdirektiivi

Yhteenliittymärakenne perustuu luottolaitosdirektiivin 3 artiklan poikkeussääntöseen. Direktiivi mahdollistaa yhteenliittymämallin soveltamisen ja määrittelee sen edellytykset. Direktiivin mukaan luottolaitokset, jotka kuuluvat pysyvästi niitä valvoaan ja samaan jäsenvaltioon sijoittautuneeseen keskuslaitokseen, voidaan vapauttaa eräistä EY:n luottolaitosdirektiivin vaatimuksista. Luottolaitokset katsotaan silloin yhdeksi kokonaisuudeksi ja vain niiden keskuslaitos on kaikilta osin pankkivalvonnallisten määräysten alainen. Artikla on alun perin tarkoitettu siirtymäsääntöksi, jota sovellettaisiin ainoastaan ennen 15.12.1977 syntyneisiin yhteenliittymiin. Jäsenvaltiot, Suomi mukaan lukien, ovat kuitenkin yleisesti soveltaneet artiklan mukaista yhteenliittymämallia myös mainitun ajankohdan jälkeen perustettuihin yhteenliittymiin. Komissio on tämän vuoksi [syyskuussa 2008] antanut ehdotuksen luottolaitosdirektiivin 3 artiklaan muuttamisesta, jolla varmistettaisiin se, että jäsenvaltiot voivat soveltaa artiklaa myös mainitun ajankohdan jälkeen perustettuihin yhteenliittymiin.

Luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa on lueteltu kolme edellytystä poikkeussääntöksen soveltamiselle:

1) keskuslaitoksen ja siihen kuuluvien laitosten sitoumukset ovat yhteisvastuullisia tai keskuslaitos takaa siihen kuuluvien laitosten sitoumukset kokonaisuudessaan,

2) keskuslaitoksen ja kaikkien siihen kuuluvien laitosten vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta valvotaan kokonaisuudessaan konsolidoitujen tilinpäätösten perusteella, ja

3) keskuslaitoksen johdolla on valtuudet antaa ohjeita siihen kuuluvien laitosten johdolle.

Artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan ensimmäisessä alakohdassa säädetty koskee myös paikallisesti toimivia luottolaitoksia, jotka on liitetty pysyvästi tässä alakohdassa tarkoitettuun keskuslaitokseen, jos ne muodostavat tavanomaisen osan keskuslaitokseen kuuluvaa verkkoa.

Artiklan 2 kohdassa luetellaan ne direktiivin määräykset, joiden noudattamisesta edellä todetut edellytykset täyttävä luottolaitos voidaan kansallisessa lainsäädännössä vapauttaa. Näitä määräyksiä ovat:

- vähimmäisperustamispääomaa koskeva vaatimus

- vaatimus vähintään kahdesta johtajasta, jotka tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa

- toimilupahakemukseen liitettävän pankkikohtaisen toimintasuunnitelman vaatimus

- vakavaraisuusvaatimus

- suuria asiakasriskejä koskevat rajoitukset

- omistusrajoitukset muissa yhteisöissä kuin luotto- ja rahoituslaitoksissa.

2.2.2 Ulkomainen lainsäädäntö

Alankomaat

Yhteenliittymäjärjestelmä on ollut Alankomaissa voimassa jo vuodesta 1978 lähtien. Vuodesta 1992 lähtien voimassa olevaan luottolaitosten valvontaa koskevaan lakiin sisältyy poikkeus, joka käytännössä koskee vain Rabobank -ryhmää. Laki mahdollistaa valvontavallan delegoinnin muulle kuin yleisenä valvontaviranomaisena toimivalle Alankomaiden keskuspankille. Ryhmän keskusyhteisön asemasta ryhmän valvojana säädetään vuonna 1992 annetussa asetuksessa luottolaitoslain soveltamisesta, jossa yhteenliittymän keskusyhteisöksi on määrätty Rabobank Nederland (jäljempänä *Rabobank*). Erivapaus voidaan myöntää ainoastaan silloin, kun keskusyhteisö valvoo keskuspankin

ohjeiden mukaisesti yhteenliittymään kuuluvia pankkeja riittävästi. Lisäksi edellytetään, että valvonta kattaa tiedot jäsenluottolaitosten vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta ja hallinto-organisaatiosta.

Alankomaiden luottolaitosten valvontaa koskevan lain 12 §:ssä on määritelty yhteenliittymäpoikkeus. Siinä todetaan lainkohdat, joiden osalta keskuslaitosta ja siihen kuuluvia pankkeja voidaan pitää yhtenä valvonnallisena yksikkönä siten, että ne vapautuvat pankkikohtaisesti noudattamasta määräyksiä. Alankomaiden keskuspankki voi päättää poikkeuksesta seuraavin edellytyksin:

1) luottolaitos kuuluu jäsenenä keskusyhteisöön;

2) keskusyhteisö valvoo, että jäsenluottolaitos noudattaa direktiivejä keskuspankin määräyksiä sekä annettuja ohjeita vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta, hallinto-organisaatiosta, sisäisestä valvonnasta ja yrityksen johtamisesta;

3) keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitoksen ovat vastuussa toistensa sitoumuksista tai vaihtoehtoisesti keskusyhteisö takaa jäsenluottolaitoksensa sitoumukset;

4) keskuspankki katsoo, että keskusyhteisöllä on riittävät valtuudet antaa ohjeita yhteenliittymään kuuluville luottolaitoksille; ja

5) keskusyhteisön ja yhteenliittymään kuuluvien luottolaitosten yhteenlaskettua vakavaraisuutta valvotaan konsolidoidusti.

Yhteenliittymään voidaan hyväksyä vain osuuskuntamuotoinen luottolaitos, jonka yhtiöjärjestyksen keskusyhteisö on hyväksynyt. Rabobank valvoo yhteenliittymään kuuluvien luottolaitosten vakavaraisuutta, maksukykyä ja muita asioita antamalla ohjeita jäsenluottolaitoksille.

Keskusyhteisön yhtiöjärjestys sisältää säännöksiä jäsenluottolaitosten vastuusta. Jäsenluottolaitosten vastuu jakaantuu niiden taseiden loppusumman suhteessa. Vastuun enimmäismäärä on rajattu kolmeen prosenttiin taseen loppusummasta.

Luottolaitoksella tulee olla tietty oman pääoman vähimmäismäärä, jonka keskuspankki asettaa. Samaan yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla saattaa olla erisuuruiset oman pääoman vähimmäisrajat. Oman pääoman merkitys saattaa vaihdella yhtiömuodoittain. Keskuspankilla on oikeus

antaa luottolaitoksille vakavaraisuuden hoitoa koskevia ohjeita. Keskusyhteisölle voidaan myös antaa sellaisia ohjeita, jotka koskevat sen ja sen ohjaaman ryhmän vakavaraisuuden valvontaa ja hoitoa.

Maksuvalmiuden valvonnan osalta laissa todetaan, että keskusyhteisölle voidaan antaa määräyksiä, jotka koskevat koko sen ohjaaman ryhmän maksuvalmiuden valvontaa.

Keskuspankki voi antaa luottolaitoksille suosituksia tai määräyksiä myös pankkien hallinnon järjestämisestä, kirjanpidosta ja sisäisestä valvonnasta. Erityistapauksissa keskuspankki voi antaa luottolaitokselle täyden tai osittaisen vapautuksen yleisistä määräyksistä. Keskuspankki voi antaa suosituksia ja määräyksiä myös keskusyhteisölle.

Käytännössä keskuspankin valvonta kohdistuu lähes yksinomaan keskusyhteisöön eli Rabobankiin. Rabobank -ryhmää tarkastellaan kokonaisuutena. Sisäisen valvonnan hoitaa Rabobank itse, keskuspankki valvoo Rabobankia saamiensa raporttien perusteella, suorittamalla tarkastuksia sekä tapaamalla sen edustajia säännöllisesti. Jäsenpankkien valvonta on käytännössä Rabobankin vastuulla, keskuspankki suorittaa vain satunnaisvalvontaa jäsenpankeissa. Keskuspankki edellyttää, että Rabobank ilmoittaa sille tapauksista, jotka saattavat olla uhkana pankki-ryhmän maineelle.

Keskusyhteisön oikeus puuttua jäsenpankkiensa toimintaan perustuu sekä lainsäädäntöön että keskusyhteisön ja jäsenpankkien sääntöihin. Sääntöjensä mukaan keskusyhteisöllä on oikeus antaa jäsenpankkeja sitovia ohjeita ja määräyksiä. Jäsenpankit ovat oman sääntöjensä mukaan velvollisia noudattamaan keskusyhteisön antamia ohjeita ja määräyksiä.

Jollei jäsenpankki noudata annettuja suosituksia, keskusyhteisö voi lisätä pankkiin kohdistuvaa valvontaansa. Jos pankin taloudellinen tilanne heikkenee siten, että sen toimintaedellytykset ovat uhattuina eivätkä neuvonta ja ohjaus ole tehonneet, keskusyhteisöllä on oikeus nimittää pankkiin valvoja, vaihtaa sen toimitusjohtaja tai hallinto tai fuusioda se toiseen jäsenpankkiin. Vastaava oikeus keskusyhteisöllä on silloin, jos jäsenpankki syyllystyy lainvastaiseen toimintaan. Viimeisenä keinona on Alankomaiden kes-

kuspankin mahdollisuus Rabobankin ilmoituksen perusteella lakkauttaa jäsenpankin toiminta.

Yhteenliittymämallin soveltamisen edellytyksenä on vastuu toisten sitoumuksista, mikä on Rabobank -ryhmässä järjestetty keskinäisen vakuutusyhtiön kautta. Jäsenpankkien vastuu on toteutettu keskinäiseen takausrenkaan avulla. Keskinäinen vastuu rajoittuu vain kolmeen tapaukseen: selvitystila, pankin määrääminen lakkauttamaan toimintansa tai yksittäisen pankin maksukyvyttömyys. Takausrenkas varmistaa, että maksuvaatimus, josta ensisijaisesti vastaa keskinäinen vakuutusyhtiö, voidaan kohdistaa myös renkaan muihin jäseniin.

Belgia

Belgian pankkilainsäädännön keskeisin säädös on vuonna 1993 annettu laki luottolaitosten oikeusasemasta ja valvonnasta (jäljempänä *pankkivalvontalaki*). Luottolaitokset ovat pankki- ja rahoituskomission (jäljempänä *komissio*) valvonnan alaisia. Luottolaitos, joka muodostaa yhteenliittymän yhden tai useamman yrityksen kanssa, on konsolidoidun valvonnan alainen yhdessä yhteenliittymään kuuluvien yritysten ja niiden tytäryritysten kanssa. Komissio hyväksyy yhteenliittymän säännöt. Yhteenliittymälle asetetaan seuraavat edellytykset:

- 1) keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sitoumukset ovat yhteisiä ja erillisiä;
- 2) yhteenliittymällä on säännöt, jotka koskevat sen liiketoimintaa ja hallintoa; ja
- 3) keskusyhteisö valvoo suoraan jäsenpankkeja ja sillä on valta ohjata jäsenpankkien hallintoa ja liiketoimintaa.

Pankkivalvontalaissa on useita yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia koskevia poikkeuksia. Oman pääoman vaatimusta arvioidaan keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten yhteenlasketun taloudellisen aseman perusteella ja komissio voi antaa määräyksiä yhteenliittymän taloudellista asemaa koskevien tunnuslukujen laskemisesta

Keskusyhteisöllä on vastuu siitä, että jäsenpankit noudattavat lakeja. Keskusyhteisö valvoo myös jäsenpankkien toimintatapaa, hallinto- ja laskentaorganisaatiota sekä sisä-

sen valvonnan järjestelmää. Valvontaa ei kuitenkaan ole nimenomaisesti siirretty komisiolta keskusyhteisölle.

Osuuskuntamuotoisen jäsenluottolaitoksen ei tarvitse nimittää lakisääteisiä tilintarkastajia. Jos luottolaitos ei nimitä tilintarkastajaa, siihen sovelletaan lakia liiketoimintaa harjoittavasta yrityksistä.

Ranska

Yhteenliittymäjärjestelmää sovelletaan Ranskassa kahteen osuuspankkiryhmään (*Crédit Agricole ja Crédit Mutuel*). Yhteenliittymästä säädetään vuonna 1984 annetussa luottolaitosten toimintaa ja valvontaa koskevassa laissa. Lakiin on tehty merkittäviä muutoksia vuonna 1993.

Luottolaitosten, jotka kuuluvat keskusyhteisöön ja yhteiseen tietojärjestelmään, katsotaan muodostavan yhdessä keskusyhteisön kanssa yhden luottolaitoksen. Ranskan yhteenliittymämalli poikkeaa Suomen ja Alankomaiden mallista, jossa paikalliset osuuspankit toimivat suoraan keskusyhteisön alaisuudessa. Ranskan malli on kolmiportainen. Ryhmän keskuspankin alaisuudessa toimii välillisesti alueosuuspankkien kautta paikallisia osuuspankkeja tai osuuskassoja. Yhteenliittymäjärjestelmään kuuluu myös pankkitoiminnalle rinnakkainen liittojärjestelmä, johon pankkien on lain mukaan kuuluttava.

Keskusyhteisö takaa jäsenluottolaitosten maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja koko verkon toimivuuden. Keskusyhteisö valvoo luottolaitosten lakien ja määräysten noudattamista. Keskusyhteisölle kuuluu myös jäsenluottolaitosten hallinnollinen, tekninen ja taloudellinen valvonta. Keskusyhteisö asetetaan näin laissa vastuulliseksi jäsenluottolaitostensa toiminnasta.

Luottolaitokset kuuluvat talletussuojajärjestelmään. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö voi pyytää, että se osallistuu jäsenluottolaitoksensa vakavaraisuuden takaamiseen liittyvien kustannusten edellyttämisiin toimenpiteisiin. Keskusyhteisön tehtävänä on maksaa suoraan talletussuojajärjestelmään sen jäsenluottolaitosten osuudet.

Crédit Agricolen nykyinen malli perustuu vuonna 1988 tehtyyn rakennemuutokseen,

jolloin keskusyhteisö muutettiin osakeyhtiöksi. Keskusyhteisö valvoo jäsenluottolaitoksia pankkivalvontalain nojalla. Yhteenliittymän muodostavat alueosuuspankit ja niiden jäsenluottolaitokset eli paikallisosuuspankit. Käytännössä paikalliset osuuskunnat eivät ole itsenäisiä luottolaitoksia vaan alueosuuspankkien sivutoimipaikkoja, jotka vain välittävät alueellisen pankin myöntämiä luottoja ja vastaanottavat niiden lukuun talletuksia. Keskuspankki ja aluepankit ovat toimiluvan saaneita, valvonnan alaisia luottolaitoksia. Yhteenliittymän jäsenyys voidaan myöntää myös muille maatalousorganisaatioille. Crédit Agricole S.A. toimii koko ryhmää valvovana keskusyhteisönä ja keskuspankkina. Valvontaelimenä se vastaa siitä, että alueelliset pankit noudattavat lakeja ja muita määräyksiä. Alueelliset pankit ovat jäseninä keskusliittona toimivassa FNCA:ssa, joka toimii ryhmän strategisena ohjaajana ja neuvonantajana. Keskusliitto ei harjoita pankkitai rahoitustoimintaa.

Crédit Mutuel on myös kolmiportainen osuuspankkiyhteenliittymä. Jokaisen paikallispankin tulee kuulua aluepankkiin ja jokaisen aluepankin tulee kuulua keskusliittoon. Valtiovarainministeri nimittää valtion edustajan osuuspankkien yhteenliittymään. Jäsenluottolaitokset ovat rahoitusmarkkinoiden valvontaelimen valvonnan alaisia. Kansallisen yhteenliittymien keskuspankin tehtävänä on johtaa alueellisten yhteenliittymien varoja sekä koordinoita Crédit Mutuelin yhteisvastuuta. Keskusliitto on yhteenliittymän verkoston keskusyhteisö, joka toimii yhteenliittymän edustajana viranomaisille ja joka kehittää toimintoja ja tuottaa palveluja. Sekä keskuspankki että aluepankit ovat sen valvonnan alaisia.

Tanska

Tanskan pankkilainsäädännössä säädetään osuuskuntamuotoisten talletuspankkien yhteenliittymästä. Laissa todetun periaatteen mukaan useimmat luottolaitokset voivat yhdessä täyttää lain asettamat vaatimukset, mikäli ne kuuluvat jäsenenä talletuspankkien yhteenliittymään, jolla on luottolaitoksen toimilupa. Yhteenliittymän hyväksymisen

edellytyksissä on viitattu EY:n direktiivien mukaisesti edellytyksiin. Kokonaisuutta voidaan lain mukaan pitää pankkivalvonnallisesti yhtenä yksikkönä.

Yhteenliittymän ohjesäännön tulee sisältää säännökset muun muassa siitä, että yhteenliittymä ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat solidaarisesti velvoitteista, jotka kuuluvat yhteenliittymälle ja sen jäsenluottolaitoksille.

Tanskan pankkijärjestelmässä tapahtui merkittävä rakenteellinen muutos vuonna 1990, kun merkittävin osuustoiminnallinen pankki kahden muun pankin kanssa muodosti valtakunnallisen liikepankin. Osuuspankkien yhteenliittymä on Tanskassa pieni verrattuna edellä tarkasteltujen muiden maiden vastaaviin ryhmiin, vain muutama prosentti Tanskan markkinoista.

Tanskassa toimiva osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu 34 osuuspankista, niiden keskuspankista ja ryhmän keskuselimenä toimivasta yhdistyksestä. Osuus-kassojen keskuspankki on osakeyhtiö, joka on osuuspankkien yhteenliittymän tytäryhtiö, joka ei tarjoa vähittäispankkipalveluja. Yhdistysmuotoinen keskuselin ei harjoita pankkitoimintaa, vaan toimii ryhmän valvontaelimenä. Se vastaa myös koko ryhmää koskevan yhden konsolidoidun taseen laatimisesta.

Pankkilaisissa säädetään yhteenliittymän valvonnasta. Tanskan rahoitustarkastusviranomaisen Finansstilsynet valvoo, että pankkilain määräyksiä noudatetaan. Yhteenliittymää pidetään yhtenä luottolaitoksena, kun kyse on laissa asetetusta vakavaraisuus-, maksuvalmius- ja tilinpitovaatimuksista. Yhteenliittymää ja siihen liittyneitä jäsenluottolaitoksia pidetään myös valvonnan osalta yhtenä valvonnan alaisena yksikkönä. Finansstilsynet valvoo yhteenliittymää konsolidoidusti, jolloin tarkastukset tehdään keskitetysti yhteenliittymässä. Ryhmän sisäisen valvonnan ja tilintarkastuksen hoitaa osuuspankkien yhteenliittymä, jonka säännöissä on määräykset valvonnasta ja tilintarkastuksesta.

Luxemburg

Osuuspankkien yhteenliittymästä säädetään vuoden 1993 pankkivalvontalaissa. Keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten katsotaan

muodostavan yhden luottolaitoksen. Keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten sitoumusten tulee olla yhteisiä ja erillisiä. Pankkivalvontalaissa säädetään, että keskusyhteisön tehtävänä on jäsenluottolaitosten organisaation ja johdon hallinnollinen, tekninen ja taloudellinen valvonta. Keskusyhteisöllä on lain nojalla valtuus antaa ohjeita jäsenluottolaitoksille.

Vain keskusyhteisöllä on velvollisuus osallistua talletussuojajärjestelmään. Järjestelmän suoja kattaa sekä keskusyhteisöön että jäsenluottolaitoksiin talletetut varat. Lain mukaan vain keskusyhteisöllä on velvollisuus kulua myös sijoittajansuojarahastoon. Suoja kattaa keskusyhteisön sijoittaja-asiakkaiden lisäksi sen jäsenluottolaitosten asiakkaita.

2.3 Markkinoiden kehitys

Osuuspankkien yhteenliittymärakenne mahdollistettiin Suomessa vuonna 1996 muuttamalla osuuspankkilakia. Suomessa toimii vain yksi laissa tarkoitettu yhteenliittymä, osuuspankkien yhteenliittymä OP-Pohjola -ryhmä, jonka keskusyhteisönä toimii OP-Keskus osk (OPK) sekä jäseninä ryhmän keskusrahallaitoksena toimiva Pohjola Pankki Oyj ja 229 osuuspankkia, yhteensä 630 konttoria. Muista paikallispankeista säästöpankkeja on 38 kappaletta, joilla on 210 toimipaikkaa sekä Osuuspankkien yhteenliittymän ulkopuolella toimivia itsenäisiä paikallisosuuspankkeja 42, joilla konttoreita on 145. Suurimmista liikepankeista Nordea Pankilla on Suomessa 347 konttoria ja Sampo Pankilla 128. Pienemmistä liikepankeista Aktialla on 82 ja Ålandsbankenilla 26 konttoria. Muiden pankkien markkinaosuus on selvästi pienempi.

Taseella mitattuna Nordea Pankki Suomi -konserni oli suurin, 147 254 miljoonaa euroa, OP-Pohjola -ryhmä toiseksi suurin, 65 716 miljoonaa euroa vuoden 2007 lopussa. Sampo Pankki Oyj oli kolmanneksi suurin 26 265 miljoonan euron taseella. Selvästi pienempiä olivat Aktia Säästöpankki -konserni, 7 951 miljoonaa euroa, säästöpankit, 6 109 miljoonaa euroa, paikallisosuuspankit 3 703 miljoonaa euroa ja Ålandsbanken-konserni 2 592 miljoonaa euroa.

Kansainvälistyminen ja kilpailun lisääntyminen näkyvät Suomen rahoitusmarkkinoiden rakenteessa. Suurimmat liikepankit Nordea ja Sampo Pankki ovat siirtyneet ulkomaiseen omistukseen, lisäksi Suomen markkinoille on tullut useita ulkomaisia pankkeja. OP-Pohjola -ryhmän merkitys ja asema ainoana koko maan kattavana kotimaisena pankkiryhmänä on tämän johdosta kasvanut. Lisäksi kaikki merkittävät pankkikonsernit Suomessa ovat muuttuneet myös vakuutus-toimintaa harjoittaviksi niin kutsutuiksi finanssikonglomeraateiksi, joista säädetään vuonna 2005 annetussa laissa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta. Myös OP-Pohjola -ryhmä muodostaa nykyisin tällaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän.

3 Nykytilan arviointi

3.1 Tausta

Nykyinen osuuspankkien yhteenliittymää koskeva lainsäädäntö syntyi pankkikriisin seurauksena 1990-luvun puolivälissä. Sen jälkeen tapahtunut lainsäädännön ja markkinoiden kehitys edellyttää, että lainsäädäntöä arvioidaan kaikilta osin uudestaan. Tällaisia kehityspiirteitä ovat muun muassa vuoden 2007 alussa voimaan tullut luottolaitosten vakavaraisuusuudistus. Uudistuksesta on seurannut erityisesti pienille paikallispankeille sellaisia hallinnollisia lisävaatimuksia, joita niiden on vaikea täysin itsenäisinä pankkeina täyttää. Toisaalta vakavaraisuusuudistus ja erityisesti siihen sisältyvät laadulliset vaatimukset tarjoavat mahdollisuuksia tehostaa koko yhteenliittymän taloudellisen aseman ohjausta ja valvontaa.

3.2 Soveltamisala ja yhteenliittymän määritelmä

Lainsäädännön yleiset neutraalisuusvaatimukset edellyttävät, että kaikilla luottolaitoksilla tai ainakin kaikilla talletuspankeilla on niiden yhteisömuodosta riippumatta käytettävissään samat mahdollisuudet järjestää liiketoimintansa. Voimassa olevan sääntelyn mukaiset yhteenliittymän jäsenosuuspank-

keihin sovellettavat pääomavaatimuksia koskevat poikkeukset antavat näille osuuspankeille normaalioloissa jonkin verran kilpailuetua vähittäispankkitoiminnassa sekä pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksessa verrattuna säästöpankkeihin ja yhteenliittymään kuulumattomiin osuuspankkeihin. Toisaalta lakisääteisten pääomavaatimusten soveltaminen lähtökohtaisesti kaikkiin jäsenosuuspankkeihin heikentää nykyisellään OP-Pohjola -ryhmän kykyä kilpailla tasapuolisesti valtakunnallisessa suuryritysrahoituksessa kahden muun valtakunnallisen, nyttemmin ulkomaisessa omistuksessa olevan pankkiryhmän kanssa, joihin ei sovelleta erikseen alueellisia pääomavaatimuksia.

Direktiivin mukainen yhteenliittymämalli olisi siten perusteltua sallia kaikille pankkiryhmille niiden yhteisömuodosta riippumatta kilpailuedellytysten tasapuolisuuden varmistamiseksi. Tarvetta yhteenliittymämallin yleiselle soveltamiselle korostaa lisäksi luottolaitosten vakavaraisuusudistuksesta kaikille pienille pankeille aiheutuva kustannusrasitus niiden yhteisömuodosta riippumatta.

Yhteenliittymän määritelmän muuttamiselle muilta osin ei ole ilmennyt tarvetta. Mikäli sääntelyä laajennetaan koskemaan kaikkia talletuspankkeja, laissa ei kuitenkaan olisi tarvetta säilyttää vaatimusta, jonka mukaan yhteenliittymään tulisi kuulua sen keskusrahalahtoksena toimiva liikepankki.

3.3 Ohjausvalta

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksiin kohdistuva ohjausvalta koskee nykyisen lain mukaan sisäistä valvontaa, riskien hallintaa, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamista sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamista yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Voimassa olevan sääntelyn mukainen ohjeiden soveltamisala on riittävän tarkkarajainen ja tarkoituksenmukainen. Laissa tulisi kuitenkin varmistaa, että soveltamisala kattaa jäsenluottolaitosten lisäksi myös muut yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt.

Keskusyhteisön antamien ohjeiden sitovuus on voimassa olevassa laissa epäselvä. Lain esitöiden mukaan jäsenluottolaitosten

tulisi noudattaa keskusyhteisön ohjeita, jotka ovat sisällöltään lain, sääntöjen ja yhtiömääräysten mukaisia ja jotka on annettu keskusyhteisön toimivallan puitteissa. Lakia on tulkittu siten, että keskusyhteisön antamat ohjeet eivät ole sitovia. Tätä tulkintaa tukee osaltaan myös se, ettei laissa eikä myöskään sen esitöissä mainita ohjeiden laiminlyönnin seuraamuksista.

Ohjeiden ei-sitova luonne on keskeisin seikka, joka erottaa yhteenliittymän toiminnan konsernimuotoisten pankkiryhmien toiminnasta. Tästä seuraa, että yhteenliittymän lakisääteisillä konsolidoiduilla vaatimuksilla ei ole samaa tehokkuutta yhteenliittymän taloudellisen aseman turvaamisessa kuin konsernimuotoisissa pankkiryhmissä. Konsernissa emoyrityksellä on velvollisuus täyttää konsolidoidut vaatimukset ja lisäksi määräysvalta tytäryrityksiin, jolloin emoyritys voi varmistua tytäryritysten toimimisesta vaatimusten mukaisesti. Konsolidoidun valvonnan heikompi tehokkuus yhteenliittymässä heikentää mahdollisuuksia sallia yksittäisille luottolaitoksille alempia vakavaraisuusvaatimuksia yhteenliittymän riittävän taloudellisen aseman perusteella. Tätä puutetta kompensoi kuitenkin merkittävästi jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu. Yhteenliittymän vakauden varmistamiseksi yhteenliittymän ohjausjärjestelmää on keskinäisestä vastuusta huolimatta kuitenkin tarpeen tehostaa varmistamalla, että jäsenluottolaitokset tosiasiallisesti noudattavat keskusyhteisön antamia ohjeita.

3.4 Konsolidoitu valvonta

Nykyisen yhteenliittymälainsäädännön lähtökohtana on, että yhteenliittymän konsolidoidun taloudellisen aseman tulee jatkuvasti täyttää samat vaatimukset kuin varsinaisten luottolaitosten konsolidointiryhmien. Yhteenliittymän konsolidoidun valvonnan periaatteiden osalta ei ole ilmennyt merkittävää lainsäädännön tarkistamistarvetta lukuun ottamatta tarvetta tarkistaa alaryhmittymien konsolidoitua valvontaa koskevia periaatteita.

Nykyisen lain mukaan yhteenliittymän vakavaraisuus ja muut sen taloudellista asemaa

koskevat vaatimukset lasketaan konsolidoidusti, mutta laissa ei erikseen säädetä konsolidointitasoista. Laissa viitataan tältä osin ainoastaan luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja, siltä osin kuin yhteenliittymä muodostaa yhdessä yhden tai useamman vakuutuslaitoksen kanssa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetussa laissa tarkoitettun rahoitus ja vakuutusryhmittymän, viimeksi mainittuun lakiin. Nykyisestä laista ei siten käy ilmi, sovelletaanko rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan yhteenliittymään ryhmittymään sovellettavia alakonsolidointisäännöksiä. Myöskään laista ei käy selvästi ilmi sitä, sovelletaanko yhteenliittymän keskusyhteisön konsolidointiryhmään erikseen luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädettyjä konsolidoituja vaatimuksia (alakonsolidointia) koko yhteenliittymän tasolla sovellettavien konsolidoitujen vaatimusten lisäksi. Lakia on näiltä osin tarpeen tarkistaa.

3.5 Jäsenluottolaitosten omien varojen vähimmäismäärä

Lähtökohtana voimassa olevassa sääntelyssä on, että keskinäisestä vastuusta huolimatta jäsenluottolaitoksiin sovelletaan lähes sellaisenaan samoja vakavaraisuusvaatimuksia kuin muihinkin luottolaitoksiin. Laissa annetaan kuitenkin tietyissä tilanteissa mahdollisuus poiketa näistä vaatimuksista. Jäsenluottolaitosten valvonnan tarve ja taso on tarpeen arvioida uudelleen ottaen samalla huomioon mahdollisuudet tehostaa ohjausvaltaa ja keskinäistä vastuuta. Säännöksiä on syytä selkeyttää myös siksi, että nykyisten säännösten mukaista keskusyhteisön ja Finanssivalvonnan harkintavaltaa pääomavaatimusten soveltamisessa ei ole rajattu objektiivisilla kriteereillä.

Jos jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus laskee alle laissa säädetyn rajan, keskusyhteisö asettaa Finanssivalvonnan määräämien yleisten perusteiden mukaisesti määräajan, jonka aikana jäsenluottolaitoksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin lakisääteisen vakavaraisuuden saavuttamiseksi. Laissa ei säädetä tarkemmin, mihin toimenpiteisiin jäsenluottolaitos-

ten tulee ryhtyä ja minkä ajan kuluessa. Jäsenluottolaitosten vakavaraisuusvalvonta ei siten käytännössä poikkea muista luottolaitoksista muutoin kuin että ensisijainen toimivalta valvoa vakavaraisuusvaatimuksen täyttymistä ja myöntää aikaa vakavaraisuustilanteen korjaamiseksi kuuluu keskusyhteisölle, ei Finanssivalvonnalle. Nykyisen lain tulkinnanvaraisuutta korostaa osaltaan myös se, että laissa tai sen perusteluissa ei mainita mitään niiden Finanssivalvonnan määräämien yleisten perusteiden sisällöstä, joiden mukaisesti keskusyhteisö myöntää jäsenluottolaitokselle määräajan vakavaraisuutensa saattamiseksi lain vaatimalle tasolle.

Asiakasriskirajoitusten osalta laissa säädetään nimenomaisesti mahdollisuudesta poiketa lakisääteisistä rajoista. Lain mukaan keskusyhteisö voi antaa laissa tarkemmin määritellyissä rajoissa luvan poiketa lakisääteisistä asiakasriskirajoituksista. Laissa ei kuitenkaan ole säädetty poikkeuksen edellytyksistä ja kestosta. Lisäksi lain esityöt ovat tältä osin tulkinnanvaraiset. Laissa on lisäksi asetettu euromääräinen raja yksittäisen osuuspankin asiakasriskeille. Myös tämän euromääräisen rajan ylittävälle asiakasriskeille on haettava keskusyhteisön lupa.

Konsolidoidun valvonnan piirissä olevien tytärluottolaitosten pääomavaatimusten vakavaraisuusvalvonnan yleisenä perusteena on pidetty sitä, että emoyrityksellä ei ole juridista velvollisuutta huolehtia tappiollisten tytäryritystensä toiminnan jatkamisesta. Lisäksi nykyiset direktiivit edellyttävät pääsääntöisesti tavallisten tytäryritysten erillistä vakavaraisuusvalvontaa. Kumpikaan näistä valvonnan perusteista ei sinänsä täyty yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa, koska kaikkien jäsenluottolaitosten osallistuminen yhteenliittymään kuuluvan luottolaitoksen tappioiden kattamiseen, samoin kuin keskinäinen vastuu jäsenluottolaitoksen maksukyvyttömyystilanteissa, on lakisääteistä. Myöskään direktiivi ei aseta jäsenluottolaitoksille pakollisia pääomavaatimuksia. Voimassa olevassa laissa on kuitenkin rajoitettu tappioiden kattamista koskevaa keskinäistä vastuuta, mikä puoltaa jonkinasteisia, joskin nykyistä lievempiä vakavaraisuusvaatimuksia, mikäli keskinäistä vastuuta koskevat keskeiset periaatteet säilyvät nykyisellään.

Määrällisten pääomavaatimusten tarkistamisen lisäksi on tarpeen selkeyttää niitä periaatteita, jotka koskevat luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisten laadullisten vakavaraisuusvaatimusten soveltamista jäsenluottolaitoksiin. Tältä osin on harkittava erityisesti sitä, voidaanko vakavaraisuuden laadullista hallintaa koskevien periaatteiden soveltaminen jäsenluottolaitoksissa riittävästi varmistaa ilman, että jokaisen jäsenluottolaitoksen olisi itsenäisesti sovellettava kaikkia luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisia vaatimuksia. Erityisesti ottaen huomioon näiden vaatimusten yksityiskohtaisesta noudattamisesta jäsenluottolaitoksille aiheutuvat merkittävät hallinnolliset kustannukset on tarpeen harkita vaihtoehtoa, jossa näiden vaatimusten erillinen noudattaminen kussakin jäsenluottolaitoksella korvattaisiin keskusyhteisön koko yhteenliittymän tasolla soveltamalla yhtenäisillä periaatteilla.

3.6 Keskinäinen vastuu

Voimassa olevaan lakiin ei sisälly tarkempia säännöksiä siitä, miten yhteenliittymällin soveltamisen keskeisenä edellytyksenä oleva jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu jäsenluottolaitoksen maksukyvyttömyystilanteessa käytännössä toteutetaan. Lainsäädäntöä on siten tältä osin tarve tarkistaa, varsinkin jos jäsenluottolaitoksiin sovelletaan yhteisvastuun nojalla alempia pääomavaatimuksia. Lisäksi laissa on tarpeen täsmentää säännöksiä, jotka koskevat jäsenluottolaitoksilta kerättyjen varojen käyttämistä jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin. Erityisesti on tarpeen määritellä tukitoimien luonne ja tuen takaisinmaksua koskevat periaatteet.

3.7 Keskusyhteisön harjoittama valvonta

Nykyisen sääntelyn mukaan keskusyhteisöllä on merkittävä rooli jäsenluottolaitosten vakavaraisuusvaatimusten valvonnassa. Keskusyhteisön keskeinen asema yhteenliittymän taloudellisen aseman ohjauksessa ja

valvonnassa perustuu yhteenliittymän luonteeseen ja direktiivin pakollisiin vaatimuksiin. Nykyistä sääntelyä ei siten ole tarpeen eikä mahdollistakaan tältä osin ainakaan olennaisesti muuttaa. Lakia on kuitenkin tarpeen selkeyttää siten, että laissa erotetaan paremmin toisistaan Finanssivalvonnan yleinen julkinen valvontatehtävä ja keskusyhteisön rajoitetut valvontatehtävät. Nämä rajoitetut valvontatehtävät perustuvat pääasiassa keskusyhteisön lakisääteiseen vastuuseen koko yhteenliittymän taloudellisesta asemasta ja yhteenliittymän yhteisvastuujärjestelmän käytännön toteutuksesta. Keskusyhteisön valvontaoikeus rinnastuu siten pitkälti konsernin emoyrityksen oikeuteen ohjata ja valvoa koko konsernin toimintaa ja taloudellista asemaa. Koska keskusyhteisön valvontatehtävään liittyy kuitenkin eräitä julkisen vallan käytön piirteitä, laissa on tarpeen säilyttää säännökset keskusyhteisön edustajien virkavastuusta.

Keskusyhteisön tehtävä valvoa jäsenluottolaitoksen taloudelliselle asemalle asetettuja lakisääteisiä vaatimuksia saattaa edellyttää säännösten arviointia uuden perustuslain näkökulmasta. Keskusyhteisön asema jäsenluottolaitosten toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa perustuu kuitenkin edellä todetulla tavalla julkisen valvontatehtävän sijasta ensisijaisesti yleisiin yhteisöoikeudellisiin periaatteisiin, koska keskusyhteisöllä on käytännössä samantyyppinen vastuu yritysyhtymän konsolidoidusta taloudellisesta asemasta kuin esimerkiksi konsernirakenteissa emoyrityksellä. Keskusyhteisön valvontatehtävä rinnastuu siten lähinnä konsolidointiryhmän emoyrityksen lakisääteiseen vastuuseen huolehtia konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta eikä siten olennaisesti poikkea siitä, mitä luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta on säädetty. Lisäksi keskusyhteisön lakisääteiset valvontavaltuudet rajoittuvat nykyisin vain tarkastus- ja tiedonsaantioikeuteen sekä oikeuteen kutsua koolle jäsenluottolaitoksen ylimmän hallintoelimen kokous ja olla siinä läsnä eivätkä käsitä esimerkiksi oikeutta asettaa jäsenluottolaitoksille hallinnollisia seuraamuksia. Edellä mainituista syistä vaikuttaa perustellulta säilyttää keskusyhteisön lakisääteinen asema jäsenluottolaitosten valvonnassa nykyisellään.

3.8 Valtion vakuusrahastosta annetun lain soveltaminen

Nykyisen lain mukaan valtion vakuusrahastosta annetussa laissa (379/1992) tarkoitettua julkista tukea voidaan myöntää ainoastaan talletuspankille. Lain tavoitteiden edellyttämä rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaaminen saattaa kuitenkin edellyttää, että tukea myönnetään myös ehdotetussa talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettulle yhteenliittymälle. Yksittäisen jäsenluottolaitoksen tukeminen ei yleensä ole tarpeen, koska yhteenliittymän keskinäisellä yhteisvastuujärjestelmällä voidaan varmistaa yksittäisen jäsenluottolaitosten vakavaraisuuden säilyminen niin kauan kuin jäsenluottolaitoksilla yhteensä on riittävästi omia varoja. Tämän vuoksi laissa on tarpeen varmistaa, että koko yhteenliittymän vakavaraisuus voidaan tarvittaessa turvata myöntämällä laissa tarkoitettua tukea koko yhteenliittymälle sen keskusyhteisön kautta.

4 Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää yhteenliittymän jäsenluottolaitosten taloudellisen aseman valvontaa säätämällä laissa jäsenluottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista nykyistä objektiivisemmin perustein. Lisäksi tavoitteena on, että jäsenluottolaitoksen taloudellista asemaa ja sen valvontaa koskevat vaatimukset olisivat oikealla tasolla suhteessa jäsenluottolaitoksen riskeihin ottaen huomioon keskusyhteisön ohjausvalta ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu.

Esityksellä pyritään myös tehostamaan keskusyhteisön ohjausvaltaa, jotta voitaisiin varmistaa yhteenliittymän ja sen jäsenluottolaitosten riskienhallinnalle asetettujen vaatimusten täyttäminen. Esityksellä pyritään selkeyttämään keskusyhteisön roolia jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden valvonnassa ja erityisesti luottolaitosten vakavaraisuusvaatimusten soveltamista yhteenliittymään ja jäsenluottolaitoksiin.

Ehdotetuilla säännöksillä tehostettaisiin lisäksi jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun järjestelmää, jotta voitaisiin varmistaa

yksittäisen jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden säilyminen vaadittavalla tasolla. Esityksen tavoitteena on tältä osin vähentää nykyisestä epätarkasta sääntelystä johtuvia yhteisvastuun toteuttamiseen liittyviä oikeudellisia riskejä.

Ehdotetulla yhteenliittymän soveltamisalan laajentamisella koskemaan kaikkia luottolaitosmuotoja pyritään osaltaan varmistamaan se, että lainsäädännössä ei aiheuttomasti aseteta eri luottolaitosmuotoja eriarvoiseen asemaan. Esityksen tavoitteena on, että kaikilla pankkiryhmillä olisi kaikilla liiketoimintalueilla mahdollisimman tasapuoliset mahdollisuudet toimia niiden tosiasiallisten riskien edellyttämällä pääomatasolla.

Ehdotetuilla muutoksilla valtion vakuusrahastosta annettuun lakiin pyritään turvaamaan se, että koko yhteenliittymän vakavaraisuuden heikkeneminen ei vaaranna rahoitusmarkkinoiden vakautta.

5 Keskeiset ehdotukset

5.1 Lain soveltamisala

Lainsäädännön yleisen neutraalisuusvaatimuksen toteuttamiseksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki talletuspankkien yhteenliittymästä, jota sovellettaisiin kaikkiin yhteisömuotoihin, joissa talletuspankkitoimintaa voidaan harjoittaa. Laki korvaisi osuuspankkien yhteenliittymää koskevat nykyiset osuuspankkilain säännökset.

Laissa säädettäisiin talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten toiminnalle asetettavista vaatimuksista. Keskusyhteisönä toimisi osuuskuntamuotoinen keskusyhteisö. Jäsenluottolaitoksena voisi toimia luottolaitoslain mukainen talletuspankki tai muu luottolaitos. Ehdotettu lainsäädäntö vastaisi luottolaitosdirektiivin 3 artiklan säännöstä, jonka mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan vapauttaa pääomavaatimuksista keskusyhteisöön kuuluvat ja keskusyhteisön valvonnassa olevan jäsenluottolaitokset tietyin edellytyksin.

5.2 Yhteenliittymä

Ehdotetussa laissa määriteltäisiin, miten yhteenliittymä syntyy ja mitkä yhteisöt voi-

vat olla yhteenliittymän jäseninä. Yhteenliittymän muodostaisivat nykyistä sääntelyä vastaavasti keskusyhteisö, sen konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, keskusyhteisön jäsenluottolaitokset, niiden konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt omistavat yli puolet.

Laissa säädettäisiin neljä perusedellytystä yhteenliittymän muodostamiselle. Jäsenluottolaitosten toiminta olisi keskusyhteisön ohjauksessa laissa säädetyllä tavalla. Yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdisteltyä omin varojen vähimmäismäärää ja maksuvalmiutta valvottaisiin konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaisivat toistensa veloista. Yleisenä edellytyksenä olisi lisäksi se, että enemmistö jäsenluottolaitoksista olisi talletuspankkeja. Viimeksi mainitusta edellytyksestä ei ole nykyisessä laissa nimenomaisesti erikseen säädetty. Muilta osin yhteenliittymän yleiset edellytykset vastaisivat nykyistä lakia.

Yhteenliittymä syntyisi, kun keskusyhteisö tai, jos keskusyhteisön toimilupa myönnetään aikaisemmin rekisteröidylle osuuskunnalle, keskusyhteisön tämän lain mukaiset säännöt on rekisteröity ja keskusyhteisö on saanut ehdotetun lain mukaisen toimiluvan. Yhteenliittymä purkautuisi vastaavasti, kun keskusyhteisön toimilupa peruutetaan. Yhteenliittymän purkautumisesta seuraisi, että jäsenluottolaitosten taloudellista asemaa koskevat vaatimukset määräytyisivät yksinomaan luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti.

5.3 Keskusyhteisö

Keskusyhteisöstä ja sen säännöistä säädettäisiin laissa nykyistä tarkemmin. Lisäksi keskusyhteisöltä edellytettäisiin nykyisestä laista poiketen toimilupaa. Niin ikään nykyisestä laista poiketen laissa rajoitettaisiin keskusyhteisölle sallittua liiketoimintaa siten, että keskusyhteisö ei saisi merkittävässä määrin harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin tarjota palveluja yhteenliittymään kuuluville yrityksille. Keskusyhteisön olisi oltava osuuskunta, kuten voimassa olevan lain mukaan, ja

siihen sovellettaisiin yleistä osuuskuntalainsäädäntöä, jollei ehdotetuista säännöksistä muuta johdu.

Keskusyhteisön toimiluvan myöntäisi Finanssivalvonta. Finanssivalvonta voisi asettaa toimiluvulle valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi, että keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset täyttävät laissa niiden toiminnalle asetetut vaatimukset ja että koko yhteenliittymä täyttää sen taloudelliselle asemalle laissa asetetut vaatimukset. Lisäksi edellytettäisiin, että keskusyhteisöä johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Ennen toiminnan aloittamista keskusyhteisön olisi toimitettava Finanssivalvonnalle laissa määritellyt tiedot.

Keskusyhteisön toimilupa voitaisiin peruuttaa, jos yhteenliittymä ei enää täytä sille ehdotetussa laissa asetettuja vaatimuksia. Lisäksi keskusyhteisön toimilupa voitaisiin peruuttaa, kuten muidenkin toimilupavalvottavien toimilupa, Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyillä perusteilla.

5.4 Jäsenluottolaitos

Laissa ehdotetaan säädettäväksi pääosin nykyistä lakia vastaavasti jäsenluottolaitoksen säännöistä, keskusyhteisön jäseneksi liittymisestä sekä jäsenyydestä eroamisesta ja erottamisesta. Lisäksi laissa säädettäisiin, että enemmistön keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista tulee olla talletuspankkeja.

5.5 Yhteenliittymän ohjaus, riskienhallinta ja vakavaraisuus

Lakiin sisällytettäisiin pääosin nykyistä lakia vastaavat säännökset yhteenliittymän ohjauksesta, riskienhallinnasta ja vakavaraisuudesta. Keskusyhteisö ohjaisi yhteenliittymän toimintaa ja antaisi jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Lakiin sisältyisi

myös nykyistä lakia vastaava yleissäännös jäsenyritysten riskienhallinnasta, jonka mukaan jäsenyritys ei saisi toiminnassaan ottaa riskiä, josta aiheutuisi vaaraa yhteenliittymän vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Keskusyhteisöllä tulisi olla yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Keskusyhteisön ohjausvaltaa tehostettaisiin merkittävästi nykyisestä ottamalla lakiin säännös, jonka mukaan keskusyhteisö voi erottaa jäsenluottolaitoksen keskusyhteisön jäsenyydestä ja siten yhteenliittymästä, jos jäsenluottolaitos olennaisesti laiminlyö edellä tarkoitettujen ohjeiden noudattamisen. Ehdotettu säännös lisäisi käytännössä merkittävästi keskusyhteisön antamien ohjeiden sitovuutta eikä laissa sen vuoksi olisi tarpeen erikseen säätää ohjeiden lakisääteisestä velvoittavuudesta. Lainsäädännön selkeyden ja perustuslain norminantovallan delegointia koskevien rajoitusten vuoksi on pidetty perusteltuna, että keskusyhteisön ohjeita ei säädetä suoraan lain nojalla jäsenluottolaitoksia velvoittaviksi.

Ehdotetusta säännöksestä seuraa myös, että jäljempänä ehdotettujen jäsenluottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksiin sovellettavien poikkeusten edellytykseksi ei ole tarpeen erikseen säätää sitä, että jäsenluottolaitoksen olisi säännössään erikseen sitouduttava noudattamaan keskusyhteisön antamia ohjeita. Tällaisen vaatimuksen yhteensovittaminen ehdotetun keskusyhteisön erottamisoikeutta koskevan säännöksen kanssa olisi vaikeaa ja se olisi omiaan johtamaan tulkintaongelmiin, kun eri säännösten soveltamisedellytykset jäisivät riippumaan asianomaisen sääntöjen kohdan muotoilusta kussakin yksittäistapauksessa. Erilliseen sääntömääräykseen perustuvan ohjeiden noudattamisvelvollisuuden merkitystä vähentää myös osaltaan se, että ehdotettujen jäsenluottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksia koskevien poikkeusten soveltamisen edellytyksenä olisi, että jäsenluottolaitos tosiasiallisesti noudattaa ohjeita.

Yhteenliittymän olisi täytettävä, kuten nykyisinkin, luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärää koskevat vaatimukset. Nykyisestä laista poiketen vaatimukset kos-

kisivat myös elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevia rajoituksia. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi erityiset säännökset rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä annetun lain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain alakonsolidointia koskevien säännösten soveltamisesta yhteenliittymässä. Ehdotettujen säännösten mukaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmävalvontaa sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua konsolidoitua valvontaa sovellettaisiin aina sellaiseen ryhmittymään tai konsolidointiryhmään, jonka emoyritys keskusyhteisö on. Siten tilanteessa, jossa yhteenliittymä ja jäsenluottolaitosten määräysvallassa olevat vakuutusyhtiöt muodostavat rahoitus- ja vakuutusryhmittymän ja yhteenliittymän keskusyhteisön määräysvallassa on lisäksi erikseen sekä vakuutusyhtiötä että luottolaitoksia, sekä koko yhteenliittymän että erikseen keskusyhteisön tasolla olisi sovellettava sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaista ryhmävalvontaa että luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaista konsolidoitua valvontaa.

5.6 Jäsenluottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärä ja vakavaraisuuden ja asiakasriskien hallinta

Laissa säädettäisiin, kuten nykyisinkin, jäsenluottolaitosten omien varojen vähimmäismäärää koskevista poikkeuksista. Näistä vaatimuksista säädettäisiin kuitenkin huomattavasti nykyistä yksityiskohtaisemmin. Poikkeukset koskisivat, kuten nykyisinkin, yleistä vakavaraisuusvaatimusta, suuria asiakasriskejä koskevia rajoituksia sekä lisäksi elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevia rajoituksia. Omien varojen vähimmäismäärä määräytyisi nykyistä objektiivisemmin perustein siten, että jäsenluottolaitoksen yleinen vakavaraisuusvaatimus olisi vähintään 80 prosenttia luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyistä omien varojen vähimmäismäärästä. Yksittäinen suuri asiakasriski saisi olla enintään 40 prosenttia jäsenluottolaitoksen omien varojen määrästä, kun vastaava luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen rajoitus on 25 prosenttia sekä suurten asiakas-

riskien yhteenlaskettu määrä enintään 1200 prosenttia kun vastaava luottolaitostoinnasta annetun lain mukainen rajoitus on 800 prosenttia. Vastaavalla tavalla elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevat enimmäismäärät olisivat 25 ja 75 prosenttia kun ne luottolaitostoinnasta annetun lain mukaan ovat 15 ja 60 prosenttia.

Luottolaitostoinnasta annetun lain mukaisia vakavaraisuuden ja asiakasriskien hallintaa koskevia laadullisia vaatimuksia ei sovellettaisi erikseen yksittäisen jäsenluottolaitoksen tasolla. Sitä vastoin yhteenliittymän tasolla olisi noudatettava, mitä luottolaitostoinnasta annetussa laissa säädetään konsolidoidun vakavaraisuuden ja konsolidoitujen asiakasriskien hallinnasta. Ehdotetuista säännöksistä seuraa muun muassa, että keskusyhteisön olisi asetettava jäsenluottolaitoksille ja muille liiketoimintayksiköille vastaavat sisäiset pääomatavoitteet kuin luottolaitoksen konsolidointiryhmän emoyrityksen on asetettava konsolidointiryhmän eri liiketoimintayksiköille.

Jäsenluottolaitokseen voitaisiin soveltaa edellä tarkoitettuja alempia vakavaraisuusvaatimuksia ainoastaan keskusyhteisön suostumuksella. Suostumuksen antamisen edellytyksenä on, että jäsenluottolaitos ei ole olennaisesti laiminlyönyt keskusyhteisön jäsenluottolaitokselle antamia ohjeita jäsenluottolaitoksen sisäisestä valvonnasta tai riskien hallinnasta, jäsenluottolaitoksen toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi eikä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Jos jäsenluottolaitos suostumuksen antamisen jälkeen laiminlyö ohjeiden noudattamisen, Finanssivalvonta voisi laissa tarkemmin säädettävien edellytyksin päättää, että jäsenluottolaitokseen lakataan soveltamasta alempia vakavaraisuusvaatimuksia.

Yleistä vakavaraisuusvaatimusta koskeva poikkeus on tarkoitettu luonteeltaan poikkeukselliseksi ja tilapäiseksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että keskusyhteisö voi antaa suostumuksensa vakavaraisuusvaatimuksen alittamiseen enintään kolmeksi vuodeksi, jonka kuluessa vakavaraisuusvaatimus on saatettava vastaamaan luottolaitostoinnasta annetussa laissa säädettyä vähimmäismäärää.

5.7 Keskinäinen vastuu

Keskinäisestä vastuusta säädettäisiin nykyistä lakia huomattavasti tarkemmin. Jäsenluottolaitoksilla olisi laissa tarkemmin säädettävien edellytyksin velvollisuus osallistua tarvittaviin tukitoimiin. Laissa tarkoitettuja tukitoimia olisivat pääomalainan myöntäminen jäsenluottolaitokselle ja osake-, osuus-, sijoitusosuus- tai kantarahastopääoman sijoittaminen jäsenluottolaitokseen. Näitä tukitoimia varten keskusyhteisöllä olisi oikeus, kuten nykyisinkin, periä muilta jäsenluottolaitoksilta maksuja, joiden vuotuinen määrä saisi olla enintään 0,5 prosenttia. Nykyisestä laista poiketen näihin maksuihin liittyisi keskusyhteisön takaisinmaksuvelvollisuus. Jäsenluottolaitoksilla olisi lisäksi osuuskuntalaissa säädetty lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön selvitystilassa ja konkurssissa.

Jäsenluottolaitoksen maksukyvyttömyystilanteeseen sovellettavasta keskinäisestä vastuusta ehdotetaan säädettäväksi nykyistä tarkemmin. Jäsenluottolaitoksen velkojan olisi vaadittava suoritusta ensin keskusyhteisöltä. Keskusyhteisöllä olisi oikeus lain mukaan laadittavan laskelman mukaisesti periä kunkin jäsenluottolaitoksen osuus keskusyhteisön velkojalle maksamasta määrästä.

5.8 Valvonta

Keskusyhteisöä valvoisi, kuten nykyisinkin, Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan valvonta kohdistuisi ensisijaisesti keskusyhteisön toimilupaedellytyksiin ja siihen, että keskusyhteisö ohjaa ja valvoo riittävästi yhteenliittymän toimintaa sekä siihen, että yhteenliittymä täyttää lain asettamat vaatimukset. Keskusyhteisön tehtävänä olisi, kuten nykyisinkin valvoa, että jäsenluottolaitokset toimivat niihin sovellettavien rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten ja viranomaisten määräysten sekä sääntöjensä tai yhtiöjärjestyksensä ja keskusyhteisön ohjeiden mukaisesti. Tämän mukaisesti jäsenluottolaitosten olisi tehtävä niiden taloudellista asemaa koskevat luottolaitostoinnasta annetun lain mukaiset säännölliset ilmoitukset keskusyhteisölle Finanssivalvonnan sijasta. Ehdotetuilla säännöksillä ei, kuten nykyisin-

kään, rajoitettaisi Finanssivalvonnan luottolaitostoiminnasta annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain mukaista toimivaltaa valvoa jäsenluottolaitoksia.

Keskusyhteisön valvontatehtävästä säädettäisiin nykyistä tarkemmin. Keskusyhteisön valvontatehtävä, joka liittyy pääasiassa yhteenliittymän taloudelliseen ohjaukseen, erotettaisiin laissa nykyistä selkeämmin Finanssivalvonnan julkisesta valvontatehtävästä. Tämän mukaisesti keskusyhteisön valvontatehtävästä säädettäisiin samassa yhteydessä kuin keskusyhteisön velvollisuudesta ohjata yhteenliittymän toimintaa ja antaa yhteenliittymän riskienhallintaa koskevia ohjeita.

Mikäli keskusyhteisö havaitsisi, että yhteenliittymään kuuluvan yrityksen toiminta ei ole säännösten ja määräysten mukaista, keskusyhteisön olisi ilmoitettava asiasta välittömästi Finanssivalvonnalle. Jos keskusyhteisö havaitsi, että yhteenliittymään kuuluva yritys on olennaisesti laiminlyönyt keskusyhteisön lain nojalla antamien ohjeiden noudattamisen, ja laiminlyönti merkittävästi vaarantaa maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallinnan taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien yhtenäisten periaatteiden soveltamisen tai niiden noudattamisen valvonnan yhteenliittymässä tai ohjeiden laiminlyönti on omiaan vaarantamaan jäsenluottolaitoksen oman vakavaraisuuden tai maksuvalmiuden, keskusyhteisön olisi ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle ja esitettävä tarpeelliset toimenpiteet ohjeiden noudattamisen varmistamiseksi. Jos yhteenliittymään kuuluva yritys jatkaa ohjeiden taikka lain tai niiden nojalla annettujen määräysten noudattamisen laiminlyömistä, Finanssivalvonta voisi päättää, että jäsenluottolaitokseen lakataan soveltamasta edellä kappaleessa 5.5 tarkoitettuja lievempiä omien varojen vähimmäismäärää ja vakavaraisuuden hallintaa koskevia vaatimuksia.

Keskusyhteisö olisi velvollinen ilmoittamaan yhteenliittymää koskevat vakavaraisuutta, asiakasriskejä, elinkeinoyhteisöjen omistusta ja riskikeskittymiä koskevat tiedot Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voisi antaa keskusyhteisölle tarkempia määräyksiä ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä. Ilmoitusvelvollisuus vastaisi pääosin nykyisessä laissa säädettyä. Laissa säädettäisiin lisäksi pääosin nykyistä lakia vastaavasti jäsenluottolai-

tosten ilmoitusvelvollisuudesta keskusyhteisölle.

5.9 Valtion vakuusrahastosta annetun lain soveltaminen

Lakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että laissa tarkoitettua rahoitustukea voitaisiin myöntää myös yhteenliittymän keskusyhteisölle, joka voisi kanavoida tuen edelleen jäsenluottolaitoksilleen. Tukiehdossa voitaisiin tarkemmin määrätä siitä, miten keskusyhteisön olisi jaettava tuki jäsenluottolaitosten kesken ja miten tuen takaisinmaksun kanavoitaisiin takaisin valtion vakuusrahastolle. Tarvittava tuki olisi tarkoituksenmukaista antaa yksittäisen jäsenluottolaitoksen sijasta yhteenliittymän keskusyhteisölle erityisesti niissä tapauksissa, joissa yhteenliittymän yhteisvastuujärjestelmän tarjoamat mahdollisuudet ylläpitää jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta on käytetty loppuun ja yhteenliittymän purkaminen olisi vastoin pykälässä säädettyjä tuen yleisiä tavoitteita.

Laissa säädettyä mahdollisuutta velvoittaa tuen saaja tekemään tukihakemus ei ehdoteta laajennettavaksi keskusyhteisöön. Nykyinen laki lähtee siitä, että tuen saajan osakkeet voidaan pakkolunastaa valtiolle, jos tuen saaja ei noudata sille asetettua velvollisuutta tukihakemuksen tekemiseen. Koska keskusyhteisö on lain mukaan osuuskunta, jonka pääasiallisena tehtävänä on ehdotetun lain huolehtia yhteenliittymän taloudellisesta ohjauksesta, keskusyhteisön osuuksien pakkolunastamisella ei olisi samanlaista merkitystä kuin osakeyhtiömuotoisten pankkien osakkeiden pakkolunastamisella. Valtion vaikutusvalta tilanteissa, joissa tuen vastaanottavan yrityksen osuuksia ei voida pakkolunastaa, ehdotetaan turvattavaksi siten, että tukea voitaisiin myöntää ainoastaan sillä ehdolla, että valtio saa oikeuden nimetä enemmistön tukea vastaanottavan yrityksen hallituksen jäsenistä.

Lisäksi lakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että talletuspankkiin rinnastettaisiin talletuspankin omistusyhteisö. Tuki olisi tarkoituksenmukaista antaa omistusyhteisölle erityisesti silloin, kun omistusyhteisö vastaa keskitetysti koko pankkikonsernin varainhankinnasta sekä pääoman- ja riskienhallinnasta. Yhteenliittymän keskusyhteisölle tuki

olisi tarkoituksenmukaista antaa niissä tapauksissa, joissa yhteenliittymän yhteisvastuujärjestelmän tarjoamat mahdollisuudet ylläpitää jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta on käytetty loppuun ja yhteenliittymän purkaminen olisi vastoin pykälässä säädettyjä tuen yleisiä tavoitteita.

5.10 Paikallispankkien keskinäistä lainanantoa koskevan kiellon kumoaminen

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin ja säästöpankkilakiin (1502/2001) sisältyvä keskinäisen luotonuksen kiello ehdotetaan kumottavaksi. Kieltoa on jo aikaisemmin merkittävästi lievennetty sallimalla samaan pankkiryhmään kuuluvan pankin liikkeeseen laskeman joukkovelkakirjalainan hankkiminen eikä jäljellä olevalla kiellolla ole nykyisissä markkinaoloissa nähtävissä riittäviä perusteita. Sen säilyttäminen olisi päinvastoin omiaan edelleen vaikeuttamaan pankkien jälleärahoitusta, joka on viime aikoina muutenkin vaikeutunut.

5.11 Muut muutokset

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annettua lakia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että laskettaessa sellaisen ryhmittymän vakavaraisuutta, joka koostuu talletuspankkien yhteenliittymästä ja siihen kuuluvien yritysten omistamista vakuutusyhtiöistä, yhteenliittymään kuuluvan luottolaitoksen vähemmistöosuus saadaan ottaa huomioon yhteenliittymän omina varoina. Ehdotus perustuu tältä osin siihen, että tällaiseen luottolaitoksen voidaan kohdistaa yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun vuoksi lievempiä periaatteita kuin muihin ryhmittymään kuuluviin yrityksiin.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa olevaa vakavaraisuusvaatimuksen laskemista koskevaa siirtymäsäännöstä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi yhdenmukaisesti kansainvälisellä tasolla, erityisesti Baselin pankkivalvontakomiteassa, sovittujen periaatteiden kanssa. Nykyisen siirtymäsäännöksen mukaan luottolaitosten, jotka käyttävät sisäisiä malleja luottoriskin tai toiminnallisen riskin

pääomavaatimuksen laskemiseen, on ollut jatkettava lain voimaantullessa voimassa olleen lain mukaisten vakavaraisuusvaatimusten (niin sanottu Basel I) laskemista 31.12.2009 saakka uuden lain mukaisten vakavaraisuusvaatimusten (niin sanottu Basel II) rinnalla. Siirtymäsäännöksen voima- saoloaikaa jatkettaisiin kahdella vuodella.

6 Esityksen vaikutukset

6.1 Vaikutukset yrityksiin

Suomessa toimii tällä hetkellä kolme merkittävää valtakunnallista pankkiryhmittymää, joista kaksi on ulkomaisessa omistuksessa olevaa liikepankkia ja kolmas osuuspankkien yhteenliittymämallia soveltava OP-Pohjola -ryhmä. Kilpailutilanteen kannalta OP-Pohjola -ryhmä rinnastuu erityisesti suuryritysrahoituksen ja arvopaperimarkkinoiden kannalta näihin liikepankkeihin ja vähittäispankkitoiminnan sekä pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen kannalta säästöpankkeihin ja yhteenliittymän ulkopuolelle jääneisiin osuuspankkeihin. Jäsenluottolaitosten alemmat pääomavaatimukset antavat jonkin verran kilpailuetua vähittäispankkitoiminnassa suhteessa säästöpankkeihin ja yhteenliittymään kuulumattomiin osuuspankkeihin. Toisaalta pääomavaatimusten soveltaminen sellaisenaan jäsenluottolaitoksiin heikentää OP-Pohjola -ryhmän kykyä kilpailla tasapuolisesti valtakunnallisessa suuryritysrahoituksessa kahden muun pankkiryhmän kanssa. Ehdotettu yhteenliittymämallin soveltamisalan laajentaminen koskemaan kaikkia talletuspankkeja niiden yhteisömuodosta riippumatta edistäisi kilpailuedellytysten tasapuolisuutta eri pankkiryhmien kesken ja olisi siten omiaan yleisesti tehostamaan rahoitusmarkkinoiden toimintaa. Lisäksi se tarjoaisi kaikille paikallispankeille samanlaisen mahdollisuuden vähentää niille luottolaitosten vakavaraisuudistuksesta aiheutuvia hallinnollisia lisäkustannuksia.

Ehdotetut säännökset keskusyhteisön ohjaus- ja valvontavallan sekä jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun täsmentämisestä edistäisivät yhtenäisten riskienhallintaperiaatteiden noudattamista yhteenliittymässä sekä lisäisivät oikeusvarmuutta keskinäisen

vastuun toteuttamisessa, mikä osaltaan edistäisi rahoitusjärjestelmän vakautta. Ehdotuksen yleistä vakautta lisäävää vaikutusta vähentävät kuitenkin jossain määrin ehdotetut säännökset yksittäisiin jäsenluottolaitoksiin sovellettavista alemmista pääomavaatimuksista. Ottaen huomioon ehdotetun keskusyhteisön ohjausvallan ja keskinäisen vastuujärjestelmän tehostamisen ehdotusten ei kuitenkaan odoteta heikentävän jäsenluottolaitosten kykyä jatkaa toimintaansa niiden kohdatessa taloudellisia vaikeuksia.

Toisaalta ehdotetut säännökset edistäisivät pääomien tehokasta käyttöä jäsenluottolaitoksissa ja siten osaltaan koko pankkijärjestelmän tehokkuutta.

6.2 Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisiin

Ehdotetut säännökset yhteenliittymämallin soveltamisalan laajentamisesta ja keskusyhteisön ohjaus- ja valvontavallan ja keskinäisen vastuun täsmentämisestä mahdollistavat Finanssivalvonnan toiminnan suuntaamisen nykyistä paremmin koko finanssimarkkinoiden vakauden ja lakisääteisten vakuutettujen etujen turvaamisen kannalta keskeisten valvottavien kuten valtakunnallisten finanssiryhmittymien ja työeläkelaitosten valvontaan. Esityksellä ei arvioida olevan suoransia rahamääräisiä vaikutuksia Finanssivalvontaan tai muutenkaan viranomaisiin. Ehdotetut säännökset mahdollistavat kuitenkin

valvonnan painopisteen siirtämisen nykyistä enemmän yksittäisten jäsenluottolaitosten valvonnasta keskusyhteisön valvontaan, mikä saattaa pitemmällä aikavälillä jossain määrin vähentää Finanssivalvonnan kokonaiskustannuksia.

7 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esityksestä on saatu lausunnot oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Suomen Pankilta, Rahoitustarkastukselta, Vakuutusvalvontavirastolta, Finanssialan keskusliitolta, Säästöpankkiliitolta, Paikallisosuuspankkiliitolta ja OP-Keskukselta.

8 Muut esitykseen vaikuttavat seikat

Eduskunnan käsiteltävänä ovat samanaikaisesti tämän esityksen kanssa hallituksen esitys Eduskunnalle maksulaitoslaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 172/2009) sekä hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi arvopaperimarkkinalain, Finanssivalvonnasta annetun lain sekä Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta (HE 187/2009). Tähän esitykseen sisältyvää 7. lakiehdotusta on tarpeen eduskuntakäsittelyn aikana täydentää mainittuihin esityksiin sisältyvien lakiehdotusten tultua hyväksytyiksi ja vahvistetuiksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki talletuspankkien yhteenliittymästä

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälässä määriteltäisiin ehdotetun lain soveltamisala. Pykälän mukaan laissa säädettäisiin talletuspankkien yhteenliittymän (*yhteenliittymä*) keskusyhteisönä toimivalle osuuskunnalle (*keskusyhteisö*) sekä keskusyhteisön jäsenenä olevalle talletuspankille ja muulle luottolaitokselle (*jäsenluottolaitos*) sekä yhteenliittymään kuuluville muille yrityksille asetettavista vaatimuksista. Yhteenliittymä määriteltäisiin 2 §:ssä.

Keskusyhteisöön sovellettaisiin nykyistä lakia vastaavasti osuuskuntalakia ja jäsenluottolaitokseen luottolaitostoiminnasta annettua lakia, jollei ehdotetusta laista muuta johdu.

Voimassa olevasta laista poiketen yhteenliittymän voisivat muodostaa osuuspankkien lisäksi myös liike- ja säästöpankit.

2 §. *Yhteenliittymä.* Pykälässä säädettäisiin yhteenliittymään kuuluvista yrityksistä sekä yhteenliittymän syntymisestä ja purkautumisesta.

Pykälän *1 momentin* mukaan yhteenliittymän muodostaisivat keskusyhteisö, keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistaisivat yli puolet. Momentti vastaisi nykyistä lakia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin yhteenliittymän syntymisestä. Yhteenliittymä syntyisi, kun keskusyhteisön säännöt on rekisteröity ja se on saanut ehdotetun lain mukaisen toimiluvan toimia yhteenliittymän keskusyhteisönä. Yhteenliittymä voisi syntyä myös siten, että keskusyhteisön toimilupaa hakee ai-

kaisemmin rekisteröity osuuskunta, jonka säännöt on muutettu tämän lain mukaisiksi ja sääntömuutos rekisteröity.

Ehdotetun *3 momentin* mukaan ryhmittymän sisäinen vakuutusyhtiö, joka ei merkittävässä määrin harjoita muuta toimintaa kuin jäsenluottolaitosten vakuuttamista niiden luottoriskien varalta katsottaisiin palveluyritykseksi ja sen omia varoja käsiteltäisiin yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennassa samojen periaatteiden mukaisesti kuin luottolaitosten omia varoja. Jäljempänä 19 §:ssä säädettäisiin, että tällaisen vakuutusyhtiön taositusvastuu voitaisiin rinnastaa ylempiin toissijaisiin omiin varoihin yhteenliittymän omien varojen määrää laskettaessa. Vastavaa periaatetta sovellettaisiin jäljempänä ehdotetun mukaisesti myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin.

Ehdotetun *4 momentin* mukaan yhteenliittymä purkautumisesta säädettäisiin 10 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan tämän lain soveltaminen lakkaisi ja yhteenliittymä siten purkautuisi, kun keskusyhteisön toimilupa peruutetaan.

3 §. *Yhteenliittymän muodostamisen yleiset edellytykset.* Pykälässä säädettäisiin yhteenliittymän muodostamisen yleisistä edellytyksistä pääosin nykyistä lakia vastaavasti.

Yhteenliittymän keskusyhteisöllä olisi ensinnäkin oltava oikeus ohjata jäsenluottolaitosten toimintaa. Keskusyhteisön ohjausvaldasta säädettäisiin tarkemmin 17 §:ssä.

Toiseksi yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdisteltyä omien varojen vähimmäismäärää ja maksuvalmiutta olisi valvottava konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. Yhteenliittymän taloudelliselle asemalle asetettavista vaatimuksista säädettäisiin tarkemmin 20 §:ssä.

Kolmanneksi keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten olisi oltava keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja jäsenluottolaitosten olisi osallistuttava yksittäisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin. Edellytykset vastaisivat tältä

osin nykyistä lakia. Keskinäisestä vastuusta säädettäisiin 5 luvussa.

Neljäntenä yhteenliittymän muodostamisen yleisenä edellytyksenä olisi, että lukumääräinen enemmistö keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista on talletuspankkeja. Vastaavaa vaatimusta ei sisälly voimassa olevaan lakiin.

4 §. Keskusyhteisö. Pykälän 1 momentissa määriteltäisiin keskusyhteisö. Keskusyhteisöllä tarkoitettaisiin, kuten nykyisinkin, osuuskuntalain 1 luvun 2 §:ssä säädettyä osuuskuntaa, joka on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia. Keskusyhteisöltä edellytettäisiin momentin mukaan nykyisestä laista poiketen toimilupaa toimia yhteenliittymän keskusyhteisönä. Toimiluvan hakemisesta ja edellytyksistä säädettäisiin tarkemmin 2 luvussa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin keskusyhteisölle sallitusta toiminnasta. Keskusyhteisö ei saisi harjoittaa merkittävässä määrin muuta liiketoimintaa kuin tarjota yhteenliittymään kuuluville yrityksille niiden tarvitsemia palveluja. Keskusyhteisö voisi ehdotetun momentin mukaan lisäksi omistaa osakkeita ja osuuksia yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä sekä sellaisissa yrityksissä, jotka tuottavat palveluja yhteenliittymään kuuluville yrityksille ja harjoittaa muuta yhteenliittymän kannalta perusteltua sijoitustoimintaa. Tällaisena yhteenliittymän kannalta perusteltuna sijoitustoimintana ei kuitenkaan voisi pitää ainakaan sijoitustoimintaa, jonka tarkoituksen on jäsenluottolaitoksia koskevien lakisääteisten rajoitusten kiertäminen. Keskusyhteisö ei siten saisi esimerkiksi ostaa jäsenluottolaitoksiltaan omaisuutta niitä koskevien rajoitusten kiertämiseksi. Yhteenliittymään kuuluviin yrityksiin rinnastettaisiin momenttia sovellettaessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvat yritykset, jos keskusyhteisö on mainitussa laissa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö.

Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin keskusyhteisön konsolidointiryhmä. Keskusyhteisön konsolidointiryhmään luettaisiin luottolaitoksen konsolidointiryhmän määritelmää vastaavasti keskusyhteisö sekä sellainen luottolaitos, siihen rinnastettava ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos ja palveluyritys,

joka on keskusyhteisön kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettu tytäryritys.

5 §. Keskusyhteisön säännöt. Pykälässä säädettäisiin seikoista, joista keskusyhteisön säännöissä on määrättävä sen lisäksi, mitä osuuskuntalain 2 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetään. Pykälä vastaisi eräin tarkistuksin, mitä voimassa olevassa laissa säädetään keskusyhteisön säännöistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti mahdollisuudesta määrätä keskusyhteisön säännöissä siitä, että osuuskuntalain 4 luvun 5 §:n estämättä keskusyhteisön tytäryhteisö saisi osallistua osuuskunnan kokoukseen ja että tällaisella tytäryhteisöllä olisi osuuskunnan kokouksessa puheoikeus mutta ei äänioikeutta.

6 §. Jäsenluottolaitoksen säännöt ja yhtiöjärjestys. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin seikoista, joista jäsenluottolaitoksen säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä on määrättävä sen lisäksi, mitä osuuspankkilaisissa ja osuuskuntalaisissa, liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) ja osakeyhtiölaissa (624/2006) tai säästöpankkilaisissa (1502/2001) säädetään. Momentti vastaisi, mitä nykyisessä laissa säädetään jäsenluottolaitoksen säännöistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä lakia vastaavasti, että jäsenluottolaitoksen muuta kuin ehdotetussa 8 §:ssä tarkoitettua keskusyhteisöstä eroamista tarkoittavaa sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen muutosta ei saisi merkitä kaupparekisteriin, ellei keskusyhteisö olisi hyväksynyt muutosta.

7 §. Keskusyhteisön jäseneksi liittyminen. Pykälässä säädettäisiin luottolaitoksen liittymisestä keskusyhteisön jäseneksi. Luottolaitos voitaisiin ottaa keskusyhteisön jäseneksi, kun sen 6 §:n mukaiset säännöt tai yhtiöjärjestys on hyväksytty. Päätös olisi pätevä vain, jos sen puolesta on osuuskunnan tai isäntien kokouksessa annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestyksen osallistuneiden äänistä tai jos sitä olisi yhtiökokouksessa kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

8 §. Keskusyhteisön jäsenyydestä eroaminen ja erottaminen ja jäsenluottolaitoksen

sulautuminen. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön jäsenyydestä eroamisesta ja erottamisesta. Pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia. Nykyisestä laista poiketen jäsenluottolaitos voitaisiin kuitenkin erottaa myös siinä tapauksessa, että jäsenluottolaitos on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita tavalla, joka merkittävästi vaarantaa yhtenäisten maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien periaatteiden soveltamisen tai niiden noudattamisen valvonnan yhteenliittymässä taikka jos jäsenluottolaitos muuten toimii olennaisesti keskusyhteisön vahvistamien yhteenliittymän yleisten toimintaperiaatteiden vastaisesti. Eronneen tai erotetun jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta säädettäisiin 31 §:ssä.

9 §. Tilinpäätös ja tilintarkastus. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen tilinpäätökseen ja tilintarkastukseen sovellettavista säännöksistä, keskusyhteisön velvollisuudesta laatia koko yhteenliittymää koskeva yhdistelty tilinpäätös sekä yhteenliittymän tilinpäätöksen tilintarkastuksesta ja tilinpäätöksen julkistamisesta. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä lakia. Yhteenliittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemisen perusteena olevien taselaskelmien laatimisesta säädettäisiin erikseen 19 §:ssä.

Pykälän *1 momentin* mukaan keskusyhteisön tilinpäätökseen ja tilintarkastukseen sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta. Jäsenluottolaitokseen ei kuitenkaan sovellettaisi, mitä luottolaitostoiminnassa annetun lain 157 §:ssä säädetään osavuositarkastuksesta ja vuositarkastuksesta. Laissa ei erikseen edellytettäisi, että jäsenluottolaitoksilla ja keskusyhteisöllä on oltava sama tilintarkastaja, koska tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyydestä yhteenliittymässä voidaan riittävästi huolehtia keskusyhteisön ehdotetun 17 §:n nojalla antamalla ohjeilla. Yhtenäisen tilinpäätöskäytännön varmistamiseksi koko yhteenliittymässä jäsenluottolaitosten olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista valita ainakin yhdeksi tilintarkastajaksi keskusyhteisön tilintarkastaja.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin yhdistelmänä laadittavasta tilinpäätöksestä. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS)

mukaan laadittavaa tilinpäätöstä varten olisi keskusyhteisön hallituksen hyväksyttävä yhteenliittymän rakenteeseen soveltuvat, kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja mahdollisimman pitkälle vastaavat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet IAS 8 -standardin kappaleissa 10—12 esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Muilta kuin oman pääoman eliminoinnin osalta keskusyhteisön hallituksen ei olisi tarvetta erikseen vahvistaa tilinpäätöksen laatimisperiaatetta, vaan yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa olisi noudatettava kansainvälisissä tilinpäätösstandardeissa esitettyjä vaatimuksia.

Yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastamisesta säädettäisiin pykälän *3 momentissa*. Keskusyhteisön tilintarkastajien olisi tarkastettava yhdistelty tilinpäätös, esiteltävä ja annettava se tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin tilinpäätöksen nähtävillä pidosta. Pykälässä säädettäisiin myös osavuositarkastuksesta.

Tilintarkastusta koskevilla asiakirjoilla pykälän *5 momentissa* tarkoitettaisiin tilintarkastuslaissa (459/2007) mainittujen virallisten asiakirjojen lisäksi muitakin tilintarkastajan tilintarkastuksen yhteydessä laatimia muistioita ja asiakirjoja.

10 §. Yhteenliittymää koskevien säännösten soveltamisen lakkaaminen. Pykälässä säädettäisiin tilanteista, joissa yhteenliittymälle tässä laissa asetetut vaatimukset eivät enää täyty.

Pykälän *1 momentin* mukaan keskusyhteisön olisi viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin vaatimusten täyttämiseksi. Kun Finanssivalvonta on saanut edellä tarkoitetun ilmoituksen tai muuten tiedon siitä, että vaatimukset eivät täyty, sen olisi asetettava keskusyhteisölle määräaika, jonka kuluessa vaatimusten on täyttyttävä. Jos vaatimusta ei ole määräajan päättymisen jälkeenkään täytetty, Finanssivalvonta voisi peruuttaa keskusyhteisön toimiluvan. Tästä olisi seurauksena yhteenliittymän purkautuminen. Jäsenluottolaitoksiin sovellettaisiin tällöin kuitenkin edelleen luottolaitostoiminnasta annettua lakia.

Pykälän *2 momentin* mukaan ehdotetun lain soveltaminen lakkaisi ja yhteenliittymä

siten purkautuisi, kun keskusyhteisön toimilupa on peruutettu.

2 luku. Keskusyhteisön toimilupa

11 §. Toimilupahakemus. Pykälässä säädetäisiin keskusyhteisön toimilupahakemukselta. Ehdotettu pykälä vastaisi, mitä luottolaitoksen toimilupahakemuksesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa.

12 §. Toimilupapäätös. Pykälässä säädetäisiin keskusyhteisöä koskevan toimilupapäätöksen tekemisestä. Ehdotettu pykälä vastaisi, mitä luottolaitosta koskevasta toimilupapäätöksestä säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa.

13 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädetäisiin keskusyhteisön toimiluvan myöntämisen edellytyksistä pääosin luottolaitoksen toimiluvan myöntämisedellytyksiä vastaavasti.

Pykälän 1 momentin mukaan keskusyhteisölle olisi myönnettävä toimilupa, jos voidaan varmistua, että keskusyhteisö ja muut yhteenliittymään kuuluvat yritykset täyttävät niiden toiminnalle ehdotetussa laissa asetetut vaatimukset. Lisäksi edellytettäisiin, että koko yhteenliittymä täyttäisi sen taloudelliselle asemalle ehdotetussa laissa asetetut vaatimukset. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi myös, että keskusyhteisöä johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Keskusyhteisön johtohenkilöihin sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 40 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään luottolaitoksen johdon sopivuudesta ja luotettavuudesta.

Pykälän 2 momentin mukaan toimilupa voitaisiin myöntää jo ennen keskusyhteisön tämän lain mukaisten sääntöjen rekisteröimistä. Yhteenliittymä ei kuitenkaan voisi aloittaa toimintaansa ennen kuin keskusyhteisön tämän lain mukaiset säännöt on rekisteröity.

14 §. Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi. Pykälässä säädetäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toimilupa rekisteröitäväksi. Pykälä vastaisi, mitä luottolaitoksen toimiluvan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi on säädetty.

15 §. Toiminnan aloittaminen. Pykälässä säädetäisiin luottolaitostoiminnasta annettua lakia vastaavasti niistä lisäedellytyksistä, jotka keskusyhteisön on täytettävä, jotta se voi toimiluvan myöntämisen jälkeen tosiasiallisesti aloittaa toimintansa.

Pykälän 1 momentissa olisi yleissäännös keskusyhteisön toiminnan aloittamisen edellytyksistä. Momentin mukaan keskusyhteisö voisi aloittaa toimintansa, kun toimilupa on myönnetty ja keskusyhteisö on toimittanut Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle osuuskunnalle, edellytettäisiin lisäksi, että osuuskunta on rekisteröity.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin Finanssivalvonnalle toimitettavista tiedoista. Näitä olisivat ensinnäkin keskusyhteisöä koskeva kaupparekisteriote, joka sisältää keskusyhteisön säännöt. Lisäksi olisi toimitettava tiedot hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, toimitusjohtajasta ja toimitusjohtajan sijaisesta sekä tilintarkastajista ja varatilintarkastajista. Jos keskusyhteisöllä on hallintoneuvosto, olisi lisäksi toimitettava tiedot sen jäsenistä ja varajäsenistä sekä hallintoneuvoston vahvistamat keskusyhteisön toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat ohjeet.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin 2 momentissa tarkoitettujen tietojen muutosten ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle.

16 §. Toimiluvan peruuttaminen. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin edellytyksistä, joilla Finanssivalvonta voi peruuttaa keskusyhteisön toimiluvan. Ensinnäkin toimilupa voitaisiin peruuttaa, jos yhteenliittymä ei enää täytä sen taloudelliselle asemalle ehdotetussa 19 §:ssä asetettuja vaatimuksia. Toimilupa voitaisiin lisäksi peruuttaa Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa sekä 2 momentissa säädetyin edellytyksin. Toimiluvan peruuttamiseen sovellettaisiin lisäksi, mitä mainitun pykälän 3 momentissa säädetään kohtuullisen määräajan asettamisesta puutteen korjaamiseksi, 4 momentissa toimiluvan peruuttamisesta valvottavan omasta hakemuksesta ja 5 momentissa toimiluvan peruuttamisesta konkurssin tai selvitystilän johdosta.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin selvyyden vuoksi siitä, että keskusyhteisön 5 luvus-

sa säädetyt oikeudet ja velvollisuudet eivät lakkaa toimiluvan peruuttamisen johdosta, jos oikeus tai velvollisuus on syntynyt ennen toimiluvan peruuttamista. Tämän mukaisesti keskusyhteisönä toiminut osuuskunta olisi vastuussa jäsenluottolaitoksen velasta, jos sitä on jäsenluottolaitoksen maksukyvyttömyyden johdosta vaadittu keskusyhteisöltä ennen toimiluvan peruuttamista. Vastaavasti keskusyhteisönä toimineella osuuskunnalla olisi oikeus periä tällaista maksuvelvollisuutta vastaava määrä jäsenenä olleilta luottolaitoksilta ja velvollisuus antaa se tukena jäsenenä olleelle maksukyvyttömälle luottolaitokselle mainitun luvun mukaisesti. Niin ikään keskusyhteisönä toimineella osuuskunnalla säilyisi oikeus periä tuen määrä takaisin tukea saaneelta luottolaitokselta ja velvollisuus maksaa se takaisin muille entisille jäsenluottolaitoksille niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

3 luku. **Yhteenliittymän ohjaus, riskienhallinta ja vakavaraisuus**

17 §. *Yhteenliittymän ohjaus.* Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön velvollisuudesta ohjata siihen kuuluvien yritysten toimintaa.

Pykälän *1 momentin* mukaan keskusyhteisö antaisi yhteenliittymään kuuluville yrityksille ohjeita niiden luotettavasta hallinnosta, sisäisestä valvonnasta, vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, niiden toiminnasta yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellyn maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden ohjeistamista koskevan säännöksen tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että myös jäsenluottolaitosten kirjanpito on järjestetty sellaisella tavalla, että keskusyhteisö voi laatia yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen IFRS -standardien ja niitä vastaavien, keskusyhteisön 9 §:n mukaisten, hallituksen vahvistamien omaa pääomaa koskevien tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti.

Momentissa tarkoitetuissa ohjeissa olisi otettava huomioon, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 54 ja 78 §:ssä säädetään

luottolaitosten vakavaraisuuden ja konsolidoidun vakavaraisuuden laadulliselle hallinnalle asetetuista vaatimuksista. Tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että mainittuja vaatimuksia sovelletaan johdonmukaisesti koko yhteenliittymän tasolla vastaavalla tavalla kuin luottolaitosten konsolidointiryhmissä. Jäljempänä 23 §:ssä säädettäisiin, että momentissa tarkoitettuja laadullisia vakavaraisuusvaatimuksia voitaisiin keskusyhteisön suostumuksella jättää soveltamatta yksittäiseen jäsenluottolaitokseen. Vastaavia säännöksiä ei sisälly nykyiseen lakiin.

Momentissa tarkoitettuja ohjeita ei olisi suoraan jäsenluottolaitosta eivätkä muita yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä sitovia siten, että Finanssivalvonta voisi yksinomaan niiden noudattamatta jättämisen perusteella kohdistaa jäsenluottolaitokseen Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia. Jäljempänä ehdotetuista 21, 23 ja 32 §:stä seuraisi kuitenkin, että sekä määrällisiä että laadullisia vakavaraisuusvaatimuksia koskevia 21 §:ssä tarkoitettuja omien varojen vähimmäismääriä ja 23 §:ssä tarkoitettuja vakavaraisuuden hallintaa koskevia poikkeuksia voitaisiin soveltaa jäsenluottolaitokseen ainoastaan sillä edellytyksellä, että jäsenluottolaitos tosiasiallisesti noudattaa momentissa tarkoitettuja ohjeita. Lisäksi keskusyhteisö voisi erottaa jäsenluottolaitoksen 8 §:n nojalla, jos jäsenluottolaitos on mainitussa pykälässä tarkemmin säädetyllä tavalla olennaisesti laiminlyönyt noudattaa momentissa tarkoitettuja ohjeita.

Pykälän *2 momentin* mukaan keskusyhteisöllä olisi velvollisuus valvoa annettujen ohjeiden noudattamista siten, kuin 20 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi. Keskusyhteisön valvontavelvollisuus käsittäisi ohjeiden noudattamista koskevan tarkastus- ja tietojensaanti-oikeuden ja velvollisuuden ilmoittaa havaitsemistaan puutteista Finanssivalvonnalle. Keskusyhteisölle ei sitä vastoin ehdoteta annettavaksi oikeutta asettaa jäsenluottolaitoksille muita oikeudellisia seuraamuksia kuin edellä tarkoitettu jäsenluottolaitoksen erottaminen keskusyhteisön jäsenyydestä ja siten yhteenliittymästä.

18 §. *Yleissäännös* yhteenliittymään kuuluvien yritysten riskienhallinnasta. Pykälässä säädettäisiin yhteenliittymään kuuluvien yri-

tysten hallinnolle, riskienhallinnalle ja sisäiselle valvonnalle asetettavista yleisistä vaatimuksista. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

19 §. *Yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistelty omien varojen vähimmäismäärä ja yhteenliittymän vakavaraisuuden hallinta.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin koko yhteenliittymän vakavaraisuutta koskevasta perusvaatimuksesta, jonka mukaan yhteenliittymään kuuluvilla yrityksillä tulisi olla omia varoja yhteensä vähintään määrä, joka riittää kattamaan yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellyt, luottolaitostoinnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitetut riskit. Lisäksi edellytettäisiin, että yhteenliittymään kuuluvien yritysten omien varojen yhdistellyn määrän tulisi olla mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetulla tavalla riittävä suhteessa yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdisteltyihin asiakasriskeihin ja yhdisteltyihin huomattaviin omistusosuuksiin. Yksittäinen yhteenliittymään kuuluva yritys saataisiin lisäksi jättää huomioon ottamatta tätä pykälää sovellettaessa luottolaitostoinnasta annetun lain 73 §:n 4 ja 5 momentissa säädettyjen periaatteiden mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten laskemisesta. Vaatimukset laskettaisiin siten kuin luottolaitostoinnasta annetun lain 75 §:ssä säädetään konsolidoiduista omista varoista, 76 ja 77 §:ssä konsolidoidusta vakavaraisuusvaatimuksesta, 79 §:ssä konsolidoiduista asiakasriskeistä ja 80 §:ssä konsolidoiduista huomattavista omistusosuuksista.

Edellä mainittuja vaatimuksia laskettaessa yhteenliittymän omista varoista olisi lisäksi vähennettävä jäsenluottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen liikkeeseen laskemat pääomatodistukset ja muut omanpääömanehoitiset erät, jotka on merkinnyt sellainen luottolaitostoinnasta annetun lain 113 §:ssä tarkoitettu vakuusraho, jonka jäsen jäsenluottolaitos on.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin pykälän soveltamisesta vakuutusyhtiöön, joka ei merkittävässä määrin harjoita muuta liiketoimintaa kuin luottovakuutusten myöntämistä yhteenliittymän jäsenluottolaitoksille. Tällaisen vakuutusyhtiön tasoitusmäärä rinnastettaisiin luottolaitostoinnasta annetun lain

46 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuihin eriin. Muilta osin sovellettaisiin tällaisen vakuutusyhtiön omiin varoihin luottolaitostoinnasta annetun lain säännöksiä.

Pykälän 4 momentin mukaan yhteenliittymään sovellettaisiin, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 74 §:ssä säädetään konsolidointiryhmän riskienhallinnasta, 78 §:ssä konsolidoidun vakavaraisuuden hallinnasta sekä 79 §:n 2 ja 3 momentissa konsolidoitujen asiakasriskien hallinnasta ja konsolidoitujen riskikeskittymien ja sisäisten liiketoimien seurannasta sekä 86 §:ssä konsolidoidun lisäpääöma vaatimuksen asettamisesta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu yhdistelty tilinpäätös sisältäisi yhteenliittymään kuulumattomia tytä- tai osakkuusyhtiöitä, esimerkiksi vakuutusyhtiöitä. Tällöin keskusyhteisön olisi lisäksi laadittava yhteenliittymään kuuluvien yritysten taseiden yhdistelmänä erillinen yhdistelmälaskelma. Yhdistelmälaskelma laadittaisiin noudattaen samoja tilinpäätösperiaatteita kuin laadittaessa yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös. Yhteenliittymään kuulumattomat merkittävät tytä- ja osakkuusyhtiöt sisällytettäisiin yhdistelmälaskelmaan kuitenkin edellä mainituista tilinpäätösperiaatteista poiketen yhdistelmättöminä osakesijoituksina alkuperäiseen hankintamenuun. Vaatimuksena olisi, että tilintarkastajat varmentaisivat yhdistelmälaskelman, jotta valvonnassa käytettävien tietojen oikeellisuudesta voitaisiin varmistua. Tilintarkastajan antama lausunto on edellytyksenä sille, että tilivuoden ja tilikauden aikainen voitto voitaisiin lukea valvottavan omiin varoihin. Yhdistelmälaskelman tavoitteena on antaa luotettava kuva yhteenliittymän riskitilanteesta. Ehdotetun säännöksen tavoitteena on osaltaan varmistaa koko pankkisektorin luotettava ja vertailukelpoinen analysointi.

Pykälän 6 momentissa täsmennettäisiin käytettyjä käsitteitä siten, että mitä pykälässä sanotaan emoyrityksestä, sovellettaisiin soveltuvien osin keskusyhteisöön, ja mitä pykälässä sanotaan tytäryrityksistä, sovellettaisiin soveltuvien osin yhteenliittymään kuuluviin muihin yrityksiin. Keskusyhteisöä pidettäisiin tätä pykälää sovellettaessa luottolaitostoinnasta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu-

na rahoituslaitoksena. Keskusyhteisöön ei sovelletaisi luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 3 momentissa säädettyä alakonsolidointiryhmää koskevaa poikkeusta. Ehdotetusta momentista seuraa, että jos keskusyhteisö on luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun luottolaitoksen konsolidointiryhmän emoyritys tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmän emoyritys, keskusyhteisön olisi aina täytettävä koko yhteenliittymälle lasketun vakavaraisuusvaatimuksen lisäksi erikseen konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus, johon sisällytettäisiin keskusyhteisö ja sen tytäryrityksinä olevat luotto- ja rahoituslaitokset ja palveluyritykset. Ehdotetusta rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 6 §:stä seuraa lisäksi, että jos keskusyhteisö on mainitussa laissa tarkoitetun ryhmittymän emoyritys, keskusyhteisön olisi täytettävä myös mainitussa laissa tarkoitettu ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin yhteenliittymän vakavaraisuutta koskevien tietojen julkistamisesta. Keskusyhteisön velvollisuuteen julkistaa yhteenliittymän vakavaraisuutta koskevia tietoja sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 82 ja 83 §:ssä säädetään luottolaitoksen vakavaraisuustietojen julkistamisesta. Keskusyhteisöön sovellettaisiin lisäksi, mitä mainituissa pykälissä säädetään konsolidointiryhmän emoyrityksestä.

Pykälän 8 momentin mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkemmat määräykset tässä pykälässä mainittujen luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten soveltamisesta yhteenliittymään kuuluviin yrityksiin.

20 §. Vakavaraisuuden valvonta. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön tehtävistä jäsenluottolaitosten ja muiden yhteenliittymään kuuluvien yritysten taloudellisen aseman valvonnassa. Keskusyhteisön edustajiin niiden hoitaessa keskusyhteisön tämän pykälän mukaisia valvontatehtäviä sovellettaisiin virkavastuuta koskevia säännöksiä ehdotetun 37 §:n mukaisesti.

Pykälän 1 momentin mukaan keskusyhteisön tehtävänä olisi valvoa, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat niiden taloudellista asemaa koskevien lakien, asetus-

ten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön antamien ohjeiden mukaisesti. Taloudellista asemaa koskevilla säännöksillä tarkoitettaisiin ensisijaisesti tämän luvun ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun säännöksiä.

Pykälän 2 momentin mukaan keskusyhteisön olisi viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos keskusyhteisö havaitsee, ettei yhteenliittymään kuuluvan yrityksen toiminta ole edellä sanottujen säädösten ja määräysten taikka sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaista. Keskusyhteisön olisi samalla esitettävä tarpeelliset toimenpiteet ohjeiden noudattamisen varmistamiseksi, jos keskusyhteisö havaitsee, että yhteenliittymään kuuluva yritys on olennaisella tavalla laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia ohjeita ja jos ohjeiden noudattamisen laiminlyönti merkittävällä tavalla vaarantaa yhtenäisten maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa koskevien periaatteiden noudattamisen yhteenliittymässä. Tältä osin säännöksen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että yhteenliittymätasolla noudatetaan edellä 17 §:ssä tarkoitettuja vakavaraisuuden hallintaa koskevia periaatteita soveltuvin osin samojen periaatteiden mukaisesti kuin mitä luottolaitosten konsolidoidun vakavaraisuuden hallinnasta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa. Keskusyhteisön olisi esitettävä tarpeelliset toimenpiteet myös, jos ohjeiden noudattamisen laiminlyönti merkittävästi vaarantaisi tilinpäätöksen laatimista koskevien periaatteiden soveltamisen tai niiden noudattamisen valvontaa yhteenliittymässä taikka jos ohjeiden laiminlyönti vaarantaisi jäsenluottolaitoksen oman vakavaraisuuden tai maksuvalmiuden.

Pykälän 4 momentin mukaan jäsenluottolaitos ja muu yhteenliittymään kuuluva yritys olisi lisäksi velvollinen toimittamaan keskusyhteisölle muutkin sen valvontatehtävässään tarvitsemat tiedot ja selvitykset keskusyhteisön asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Jos keskusyhteisö ei saa jäsenluottolaitokselta tai muulta yhteenliittymään kuuluvalta yritykseltä pyytämiään tietoja ja selvityksiä, se voisi pykälän 5 momentin nojalla pyytää niitä Finanssivalvonnalta, jolla momentin mukaan olisi oikeus antaa keskusyhteisölle

tällaisia tietoja salassapitovelvollisuuden esittämättä.

4 luku. **Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus ja sen valvonta**

21 §. *Jäsenluottolaitoksen omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärä.* Pykälässä säädettäisiin jäsenluottolaitoksia koskevista poikkeuksista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädettyihin luottolaitoksen taloudellista asemaa koskeviin vaatimuksiin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin jäsenluottolaitoksia koskevista poikkeuksista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädettyihin omien varojen vähimmäismäärää koskeviin vaatimuksiin. Momentin mukaan jäsenluottolaitoksen voitaisiin keskusyhteisön suostumuksella jättää soveltamatta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun 55 §:n 1 momentissa säädetään yleisestä vakavaraisuusvaatimuksesta ja 2 momentissa suuria asiakasriskejä ja elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevista rajoituksista sekä 76 §:ssä, 79 §:n 1 momentissa ja 80 §:ssä vastaavista konsolidoiduista vaatimuksista. Momentissa tarkoitettua keskusyhteisön suostumuksen edellytyksenä olisi, että jäsenluottolaitos ei ole merkittävästi laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita jäsenluottolaitosten vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, jäsenluottolaitosten toiminnasta yhteenliittymän maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ja yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymässä.

Momentissa tarkoitettu suostumus on tarkoitettu annettavaksi ensisijaisesti tilanteissa, joissa jäsenluottolaitos on kärsinyt äkillisiä tappioita, joiden kattamiseksi se ei voi vaikeuksitta hankkia lisäpääomaa. Lisäksi suuria asiakasriskejä ja elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevia poikkeuksia voitaisiin kuitenkin soveltaa myös sellaisissa tilanteissa, joissa yksittäisen jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä rajoittaisi yhteenliittymän liiketoiminnan tervettä kasvua ja kilpailukykyä. Suostumuksen antamista rajoittaisi keskeisesti ehdotetun 19 §:n vaatimus siitä, että koko yhteenliittymän omien varojen vä-

himmäismäärän tulee jatkuvasti säilyä luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisella tasolla. Yhteenliittymän omien varojen kokonaismäärän arvioinnissa olisi otettava huomioon myös mainitun lain 54 §:n 3 momenttiin perustuva yhteenliittymän sisäisen pääomatavoite. Lisäksi 19 §:stä seuraisi, että keskusyhteisön on asetettava koko yhteenliittymän sisäisen pääomatavoitteen lisäksi kullekin yhteenliittymän liiketoimintayksikölle erillinen sisäinen pääomatavoite, joka olisi otettava huomioon suostumusta annettaessa.

Yleistä vakavaraisuusvaatimusta koskeva suostumus voitaisiin antaa enintään kolmeksi vuodeksi, jonka aikana jäsenluottolaitoksen olisi saatettava vakavaraisuutensa luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti. Sitä vastoin suuria asiakasriskejä ja elinkeinoyhteisön omistusta koskevien rajoitusten osalta säännös ei estäisi keskusyhteisöä uudistamasta suostumustaan määräajan päättymisen jälkeen, jos edellytykset suostumuksen antamiselle ovat edelleen olemassa. Keskusyhteisön olisi kuitenkin arvioitava edellytysten olemassaolo uudestaan ennen suostumuksen jatkamista. Suostumuksen jatkamista harkittaessa olisi edellytysten täyttymisen lisäksi otettava huomioon se, onko jäsenluottolaitoksella edelleen tarvetta poikkeuksen soveltamiseen. Tässä tarveharkinnassa olisi muun ohessa otettava huomioon jäsenluottolaitoksen mahdollisuudet hankkia lisäpääomaa poikkeuksen jatkamisen sijasta. Jäljempänä 36 §:ssä ehdotetusta jäsenluottolaitosten tasapuolisen kohtelun vaatimuksesta seuraa lisäksi, että suostumuksen jatkamista harkittaessa olisi otettava huomioon myös muiden jäsenluottolaitosten tarve soveltaa poikkeuksia. Momentissa tarkoitettua suostumusta ei siten ole tarkoitettu sovellettavaksi pysyvästi samoihin jäsenluottolaitoksiin, vaikkei suostumuksen jatkamiselle olekaan laissa sinänsä asetettu sellaista takarajaa, joka estäisi keskusyhteisöä harkintansa mukaan tarvittaessa jatkamasta suostumusta. Tämän vuoksi keskusyhteisön olisi erityisen huolellisesti perusteltava suostumuksen jatkaminen.

Jäsenluottolaitoksella, joka on saanut edellä tarkoitettua keskusyhteisön suostumuksen alempien pääomavaatimusten soveltamiseen, olisi kuitenkin momentin mukaan aina oltava edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettujen

riskien kattamiseksi omia varoja ja konsolidoituja omia varoja vähintään ehdotetuissa 2—4 momentissa säädetty määrä. Mitä tässä pykälässä säädetään jäsenluottolaitoksen omista varoista, omien varojen vähimmäismäärästä ja asiakasriskeistä, koskisi myös jäsenluottolaitoksen konsolidoituja omia varoja ja konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärää sekä konsolidoituja asiakasriskejä.

Ehdotetuista säännöksistä seuraa, että jos yhteenliittymällä ei ole lainkaan omien varojen ylijäämää, jäsenluottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärä määräytyisi luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti. Jos jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä tällöin alittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain edellyttämän määrän, Finanssivalvonnan olisi asetettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 87 §:ssä tarkoitettu määräaika, jonka kuluessa omien varojen vähimmäismäärää koskeva vaatimus on täytettävä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan jäsenluottolaitoksella olisi oltava omia varoja ja konsolidoituja omia varoja vähintään määrä, joka vastaa 80 prosenttia luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa säädetystä määrästä. Mainitussa momentissa säädetään luottolaitosten yleisestä vakavaraisuusvaatimuksesta, jonka mukaan luottolaitoksella on oltava laissa tarkemmin säädetyllä tavalla riittävä määrä omia varoja luottoriskien, markkinariskien ja toiminnallisten riskien kattamiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan jäsenluottolaitoksen yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä olisi 40 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista ja konsolidoiduista omista varoista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn 25 prosentin sijasta tai, jos asiakasyhteisö on jäsenluottolaitoksen emoyritys tai tytäryritys tai emoyrityksen tytäryritys, 35 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista ja konsolidoiduista omista varoista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn 20 prosentin sijasta. Vastaavasti suurten asiakasriskien yhteenlaskettu enimmäismäärä saisi olla enintään 1200 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista ja konsolidoiduista omista varoista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn 800 prosentin sijasta.

Laskettaessa suuria asiakasriskejä koskevia rajoituksia jäsenluottolaitoksen asiakasriskinä ei otettaisi huomioon yhteenliittymään kuuluvaan toiseen luottolaitokseen tai ulkomaiseen luottolaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai siihen rinnastettavaan ulkomaiseen yritykseen, rahoituslaitokseen taikka palveluyritykseen kohdistuvaa asiakasriskiä, lukuun ottamatta tytäryrityksen emoyritykseen tai emoyrityksen toiseen tytäryritykseen kohdistuvaa asiakasriskiä.

Ehdotetun 4 momentin mukaan huomattavia omistusosuuksia elinkeinoyhteisöissä koskeva rajoitus jäsenluottolaitoksessa olisi vastaavasti 25 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista ja konsolidoiduista omista varoista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn 15 prosentin sijasta ja huomattavien omistusosuuksien yhteenlaskettu enimmäismäärä vastaavasti 75 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista ja konsolidoiduista omista varoista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn 25 prosentin sijasta.

Jäsenluottolaitoksiin, johon sovelletaan tätä pykälää, ei olisi tarpeen soveltaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 86 §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, koska Finanssivalvonta voisi käytännössä kieltää tässä pykälässä tarkoitettujen poikkeusten soveltamisen ehdotetun 32 §:n 3 momentin nojalla vastaavien edellytyksin kuin se voisi asettaa lisäpääomavaatimuksen.

22 §. Eräiden luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten soveltaminen. Pykälän 1 momentin mukaan jäsenluottolaitoksen kanssa samaan yhteenliittymään kuuluviin yrityksiin sovellettaisiin vastaavasti, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 45 §:ssä sanotaan luottolaitoksen kanssa samaan konserniin ja 48 §:ssä sanotaan luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvista yrityksistä. Mainituissa lainkohdissa säädetään ensisijaisten omien varojen määritelmästä ja omista varoista tehtävistä vähennyksistä.

Pykälän 2 momentin mukaan jäsenluottolaitokseen sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 87 §:ssä säädetään omien varojen kartuttamisvelvollisuudesta, jos yhden tai useamman jäsenluottolaitoksen

omien varojen omien varojen määrä alittaisi 21 §:n mukaisen vähimmäismäärän.

Jäsenluottolaitoksen olisi pykälän 3 momentin mukaan ilmoitettava omien varojen ja niiden vähimmäismäärän laskemiseksi tarvittavat tiedot Finanssivalvonnan sijasta keskusyhteisölle. Ilmoitusvelvollisuuteen sovellettaisiin muilta osin luottolaitostoiminnasta annetun lain 84 §:ää.

Pykälän 4 momentin mukaan keskusyhteisön olisi laadittava luottolaitostoiminnasta annetun lain 85 §:ssä tarkoitettu arvio siitä, täyttävätkö jäsenluottolaitokset niitä koskevat mainitun lain 5 luvussa ja tässä luvussa säädetyt vaatimukset. Jäljempänä 34 §:ssä säädettäisiin lisäksi siitä, että tässä pykälässä tarkoitettu arvio on toimitettava Finanssivalvonnalle vuosittain. Ehdotetussa pykälässä ei edellytetä, että arvio olisi laadittava erikseen jokaisesta jäsenluottolaitoksesta, vaan keskusyhteisö voisi laatia yhden arvion, jossa kutakin jäsenluottolaitosta on arvioitu siinä laajuudessa kuin on tarpeen valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pykälän 5 momentin mukaan jäsenluottolaitokseen sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 94 §:n 1 momentissa säädetään poikkeusten myöntämisestä.

23 §. Vakavaraisuuden hallinta ja vakavaraisuustietojen julkistaminen. Pykälän 1 momentin mukaan keskusyhteisön suostumuksella jäsenluottolaitokseen voitaisiin jättää soveltamatta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 54 §:ssä säädetään vakavaraisuuden hallinnasta, 68 §:ssä asiakasriskien hallinnasta, 78 §:ssä konsolidoidun vakavaraisuuden hallinnasta ja 79 §:n 2 momentissa konsolidoidun asiakasriskin hallinnasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuustietojen julkistamista koskevien säännösten soveltamisesta jäsenluottolaitoksiin. Momentin mukaan jäsenluottolaitokseen ei sovellettaisi, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 82 ja 83 §:ssä säädetään vakavaraisuustietojen julkistamisesta. Jäsenluottolaitoksen olisi luottolaitostoiminnasta annetusta laista poiketen ilmoitettava ainoastaan tiedot kuumumisesta tässä laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, keskusyhteisön nimi sekä tieto 21 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten soveltamisesta. Jos jäsenluottolaitokseen sovelletaan

näitä poikkeuksia, jäsenluottolaitoksen olisi julkistettava myös määrä, jolla omien varojen määrä alittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisen vähimmäismäärän. Tieto olisi annettava erikseen yleisen vakavaraisuusvaatimuksen, suurten asiakasriskien kattamiseksi vaadittavan omien varojen vähimmäismäärän sekä elinkeinoyhteisöjen omistusten kattamiseksi vaadittavan omien varojen määrän osalta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin edellytyksistä keskusyhteisön suostumukselle. Edellytyksenä olisi, kuten 20 §:n 1 momenttia sovellettaessakin, että jäsenluottolaitos ei ole laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita jäsenluottolaitosten luotettavasta hallinnosta, vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, jäsenluottolaitosten toiminnasta yhteenliittymän maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi tai yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymässä. Samoin kuin edellä 20 §:n 1 momentissa, myös tässä pykälässä tarkoitettu suostumus voitaisiin antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Suostumuksen antamiseen olisi muutenkin sovellettava, mitä mainitun momentin osalta on edellä sanottu.

Jäljempänä 33 §:ssä säädettäisiin keskusyhteisön velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle tämän määräämällä tavalla momentissa tarkoitettuja jäsenluottolaitoksia koskevat tiedot vähintään neljännesvuosittain.

5 luku. **Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu**

24 §. Keskusyhteisön maksuvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin yleisesti keskusyhteisön velvollisuudesta ryhtyä tämän luvun mukaisiin toimiin jäsenluottolaitoksen tukemiseksi. Keskusyhteisö olisi velvollinen suorittamaan jäljempänä tässä luvussa tarkoitettuna tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka olisi tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitustilan estämiseksi. Lisäksi pykälässä säädettäisiin keskusyhteisölle omavelkainen vastuu jäsenluottolaitoksen veloista.

25 §. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu. Pykälässä säädettäisiin yleisesti jäsen-

luottolaitosten velvollisuudesta osallistua keskusyhteisön 24 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisuuden täyttämiseen.

Pykälän *1 momentissa* määriteltäisiin jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu. Keskinäisellä vastuulla tarkoitettaisiin laissa jäsenluottolaitoksen velvollisuutta suorittaa keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on joko suorittanut toiselle jäsenluottolaitokselle 26 §:ssä tarkoitettuna tukitoimena taikka 27 §:n mukaisesti maksukyvyttömän jäsenluottolaitoksen puolesta tämän velkojalle.

Keskinäistä vastuuta täydentäisi jäsenluottolaitoksen vastuu keskusyhteisön veloista osuuskuntalain 15 luvun mukaisten osuuskunnan jäsenen lisämaksuvelvollisuutta koskevien säännösten mukaisesti. Ehdotetun momentin mukaan tällainen jäsenluottolaitoksen lisämaksuvelvollisuus olisi keskusyhteisössä pakollinen ja suoraan lain nojalla mainitun luvun 11 §:ssä tarkoitettulla tavalla rajaton.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin 1 momentissa tarkoitetun keskinäisen vastuun jakautumisesta jäsenluottolaitosten kesken. Keskinäinen vastuu, mukaan lukien mainituksa pykälässä tarkoitettu lisämaksuvelvollisuus, jakautuisi jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa. Momentti vastaisi nykyistä lakia.

26 §. Jäsenluottolaitoksen velvollisuus osallistua tukitoimiin. Pykälässä säädettäisiin jäsenluottolaitoksen velvollisuudesta osallistua tukitoimiin toisen jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden turvaamiseksi. Pykälä tulisi sovellettavaksi tilanteessa, jossa jäsenluottolaitoksen omat varat tai konsolidoidut varat vähenisivät alle laissa säädetyn vähimmäismäärän. Jos tuettavaan jäsenluottolaitokseen sovelletaan 21 §:ää, tukitoimiin voitaisiin ryhtyä, jos jäsenluottolaitoksen omat varat tai konsolidoidut omat varat alittavat mainituksa pykälässä säädetyn vähimmäismäärän.

Keskusyhteisöllä olisi *1 momentin* mukaan oikeus saada luottoa jäsenluottolaitoksilta pykälässä tarkoitettuja tukitoimia varten. Keskusyhteisö voisi momentin mukaan periä jäsenluottolaitoksilta ylimääräisiä takaisinmaksettavia maksuja käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tar-

vittaviin tukitoimiin. Maksujen perimisestä tukitoimia varten määrättäisiin tarkemmin keskusyhteisön säännöissä.

Jäsenluottolaitoksilta perittävien maksujen vuotuinen yhteenlaskettu määrä saisi kunakin tilikautena olla yhteensä enintään viisi tuhannesosaa kunkin jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta. Momentti vastaisi tältä osin nykyistä lakia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin tarkemmin tässä pykälässä tarkoitetuista tukitoimista. Näitä olisivat pääomallainan myöntäminen jäsenluottolaitokselle sekä osake-, osuus-, sijoitusosuus- tai kantarahastopääoman sijoittaminen jäsenluottolaitokseen. Pääomasijoitus voitaisiin antaa myös suoraan vastaanottavalle luottolaitokselle, johon *1 momentissa* tarkoitettu jäsenluottolaitos sulautuisi. Momentissa tarkoitettujen pääomallainojen ja muiden sijoitusten tulisi täyttää luottolaitostoiminnasta annetussa laissa luottolaitoksen omille varoille asetetut vaatimukset.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin jäsenluottolaitoksilta tukitoimia varten perittyjen varojen takaisin maksamisesta. Momentin mukaan keskusyhteisön olisi viipymättä maksettava takaisin jäsenluottolaitoksille niiltä perittyä määrää sitä mukaa kun keskusyhteisölle kertyisi varoja sijoitusten pääoman palautuksena, samassa suhteessa kuin maksua olisi peritty jäsenluottolaitoksilta. Keskusyhteisön olisi lisäksi maksettava samoin perustein jäsenluottolaitoksille korkoa niiltä peritylle määrälle. Korkoa maksettaisiin niistä varoista, jotka keskusyhteisö saisi tässä pykälässä tarkoitettujen sijoitusten tuottona.

Pykälän *4 momentin* mukaan jäsenluottolaitoksen omista varoista olisi vähennettävä määrä, joka vastaisi jäsenluottolaitoksen *1 momentissa* tarkoitetun keskusyhteisöltä olevan saamisen pääomaa. Vähennys olisi tehtävä samasta omien varojen erästä kuin mihin saamisen perusteena oleva sijoitus luetaan eli käytännössä ensisijaisista omista varoista.

27 §. Keskusyhteisön velvollisuus maksaa jäsenluottolaitoksen erääntynyt velka. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön velvollisuudesta suorittaa jäsenluottolaitoksen erääntynyt velka, jota jäsenluottolaitos ei itse kykene suorittamaan.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, missä tilanteessa keskusyhteisö on velvollinen maksamaan jäsenluottolaitoksen velan. Pykälän mukaan velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voisi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä. Velkojan olisi ensin vaadittava suoritusta jäsenluottolaitokselta, ja jos jäsenluottolaitos ei ole vaatimuksesta huolimatta suorittanut erääntyneitä saatavaa, voitaisiin suoritusta vaatia keskusyhteisöltä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin keskusyhteisön maksuvelvollisuudesta jäsenluottolaitoksen selvitystilassa. Jos selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen selvitysmiehet ovat selvitysmenettelyssä muuten kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa todenneet, että jäsenluottolaitoksen velat ylittävät sen varat, selvitysmiesten olisi laadittava vajauksesta laskelma ja vaadittava keskusyhteisöä suorittamaan vajauksen määrä jäsenluottolaitokselle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin osittelulaskelman laatimisesta. Jos keskusyhteisölle esitetään 1 tai 2 momentissa tarkoitettu vaatimus, keskusyhteisön olisi viimeistään 30 päivän kuluttua vaatimuksen esittämisestä laadittava laskelma kunkin jäsenluottolaitoksen vastuusuudesta ja annettava se tiedoksi jäsenluottolaitoksille. Jäsenluottolaitoksen olisi suoritettava maksuosuutensa keskusyhteisölle tämän säännöissä määrättyssä ajassa, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluttua siitä, kun se on saanut tiedoksi tässä momentissa tarkoitettua osittelulaskelman. Osittelulaskelma olisi laadittava 25 §:ssä säädettyjen jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun jakautumista koskevien perusteiden mukaisesti.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin keskusyhteisön jäsenluottolaitokseen kohdistuvasta takautumisoikeudesta keskusyhteisön suorittama tämän pykälän mukaisesti jäsenluottolaitoksen velan tämän puolesta. Keskusyhteisöllä olisi oikeus saada jäsenluottolaitokselta takaisin määrä, jonka keskusyhteisö on maksanut jäsenluottolaitoksen velkojalle tai jäsenluottolaitokselle. Keskusyhteisön olisi viivytyksettä sen jälkeen, kun se on saanut jäsenluottolaitokselta takaisin kokonaan tai osittain tässä momentissa tarkoitettua määrän, maksettava saatu määrä takaisin kullekin 3 momentissa tarkoitetuille jäsenluottolaitok-

sille niiden 25 §:n mukaisen vastuusuuden suhteessa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin jäsenluottolaitoksen konkurssista. Sen mukaan 1 momentissa tarkoitettua jäsenluottolaitosta ei saisi asettaa konkurssiin velkojan hakemuksesta, ennen kuin velkoja on vaatinut päävelkaa keskusyhteisöltä ja 3 momentissa tarkoitettu maksamiselle säädetty määräaika on päättynyt. Edellä 2 momentissa tarkoitettua jäsenluottolaitosta ei saisi asettaa konkurssiin, ennen kuin selvitysmiehet ovat esittäneet keskusyhteisölle 2 momentissa tarkoitettua vaatimuksen, ja 3 momentissa tarkoitettu maksamiselle säädetty määräaika on päätynyt.

28 §. *Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin tämän luvun soveltamisesta selvitystilassa olevaan jäsenluottolaitokseen. Pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia

Pykälän 1 momentin mukaan jäsenluottolaitokseen sovellettaisiin tämän luvun säännöksiä myös silloin, kun se on selvitystilassa.

Pykälän 2 momentin mukaan selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen varoja ei saisi ryhtyä jakamaan osakkeen- tai osuudenomistajille, ennen kuin viisi vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin selvitystila on alkanut, jollei osakkeen- tai osuudenomistaja aseta turvaavaa vakuutta.

29 §. *Keskusyhteisön jäsenyydestä eronneen tai erotetun jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuus.* Pykälän mukaan keskusyhteisön jäsenyydestä eronneeseen tai erotettuun jäsenluottolaitokseen sovellettaisiin mitä tässä luvussa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun edellä mainituissa pykälissä tarkoitettu vaatimus esitetään luottolaitokselle. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä lakia.

30 §. *Poikkeus jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta.* Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta tämän luvun mukaiseen jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuuteen sellaisessa tilanteessa, jossa maksuvelvollisuuden täyttäminen johtaisi jäsenluottolaitoksen omien varojen säädetyn vähimmäismäärän alittamiseen. Momentin mukaan tässä luvus-

sa säädettyjä jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuutta koskevia säännöksiä ei sovellettaisi jäsenluottolaitokseen, jonka omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrä alittaa, taikka maksuvelvollisuuden täyttämisen seurauksena alittaisi jäsenluottolaitoksen 21 §:ssä säädetyn omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärän. Tässä momentissa tarkoitettua jäsenluottolaitosta ei otettaisi huomioon laskettaessa 25 §:ssä tarkoitettuja jäsenluottolaitosten suhteellisia vastuuosuuksia.

31 §. Jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuuden täytäntöönpano. Pykälän mukaan määräajassa suorittamatta jätetyt tässä luvussa tarkoitetut jäsenluottolaitoksen maksut keskusyhteisölle voitaisiin periä ulosottoiteitse Finanssivalvonnan vahvistaman osittelulaskelman nojalla, kuten lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta säädetään. Jos maksua ei saataisi joltakin jäsenluottolaitokselta perityksi, olisi laadittava uusi osittelulaskelma, jossa puuttuva määrä jaettaisiin muiden jäsenluottolaitosten maksettavaksi.

6 luku. Valvonta

32 §. Yhteenliittymään kuuluvien yritysten valvonta. Pykälän 1 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonta valvoo keskusyhteisöä, jäsenluottolaitoksia ja muita yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä tämän lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisesti. Ehdotetut säännökset eivät siten rajoittaisi siten sitä toimivaltaa, mikä Finanssivalvonnalla muiden säännösten nojalla on.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin keskusyhteisön suorittamasta valvonnasta. Lisäksi momentissa viitattaisiin siihen, että keskusyhteisöllä on jäsenluottolaitosten taloudellisen aseman valvontaan liittyviä tehtäviä, kuten lain 4 luvussa säädetään.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa sitä, että keskusyhteisö ohjaa ja valvoo yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten toimintaa tämän lain säännösten mukaisesti ja että yhteenliittymään kuuluvat yritykset täyttävät ehdotetun lain vaatimukset.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta ryhtyä tarpeellisiin valvontatoimiin sellaista yhteenliittymään kuuluvaa yritystä kohtaan, joka on 20 §:ssä tarkoitettulla tavalla laiminlyönyt noudattaa ohjeita. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yrityksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin ohjeiden riittävän noudattamisen varmistamiseksi. Jos yhteenliittymään kuuluva yritys ei ole määräajassa ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin, Finanssivalvonta voisi lisäksi päättää, että jäsenluottolaitokseen lakataan soveltamasta 21 ja 23 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä. Finanssivalvonta voisi tällaisen päätöksen lisäksi tai sen sijasta käyttää myös muita Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 4 luvun mukaisia toimivaltuuksiaan mainituissa luvuissa säädettyin edellytyksin.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta kuulla keskusyhteisöä. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi kuultava keskusyhteisöä ennen kuin tekisi 4 momentissa tarkoitetun päätöksen, joka voisi vaikuttaa merkittävästi jäsenluottolaitoksen toimintaan tai toimintaedellytyksiin taikka yhteenliittymän 3 luvussa säänneltyyn ohjaukseen, riskien hallintaan tai vakavaraisuuteen.

33 §. Keskusyhteisön ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön velvollisuudesta tehdä säännöllisiä ilmoituksia Finanssivalvonnalle ja antaa sille muita tietoja, joita Finanssivalvonta tarvitsee tässä laissa, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi. Pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 1 momentin mukaan keskusyhteisön olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle säännöllisesti neljännesvuosittain sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen yhteenliittymän ja jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden sekä asiakasriskejä ja elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevien rajoitusten valvomiseksi sekä riskikeskittymien ja sisäisten liiketoimien seuraamiseksi. Lisäksi keskusyhteisö olisi velvollinen antamaan Finanssivalvonnalle kaikki sen erikseen pyytämät tiedot ja selvi-

tykset, jotka ovat tarpeen yhteenliittymään kuuluvien yritysten valvontaa varten.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta antaa keskusyhteisölle sellaisia määräyksiä säännöllisen ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä, jotka ovat yhteenliittymän valvonnan kannalta tarpeellisia.

34 §. Yhteenliittymään kuuluvan yrityksen ilmoitusvelvollisuus. Pykälän mukaan kaikki yhteenliittymään kuuluvat yritykset olisivat velvollisia antamaan Finanssivalvonnalle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen yhteenliittymän konsolidoitua valvontaa sekä keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidoitua valvontaa varten. Säännös laajentaisi Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyä Finanssivalvonnan tietojensaantioikeutta siltä osin kuin yhteenliittymään kuuluu muita yrityksiä kuin jäsenluottolaitoksia ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvia yrityksiä. Tällaisia yrityksiä olisivat erityisesti jäsenluottolaitosten yhdessä omistamat rahoituslaitokset ja palveluyritykset.

7 luku. Erinäiset säännökset

35 §. Talletusten tiliehdot. Ehdotetun pykälän mukaan jäsenluottolaitoksen talletusten tiliehdosta olisi käytävä ilmi, että jäsenluottolaitos kuuluu tässä laissa tarkoitettuun yhteenliittymään ja että jäsenluottolaitoksia pidetään talletussuojan ylärajaa sovellettaessa yhtenä pankkina. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa, että jäsenluottolaitoksen asiakkaat ovat tietoisia siitä, että jäsenluottolaitos kuuluu tämän lain mukaiseen yhteenliittymään. Tiedolla on merkitystä erityisesti talletussuojan soveltamisen kannalta, koska jäsenluottolaitoksia pidetään luottolaitostoinnasta annetun lain 105 §:n nojalla yhtenä pankkina sovellettaessa mainitun pykälän mukaista talletussuojan ylärajaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa olevaan lakiin.

36 §. Yhdenvertaisuusperiaate. Pykälässä säädettäisiin jäsenluottolaitosten ja muiden yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdenvertaisuusperiaatteesta. Keskusyhteisö ei saisi antaessaan ohjeita, suorittaessaan valvontaa tai muuten hoitaessaan tässä laissa säädettäväksi ehdotettuja tehtäviään asettaa yhteen-

liittymään kuuluvia yrityksiä keskenään eriarvoiseen asemaan ilman perusteltua syytä. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

37 §. Keskusyhteisön toimivalta ja vastuu. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön edustajien toimivaltuuksista ja virkavastuusta heidän hoitaessaan keskusyhteisölle tämän lain mukaan kuuluvia valvontatehtäviä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi keskusyhteisön toimivaltuuksista yhteenliittymään kuuluvien yritysten valvonnassa. Keskusyhteisön suorittaessa tämän lain mukaista valvontatehtäväänsä sen oikeuksista olisi soveltuvien osin voimassa, mitä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 §:ssä Finanssivalvonnan oikeudesta kutsua koolle valvottavan ylimmän hallintoelimen kokous ja Finanssivalvonnan edustajan läsnäolo-oikeudesta tällaisessa kokouksessa, lain 29 §:ssä Finanssivalvonnasta ja sen asettamasta asiamiehestä sekä lain 18, 19, 23 ja 24 §:ssä Finanssivalvonnan tarkastus- ja tietojensaantioikeudesta.

Pykälän 2 momentin mukaan keskusyhteisön edustajan virkavastuusta ja esteellisyydestä tämän hoitaessa 6 luvun mukaista valvontatehtäväänsä olisi voimassa, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 34 §:ssä säädetään.

38 §. Salassapitovelvollisuus. Keskusyhteisön ja sen hallintoon tai henkilöstöön kuuluvien henkilöiden salassapitovelvollisuudesta olisi ehdotetun pykälän mukaan voimassa, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 141 ja 142 §:ssä säädetään luottolaitoksesta ja sen hallintoon tai henkilöstöön kuuluvista. Yhteenliittymään kuuluvat yritykset, vakuusrahasto, johon keskusyhteisön jäsenluottolaitokset kuuluvat, sekä jäsenluottolaitosten keskinäinen vakuutusyhtiö saisivat lisäksi antaa tietoja toisilleen. Salassa pidettäviä tietoja saisi kuitenkin luovuttaa ainoastaan henkilölle, jota koskisi edellä mainituissa pykälissä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Pykälä vastaisi nykyistä lakia.

39 §. Kanteen nostaminen talletuspankin lukuun. Pykälässä säädettäisiin, että keskusyhteisöllä olisi oikeus, jos se katsoisi tallettajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne keskusyhteisön jäsenenä olevan talletuspankin lukuun luottolaitostoinnasta annetun lain 167 §:ssä mainittua henkilöä tai

yhteisöä vastaan. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

40 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Pykälässä säädettäisiin keskusyhteisön toimilupaa koskevista siirtymäsäännöksistä. Ennen ehdotetun lain voimaantuloa perustetun keskusyhteisön olisi haettava toimilupaa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ehdotetun lain voimaantulosta. Toimilupahakemukseen ei sovellettaisi, mitä 11 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä.

1.2 Laki luottolaitostoiminnasta

3 §. Valvonta. Pykälän 1 momentissa oleva säännös yhteenliittymän valvonnasta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia talletuspankkien yhteenliittymästä.

21 §. Toiminimi. Pykälän 2 momentissa oleva säännös yrityksen oikeudesta käyttää toiminimessään viittausta pankin toimintimeen muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

30 §. Talletuspankille sallittu liiketoiminta. Pykälän 2 momentissa oleva säännös postipalvelujen hoitamisesta ja hallintoon liittyvien palvelujen tarjoamisesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

36 a §. Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen. Pykälän 4 momentissa oleva säännös asiamiehen käyttämisestä tai muusta ulkoistamisesta ilmoittamisesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia ja voimassa olevaa lakia Finanssivalvonnasta.

Pykälän 5 momentissa oleva säännös yhteenliittymää koskevasta poikkeuksesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

36 b §. Ulkoistamisen edellytykset. Pykälässä oleva säännös tietojen luovuttamisesta muutettaisiin vastaamaan sekä voimassa olevaa lakia Finanssivalvonnasta että ehdotettua uutta lakia.

48 §. Vähennyserät. Pykälän 9 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyisi ehdotetun talletuspankkien yhteenliittymästä annettavan lain 20 §:n 5 momenttiin.

49 §. Yleissäännös riskien hallinnasta. Pykälän 2 momentissa oleva säännös tehtävien

siirrosta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

55 §. Omien varojen vähimmäismäärä. Pykälän 7 momentissa oleva viittaussäännös muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

99 §. Talletuspankin kannatusmaksun suuruus. Pykälän 2 momentin säännös muutettaisiin vastaamaan sekä ehdotettua uutta lakia että voimassa olevaa lakia Finanssivalvonnasta.

156 §. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen. Pykälän 6 momentissa oleva säännös muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

157 §. Osavuosisikatsaus ja vuosikatsaus. Pykälän 4 momentin säännös muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

179 §. Luottoriskin sisäisten luottoluokitusmenetelmää koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa olevaa siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 2011 loppuun saakka.

180 §. Toiminnallisia riskejä koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 2 momentin 2 kohtaa muutettaisiin 179 §:ään ehdotettua muutosta vastaavasti.

1.3 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista

1 §. Pykälän 1 momentin yleissäännöstä lain soveltamisesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia talletuspankkien yhteenliittymästä.

Pykälän 2 momentissa olevia lakiviittauksia muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia, jolloin tässä momentissa ei enää säädettäisi keskusyhteisöstä.

2, 10 ja 11 luku.

Luvut ehdotetaan kumottavaksi, koska niitä vastaavat säännökset sisältyisivät ehdotettuun lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä. Ehdotetun siirtymäsäännöksen nojalla osuuspankkien yhteenliittymään sovellettaisiin kuitenkin lukujen kumoamisen jälkeenkin, mitä kumottavassa 2 luvussa säädetään osuuspankkien yhteenliittymän keskusrahailoksesta toimivasta liikepankista.

56 §. Pykälässä oleva säännös vahingonkorvauskanteesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia ja voimassa olevaa lakia Finanssivalvonnasta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

59 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sen säilyttämiselle ei nykyoloissa ole nähtävissä perusteita.

1.4 Säästöpankkilaki

128 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi yhdenmukaisesti edellä ehdotetun osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luotolaitoksista annetun lain 59 §:n kumoamisen kanssa.

1.5 Laki valtion vakuusrahastosta

1 §. Rahaston tehtävä. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että laissa tarkoitettu rahoitustuki voitaisiin antaa myös talletuspankin suomalaiselle omistusyhteisölle ja talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettulle yhteenliittymän keskusyhteisölle.

11 §. Rahoitustuen hakeminen. Pykälää täydennettäisiin edellä 1 §:n 3 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta.

11 a §. Tukihakemukseen velvoittaminen. Pykälää täydennettäisiin edellä 1 §:n 3 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta. Pykälää ei kuitenkaan sovellettaisi talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön tukemiseen edellä esityksen yleisperustelujen kappaleessa 5.9 mainituista syistä.

12 §. Tukiehdot. Pykälää täydennettäisiin edellä 1 §:n 3 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta.

12 b §. Tuen kohteena olevan yhteisön osakkeiden, pääomalainojen ja liiketoiminnan lunastaminen. Pykälän 1 momenttia täydennettäisiin edellä 1 §:n 3 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta. Pykälän 1 momentissa säädettyä valtion oikeutta pakkolunastaa tuen kohteena olevan yrityksen osakkeet ei sovellettaisi talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön eikä muidenkaan ei-osakeyhtiömuotoisiin yhteisöjen osuuksien pakkolunastukseen edellä esityksen yleisperustelujen kappaleessa 5.9 mainituista syistä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tuelle asetettavista vähimmäisehdoista silloin, kun tuen kohteena olevaan yritykseen ei voida soveltaa 1 momentissa tarkoitettua osakkeiden pakkolunastusta. Ehdotetun momentin mukaan tuen ehdoksi olisi tällöin asetettava, että valtiovarainministeriöllä on oikeus nimeä tuen kohteena olevan yhteisön hallituksen jäsenen enemmistö tai että valtiolle voidaan muulla tavalla turvata riittävä määräysvalta tuen kohteena olevassa yhteisössä.

1.6 Laki Finanssivalvonnasta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 14 kohta, jossa toimilupavaltavottavaksi ehdotetulla keskusyhteisöllä tarkoitettaisiin uuden lain mukaista talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä.

Pykälän 3 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia, jolloin tässä momentissa ei enää säädettäisi keskusyhteisöstä.

Pykälän 4 momentin 2 kohta kumottaisiin ehdotetun 2 momentin johdosta.

13 §. Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa. Pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin ja sen 1 kohta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

27 §. Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tätä pykälää ei sovellettaisi ehdotetun uuden lain mukaiseen talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön.

28 §. Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen. Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus keskusyhteisöön, koska keskusyhteisöön sovellettaisiin 1 momenttia.

1.7 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

6 §. Muun maksuvelvollisen perusmaksu. Pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin ja maksuvelvollisten luettelosta poistettaisiin osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä koskeva kohta ja sen tilalle tulisi ehdotetun uuden lain mukaisesti maksuvelvolliseksi talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö.

1.8 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

3 §. *Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä.* Pykälän 3 momentin mukaista ryhmittymän muodostamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin 2 kohdassa vastaamaan ehdotettua uutta lakia talletuspankkien yhteenliittymästä.

6 §. *Soveltamisala.* Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan lakia sovellettaisiin kuitenkin ehdotetussa uudessa laissa tarkoitettuun talletuspankkien keskusyhteisöön. Ehdotetulla säännöksellä varmistettaisiin, että riippumatta siitä, mitä laissa muuten säädetään velvollisuudesta soveltaa ryhmittymän vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia myös alaryhmittymiin, tällaisia vaatimuksia olisi sovellettava sellaiseen (ala)ryhmittymään, jonka muodostavat keskusyhteisö ja sen tytäryrityksinä olevat rahoitus- ja vakuutusalan yritykset. Finanssivalvonta voisi kuitenkin pykälän 5 momentin nojalla siinä säädettyin edellytyksin yksittäistapauksessa päättää, että lakia ei sovelleta momentissa tarkoitettuihin alaryhmittymiin.

Lisäksi momentissa säädettäisiin ehdotettua talletuspankkien yhteenliittymästä annettavan lain 2 §:n 3 momenttia ja 19 §:ää vastaavasti, että yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäinen luottovakuutusyhtiö katsottaisiin rahoitusalan yritykseksi ja sen taosituvastuuseen sovellettaisiin, mitä mainitussa 19 §:ssä säädetään.

Voimassa olevan lain 5 momentti siirtyisi edellä mainitun lisäyksen vuoksi 6 momentiksi.

20 §. *Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettava yleiset periaatteet.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa säädetty rajoitukset eivät koske 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan talletuspankin yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen vähemmistöosuutta, joka luottolaitoksen konsolidoidussa vakavaraisuuslaskennassa saadaan lukea luottolaitoksen konsolidoituihin omiin varoihin. Tällaisiin luottolaitoksiin voitaisiin kohdistaa yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun vuoksi lievempiä periaatteita kuin muihin ryhmittymään kuuluviin yrityksiin.

22 §. *Asiakasriskejä koskevat rajoitukset.* Pykälän 8 momenttia muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

1.9 Laki sijoituspalveluyrityksistä

50 §. *Korvausrahaston kannatusmaksu.* Pykälän 3 momentin säännöstä muutettaisiin vastaamaan sekä ehdotettua uutta lakia talletuspankkien yhteenliittymästä että lakia Finanssivalvonnasta. Yhteenliittymän kannatusmaksun maksaisi yhteenliittymän keskusyhteisö. Finanssivalvonnan luvalla kannatusmaksu voitaisiin jakaa myös muulla tavalla kuin tässä momentissa on ehdotettu säädettäväksi.

54 §. *Korvattavat saamiset.* Pykälän 6 momenttia muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

1.10 Sijoitusrahastolaki

26 a §. Pykälän 6 momentissa olevaa säännöstä asiamiehestä ilmoittamisesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia talletuspankkien yhteenliittymästä.

30 a §. Pykälän 2 momentin säännöstä tehtävien siirrosta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

1.11 Kaupparekisterilaki

9 §. Pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti, jossa velvoitettaisiin osakeyhtiömuotoista luottolaitosta ilmoittamaan perusilmoituksessaan liittymisestä ehdotetussa uudessa laissa tarkoitetun keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

10 §. Pykälän 2 momentin säännöstä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen perusilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

11 §. Pykälän 2 momentin säännöstä säästöpankin perusilmoituksesta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua uutta lakia.

1.12 Kirjanpitolaki

8 luku

1 §. Lain valvonta. Pykälän 1 momentin 2 kohta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua

uutta lakia talletuspankkien yhteenliittymästä.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

3 Suhde perustuslakiin ja sääätämisjärjestys

Esityksen 1. lakiehdotuksen 4 §:ssä ehdotetaan keskusyhteisölle nykyisestä laista poiketen toimilupavelvollisuutta. Ehdotusta on tältä osin tarpeen arvioida elinkeinovapauden näkökulmasta. Rahoituspalveluja tarjoavien yritysten toimilupavelvollisuutta on tästä näkökulmasta arvioitu aiemmin perustuslakivaliokunnan lausunnoissa, muun muassa hallituksen esityksen yhteydessä, jossa esitettiin lakia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä ja siihen liittyen rekisteröitymisvelvollisuutta maksuliikettä ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittaville sekä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluita tarjoaville (PeVL 15/2008 vp). Toimilupäsääntelyä on tarkasteltu myös muun muassa perustuslakivaliokunnan lausunnossa (67/2002 vp) hallituksen esityksestä laiksi Rahoitustarkastuksesta. Keskusyhteisöä valvotaan nykyisinkin pääosin toimilupavalvottavia vastaavalla tavalla. Nimenomaisella toimilupavelvollisuudella selkeytettäisiin keskusyhteisön valvonnallista asemaa ja sääntely vastaisi

luonteeltaan ja laajuudeltaan, mitä nykyisessä laissa säädetään esimerkiksi luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta. Ehdotetut säännökset vastaavat hallituksen käsityksen mukaan perustuslakivaliokunnan mainituissa lausunnoissa edellyttämiä periaatteita.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 23 §:n mukaan keskusyhteisöllä olisi oikeus valvoa, että jäsenluottolaitokset noudattavat keskusyhteisön mainitun lakiehdotuksen 17 §:n nojalla antamia ohjeita. Säännös vastaisi tältä osin voimassa olevaa lakia. Valvonta vastaisi luonteeltaan valvontaa, jota esimerkiksi konsernin emoyritys voi harjoittaa tytäryrityksissään yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden nojalla. Keskusyhteisöllä ei olisi myöskään toimivaltaa ryhtyä jäsenluottolaitosta kohtaan muihin toimenpiteisiin kuin jäsenluottolaitoksen erottamiseen keskusyhteisön jäsenyydestä osuuskuntalaissa, lakiehdotuksen 8 §:ssä ja keskusyhteisön säännöissä mainituissa tilanteissa. Mainitun lakiehdotuksen 37 §:stä seuraisi voimassa olevaa lakia vastaavasti, että keskusyhteisön edustaja toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla suorittaessaan tämän lain mukaista valvonta-tehtävää.

Edellä esitetyin perustein katsotaan, että lait voidaan käsitellä tavallisessa sääätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perustella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**talletuspankkien yhteenliittymästä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään talletuspankkien yhteenliittymän (*yhteenliittymä*) keskusyhteisönä toimivan osuuskunnan (*keskusyhteisö*) sekä keskusyhteisön jäsenenä olevan talletuspankin ja muun luottolaitoksen (*jäsenluottolaitos*) sekä yhteenliittymään kuuluvien muiden yritysten toiminnalle asetettavista vaatimuksista. Keskusyhteisöön sovelletaan osuuskuntalakia (1488/2001) ja jäsenluottolaitokseen luottolaitostoiminnasta annettua lakia (121/2007), jollei tästä laista muuta johdu.

2 §

Yhteenliittymä

Yhteenliittymän muodostavat:

- 1) keskusyhteisö;
- 2) keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset;
- 3) jäsenluottolaitokset;
- 4) jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset;
- 5) sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet.

Yhteenliittymä syntyy, kun keskusyhteisö on rekisteröity tai, jos keskusyhteisön toimilupaa on hakenut aikaisemmin rekisteröity osuuskunta, sen tämän lain mukaiset säännöt on rekisteröity, ja se on saanut tämän lain

mukaisen toimiluvan toimia yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Tätä lakia sovellettaessa vakuutusyhtiötä, joka ei merkittävässä määrin harjoita muuta liiketoimintaa kuin luottovakuutusten myöntämistä yhteenliittymän jäsenluottolaitoksille, pidetään palveluyrityksenä.

Yhteenliittymän purkautumisesta säädetään 10 §:ssä.

3 §

Yhteenliittymän muodostamisen yleiset edellytykset

Yhteenliittymän muodostamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

- 1) keskusyhteisö ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitoksiaan tämän lain mukaisesti;
- 2) yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdisteltyä omien varojen vähimmäismäärää ja maksuvalmiutta valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla tämän lain mukaisesti;
- 3) keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja jäsenluottolaitokset ovat velvolliset osallistumaan yksittäisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin ja keskusyhteisön yksittäisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun tämän lain mukaisesti;
- 4) enemmistö jäsenluottolaitoksista on talletuspankkeja.

4 §

Keskusyhteisö

Keskusyhteisö on osuuskuntalain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettu osuuskunta, joka on oikeu-

tettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia. Keskusyhteisöllä on oltava tämän lain 2 luvun mukainen toimilupa.

Keskusyhteisö saa tarjota yhteenliittymään kuuluvien yritysten tarvitsemia palveluja, omistaa osakkeita ja osuuksia yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä ja harjoittaa muuta yhteenliittymän kannalta perusteltua sijoitustoimintaa. Keskusyhteisö ei saa harjoittaa merkittävässä määrin muuta liiketoimintaa. Yhteenliittymään kuuluvaan yritykseen rinnastetaan tätä momenttia sovellettaessa myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluva yritys, jos keskusyhteisö tai sen jäsenluottolaitos on mainitussa laissa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö.

Keskusyhteisön konsolidointiryhmään luetaan keskusyhteisö sekä sellainen luottolaitos, siihen rinnastettava ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos ja palveluyritys, joka on keskusyhteisön kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettu tytäryritys.

5 §

Keskusyhteisön säännöt

Sen lisäksi, mitä osuuskuntalain 2 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetään, keskusyhteisön säännöissä on määrättävä, että:

1) keskusyhteisö on tässä laissa tarkoitettuna yhteenliittymän keskusyhteisö, joka muodostaa yhteenliittymän yhdessä muiden 2 §:ssä tarkoitettujen yritysten kanssa;

2) keskusyhteisön jäseneksi voidaan ottaa ainoastaan luottolaitos, jonka säännöt tai yhtiöjärjestys ovat 6 §:ssä säädetyn mukaiset;

3) keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitosten veloista ja sitoumuksista tämän lain mukaisesti;

4) keskusyhteisöllä on velvollisuus tämän lain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa, antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä antaa niille ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa;

5) keskusyhteisön jäsenillä on keskusyhteisön selvitystilassa ja konkurssissa osuuskuntalain 15 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus, jonka määräytymisperusteena on jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusumma;

6) keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Keskusyhteisön säännöissä voidaan määrätä, että osuuskuntalain 4 luvun 5 §:n estämättä keskusyhteisön tytäryhteisö saa osallistua osuuskunnan kokoukseen ja että tällaisella tytäryhteisöllä on osuuskunnan kokouksessa puheoikeus mutta ei äänioikeutta.

6 §

Jäsenluottolaitoksen säännöt ja yhtiöjärjestys

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, jäsenluottolaitoksen säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä on määrättävä, että:

1) jäsenluottolaitos on säännöissä mainitun keskusyhteisön jäsen ja kuuluu tässä laissa tarkoitettuun yhteenliittymään;

2) keskusyhteisö valvoo tämän lain mukaisesti jäsenluottolaitoksen toimintaa, vahvistaa sen noudatettavaksi 5 §:ssä tarkoitettuihin toimintaperiaatteisiin sekä antaa jäsenluottolaitokselle sen maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa;

3) jäsenluottolaitos on velvollinen osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilaa ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun 5 luvun mukaisesti.

Jäsenluottolaitoksen muuta kuin 8 §:ssä tarkoitettua keskusyhteisöstä eroamista tarkoittavaa sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen muutosta ei saa merkitä kaupparekisteriin, ellei keskusyhteisö ole hyväksynyt muutosta.

7 §

Keskusyhteisön jäseneksi liittyminen

Luottolaitos voidaan ottaa keskusyhteisön jäseneksi, kun sen 6 §:n mukaiset säännöt tai yhtiöjärjestys on hyväksytty. Päätös sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen hyväksymisestä on pätevä vain, jos sen puolesta on osuuskunnan tai isäntien kokouksessa annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestykseen osallistuneiden äänistä tai jos sitä on yhtiökokouksessa kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

8 §

Keskusyhteisön jäsenyydestä eroaminen ja erottaminen ja jäsenluottolaitoksen sulautuminen

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisöstä päättämällä sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen 6 §:ssä tarkoitettujen määräysten muuttamisesta sekä ilmoittamalla siitä kirjallisesti keskusyhteisön hallitukselle, jos yhteenliittymään kuuluvien yritysten omien varojen yhdistelty määrä säilyy 19 §:ssä säädetyn mukaisena eroamisen jälkeenkin. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on annettu tai sitä kannattaa 7 §:n mukainen äänen ja osakkeiden enemmistö. Vakavaraisuuden säilyminen on todettava keskusyhteisön tilintarkastajien varmentamalla laskelmalla.

Jäsenluottolaitos voidaan erottaa keskusyhteisöstä osuuskuntalain 3 luvun 5 §:n mukaisesti tai jos jäsenluottolaitos on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita tavalla, joka merkittävästi vaarantaa maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien yhtenäisten periaatteiden soveltamista tai niiden noudattamisen valvontaa yhteenliittymässä taikka jos jäsenluottolaitos muuten toimii olennaisesti keskusyhteisön vahvistamien yhteenliittymän yleisten toiminta-periaatteiden vastaisesti.

Edellytyksenä jäsenluottolaitoksen sulautumiselle muuhun kuin toiseen jäsenluottolaitokseen on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, että sulautumisesta ilmoitetaan

kirjallisesti keskusyhteisön hallitukselle ennen sulautumissuunnitelman hyväksymistä ja että yhteenliittymään kuuluvien yritysten omien varojen yhdistelty määrä säilyy 19 §:ssä säädetyn mukaisena. Vastanotettavaan luottolaitokseen ja muuhun yritykseen sovelletaan, mitä 27 §:ssä säädetään eronneesta ja erotetusta jäsenluottolaitoksesta. Mainituissa pykälässä säädetty määräaika lasketaan sulautumisen rekisteröintiä lähinnä seuraavasta tilinpäätöspäivästä.

9 §

Tilinpäätös ja tilintarkastus

Keskusyhteisön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa sekä tilintarkastuksessa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä. Jäsenluottolaitokseen ei sovelleta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 157 §:ssä säädetään osavuositarkastuksesta ja vuositarkastuksesta.

Keskusyhteisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja, jollei jäljempänä tässä momentissa toisin säädetä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta. Siltä osin kuin kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja ei voida soveltaa yhteenliittymän erityisen rakenteen vuoksi, keskusyhteisön hallituksen on hyväksyttävä vastaavat, yhteenliittymän rakenteeseen soveltuvat tilinpäätösperiaatteet.

Keskusyhteisön tilintarkastajien on noudatettava soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä tarkastettava yhdistelty tilinpäätös, joka on esiteltävä ja annettava tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on pidettävä jäljennös 2 momentissa tarkoitettua tilinpäätöksestä jokaisen nähtävänä ja annettava siitä jäljennöksiä noudattaen, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 156 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään. Keskusyhteisöstä ja jäsenluottolaitoksista ja niiden tytäryrityksistä

tä on laadittava yhdistelty osavuositarkastus ja vuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä 2 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 157 §:ssä säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on annettava jokaiselle sitä pyytävälle jäljennös yhdistelystä osavuositarkastuksesta niin kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 156 §:ssä säädetään.

Jäsenluottolaitoksen tulee antaa keskusyhteisölle tilinpäätöstietojen yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot. Keskusyhteisöllä ja sen tilintarkastajalla on lisäksi oikeus yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastamista varten saada jäljennös jäsenluottolaitoksen tilintarkastusta koskevista asiakirjoista sen estämättä, mitä jäsenluottolaitoksen ja sen tilintarkastajan salassapitovelvollisuudesta muualla laissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään jäsenluottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun 2 momentissa tarkoitettuun yhteisöön.

10 §

Yhteenliittymää koskevien säännösten soveltamisen lakkaaminen

Jos yhteenliittymälle tässä laissa asetetut vaatimukset eivät täyty, keskusyhteisön on viipymättä ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin vaatimusten täyttämiseksi. Finanssivalvonnan on saatuaan edellä tarkoitettua ilmoituksen tai muuten tiedon siitä, että vaatimukset eivät täyty, asetettava keskusyhteisölle määräaika, jonka kuluessa vaatimusten on täyttyvä. Jos vaatimusta ei ole määräajassa täytetty, Finanssivalvonta voi peruuttaa keskusyhteisön toimiluvan.

Tämän lain soveltaminen lakkaa, kun keskusyhteisön toimilupa peruutetaan.

2 luku

Keskusyhteisön toimilupa

11 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta keskusyhteisön toimiluvan. Toimilupahake-

mukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Jos toimiluvan myöntämisen edellytyksiä koskevat, 1 momentissa tarkoitettut tiedot muuttuvat olennaisesti toimiluvan myöntämisen jälkeen, keskusyhteisön on ilmoitettava muutoksista Finanssivalvonnalle sen tarkemmin määräämällä tavalla.

12 §

Toimilupapäätös

Finanssivalvonnan on annettava toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan keskusyhteisön toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen keskusyhteisön hakemuksesta muuttaa toimiluvan ehtoja.

Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään, kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus tehdään ja käsitellään. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan muilta osin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 73 §:ää.

13 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että

keskusyhteisö ja muut yhteenliittymään kuuluvat yritykset täyttävät niiden toiminnalle tässä laissa asetetut vaatimukset ja koko yhteenliittymä sen taloudelliselle asemalle tässä laissa asetetut vaatimukset ja että keskusyhteisöä johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Keskusyhteisöön sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 40 §:n 1, 2 ja 4 momentissa säädetään luottolaitoksesta.

Toimilupa voidaan myöntää keskusyhteisölle myös ennen sen rekisteröimistä.

14 §

Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi.

15 §

Toiminnan aloittaminen

Keskusyhteisö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja keskusyhteisö on toimittanut Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle osuuskunnalle, osuuskunta on rekisteröity.

Keskusyhteisö ei saa aloittaa toimintaansa ennen kuin se on toimittanut Finanssivalvonnalle:

1) keskusyhteisöä koskevan täydellisen kaupparekisteriotteen, johon sisältyvät säännöt;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet ja muut tarvittavat tiedot;

3) jos keskusyhteisöllä on hallintoneuvosto, sen jäsenten ja varajäsenten nimet ja muut tarvittavat tiedot sekä hallintoneuvoston vahvistamat keskusyhteisön toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet.

Jos 2 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, se on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

16 §

Toimiluvan peruuttaminen

Finanssivalvonta voi peruuttaa keskusyhteisön toimiluvan, jollei keskusyhteisö täytä 19 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa ja 2 momentissa säädetyin edellytyksin. Toimiluvan peruuttamiseen sovelletaan lisäksi viimeksi mainitun pykälän 3—5 momenttia.

Keskusyhteisön 5 luvun säännöksiin perustuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka ovat syntyneet ennen toimiluvan peruuttamista, eivät lakkaa toimiluvan peruuttamisen johdosta.

3 luku

Yhteenliittymän ohjaus, riskienhallinta ja vakavaraisuus

17 §

Yhteenliittymän ohjaus

Keskusyhteisö ohjaa yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville yrityksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Tässä pykälässä tarkoitetuissa ohjeissa on otettava huomioon, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 54, 68 ja 78 §:ssä säädetään.

Keskusyhteisön velvollisuudesta valvoa ohjeiden noudattamista säädetään 20 §:ssä.

18 §

Yleissäännös yhteenliittymään kuuluvien yritysten riskienhallinnasta

Yhteenliittymään kuuluva yritys ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellylle vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Keskusyhteisö-

söllä on oltava yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Hallinnon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan on täytettävä luottolaitostoiminnasta annetun lain 49 §:ssä asetetut vaatimukset.

19 §

Yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistely omien varojen vähimmäismäärä ja yhteenliittymän vakavaraisuuden hallinta

Yhteenliittymään kuuluvilla yrityksillä on oltava omia varoja yhteensä vähintään määrä, joka riittää kattamaan yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdisteltyt, luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa tarkoitetut riskit niin kuin mainitussa momentissa säädetään. Yhteenliittymään kuuluvien yritysten omien varojen yhdistellyn määrän on lisäksi oltava riittävä suhteessa yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistelyihin asiakasriskeihin ja yhdisteltyihin huomattaviin omistusosuuksiin niin kuin mainitun pykälän 2 momentissa säädetään. Yhteenliittymään sovelletaan, mitä mainitun lain 73 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten laskemiseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 75 §:ssä säädetään konsolidoiduista omista varoista, mainitun lain 76 ja 77 §:ssä konsolidoidusta vakavaraisuusvaatimuksesta, mainitun lain 79 §:ssä konsolidoiduista asiakasriskeistä ja mainitun lain 80 §:ssä konsolidoiduista huomattavista omistusosuuksista. Vaatimuksia laskettaessa yhteenliittymän omista varoista vähennetään jäsenluottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen liikkeen laskemien pääomatodistukset ja muut omanpääomanehtoiset erät, jotka on merkintynyt sellainen luottolaitostoiminnasta annetun lain 113 §:ssä tarkoitettu vakuusrahasto, jonka jäsen jäsenluottolaitos on.

Vakuutusyhtiöön, joka ei merkittävässä määrin harjoita muuta liiketoimintaa kuin luottovakuutusten myöntämistä yhteenliittymän jäsenluottolaitoksille, sovelletaan tätä

pykälää laskettaessa yhteenliittymän omien varojen määrää. Tällaisen vakuutusyhtiön taositusmäärä rinnastetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 46 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuihin eriin. Muilta osin tällaisen vakuutusyhtiön omiin varoihin ja omien varojen vähimmäismäärän laskemiseen sovelletaan mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Yhteenliittymään sovelletaan soveltuvin osin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 74 §:ssä säädetään konsolidointiryhmän riskienhallinnasta, mainitun lain 78 §:ssä konsolidoidun vakavaraisuuden hallinnasta sekä mainitun lain 79 §:n 2 ja 3 momentissa konsolidoitujen asiakasriskien hallinnasta ja konsolidoitujen riskikeskittymien ja sisäisten liiketoimien seurannasta sekä mainitun lain 86 §:n 2 momentissa konsolidoidun lisäpääomavaatimuksen asettamisesta.

Jos 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu yhteenliittymän tilinpäätös sisältää yhteenliittymään kuulumattomia tytä- tai osakkuusyhtiöitä, keskusyhteisön on lisäksi laadittava tässä pykälässä säädettyjen vaatimusten noudattamisen valvontaa varten yhteenliittymään kuuluvien yritysten taseiden yhdistelmänä erillinen laskelma (*yhdistelmä-laskelma*). Yhdistelmä-laskelma laaditaan noudattaen soveltuvin osin samoja tilinpäätösperiaatteita kuin laadittaessa edellä tarkoitettu yhdistelty tilinpäätös. Yhteenliittymään kuulumattomat merkitävät tytä- ja osakkuusyhtiöt sisällytetään yhdistelmä-laskelmaan kuitenkin mainituista tilinpäätösperiaatteista poiketen yhdistelmä-mättöminä osakesijoituksina alkuperäiseen hankintamenuon. Yhdistelmä-laskelman on oltava tilintarkastajien varmentama.

Mitä tässä pykälässä mainituissa lainkohdissa sanotaan emoyrityksestä, sovelletaan keskusyhteisöön, ja mitä niissä sanotaan tytäryrityksistä, sovelletaan soveltuvin osin yhteenliittymään kuuluviin muihin yrityksiin. Keskusyhteisöön ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 3 momentissa säädettyä poikkeusta.

Keskusyhteisön velvollisuuteen julkistaa yhteenliittymän vakavaraisuutta koskevia tietoja sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 82 ja 83 §:ssä säädetään luottolaitoksen vakavaraisuustietojen julkistamisesta. Keskusyhteisöön sovelletaan lisäksi,

mitä mainituissa pykälissä säädetään konsolidointiryhmän emoyrityksestä.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset tässä pykälässä mainittujen luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten soveltamisesta yhteenliittymään kuuluviin yrityksiin.

20 §

Vakavaraisuuden valvonta

Keskusyhteisö valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat niiden taloudellista asemaa koskevien lakien ja asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamien ohjeiden mukaisesti.

Jos keskusyhteisö havaitsee, ettei yhteenliittymään kuuluvan yrityksen toiminta ole edellä sanottujen säännösten tai määräysten mukaista, keskusyhteisön on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle viipymättä. Jos keskusyhteisö havaitsee, että yhteenliittymään kuuluva yritys on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita tavalla, joka merkittävästi vaarantaa yhtenäisten maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallinnan taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien periaatteiden soveltamisen tai niiden noudattamisen valvonnan yhteenliittymässä tai joka on omiaan vaarantamaan jäsenluottolaitoksen oman vakavaraisuuden tai maksuvalmiuden, keskusyhteisön on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle ja esitettävä tarpeelliset toimenpiteet ohjeiden noudattamisen varmistamiseksi.

Yhteenliittymään kuuluva yritys on velvolinen antamaan keskusyhteisölle sen asettamassa kohtuullisessa määräajassa kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen keskusyhteisön tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Finanssivalvonnalla on oikeus viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä antaa keskusyhteisölle tässä momentissa tarkoitettuja tietoja, jos keskusyhteisö ei saa tietoja yhteenliittymään kuululta yritykseltä asettamassaan määräajassa.

4 luku

Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus ja sen valvonta

21 §

Jäsenluottolaitoksen omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärä

Keskusyhteisön suostumuksella jäsenluottolaitokseen voidaan jättää soveltamatta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään omien varojen vähimmäismäärästä ja mainitun lain 76 §:ssä, 79 §:n 1 momentissa ja 80 §:ssä konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärästä. Jäsenluottolaitoksella on kuitenkin oltava mainituissa lainkohdissa tarkoitettujen riskien kattamiseksi omia varoja ja konsolidoituja omia varoja vähintään 2—4 momentissa säädetty määrä. Keskusyhteisö ei saa antaa tässä momentissa tarkoitettua suostumusta jäsenluottolaitokselle, joka on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Keskusyhteisö voi antaa tässä momentissa tarkoitettua suostumuksen enintään kolmeksi vuodeksi, kun suostumus koskee 2 momentissa tarkoitettua poikkeusta, ja enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan, kun suostumus koskee 3 tai 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta.

Jäsenluottolaitoksella, johon sovelletaan 1 momenttia, on oltava sen vakavaraisuuden turvaamiseksi omia varoja ja konsolidoituja varoja vähintään määrä, joka vastaa 80:aa prosenttia luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentissa säädetystä määrästä.

Jäsenluottolaitoksen, johon sovelletaan 1 momenttia, luottolaitostoiminnasta annetun lain 67 §:ssä tarkoitettu asiakasriski ei saa nousta määrään, joka ylittää 40 prosenttia luottolaitoksen omista varoista tai, jos mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettu asiakasyhteisö on jäsenluottolaitoksen emoyritys tai tytäryritys tai emoyrityksen tytäryritys, määrään, joka ylittää 35 prosenttia luottolaitoksen omista varoista. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:ssä tarkoitettujen suurten asiakasriskien yhteenlaskettu määrä

ei saa ylittää 1200:aa prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista. Mitä tässä momentissa säädetään asiakasriskeistä ja omista varoista, sovelletaan vastaavasti konsolidoituihin asiakasriskeihin ja konsolidoituihin omiin varoihin. Jäsenluottolaitoksen asiakasriskinä ei oteta huomioon yhteenliittymään kuuluvaan toiseen luottolaitokseen tai ulkomaiseen luottolaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai siihen rinnastettavaan ulkomaiseen yritykseen, rahoituslaitokseen taikka palveluyritykseen kohdistuvaa asiakasriskiä, lukuun ottamatta tytäryrityksen emoyritykseen ja emoyrityksen toiseen tytäryritykseen kohdistuvaa asiakasriskiä.

Jäsenluottolaitos, johon sovelletaan 1 momenttia, ei saa sijoittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 71 §:ssä tarkoitettuihin sijoituksiin enempää kuin 25 prosenttia luottolaitoksen omista varoista. Jäsenluottolaitoksella saa olla 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia enintään 75 prosenttia luottolaitoksen omista varoista. Mitä tässä momentissa säädetään sijoitusten määrästä ja omista varoista, sovelletaan vastaavasti sijoitusten konsolidoituu määrään ja konsolidoituihin omiin varoihin.

22 §

Eräiden luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten soveltaminen

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 45 §:ssä säädetään luottolaitoksen kanssa samaan konserniin ja 48 §:ssä samaan konsolidointiryhmään kuuluvista yrityksistä, sovelletaan vastaavasti jäsenluottolaitoksen kanssa samaan yhteenliittymään kuuluviin yrityksiin.

Jos yhden tai useamman jäsenluottolaitoksen omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrä alittaa 21 §:ssä säädetyn määrän, jäsenluottolaitokseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 87 §:ssä säädetään.

Jäsenluottolaitoksen on ilmoitettava luottolaitostoiminnasta annetun lain 84 §:ssä tarkoitettut tiedot Finanssivalvonnan sijasta keskusyhteisölle niin kuin mainitussa pykälässä säädetään.

Keskusyhteisön on laadittava luottolaitostoiminnasta annetun lain 85 §:ssä tarkoitettu arvio siitä, täyttävätkö jäsenluottolaitokset niiden taloudelliselle asemalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvussa ja tässä luvussa asetetut vaatimukset.

Jäsenluottolaitokseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 94 §:n 1 momentissa säädetään poikkeusten myöntämisestä.

23 §

Vakavaraisuuden hallinta ja vakavaraisuustietojen julkistaminen

Keskusyhteisön suostumuksella jäsenluottolaitokseen voidaan jättää soveltamatta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 54 §:ssä säädetään vakavaraisuuden hallinnasta, 68 §:ssä asiakasriskien hallinnasta, 78 §:ssä konsolidoidun vakavaraisuuden hallinnasta ja 79 §:n 2 momentissa konsolidoidun asiakasriskin hallinnasta.

Jäsenluottolaitokseen ei sovelleta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 82 ja 83 §:ssä säädetään luottolaitoksesta. Jäsenluottolaitoksen on kuitenkin julkistettava mainittujen lainkohtien mukaisesti aina vähintään seuraavat tiedot:

1) tieto siitä, että jäsenluottolaitos kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään;

2) tieto siitä, minkä keskusyhteisön tilinpäätökseen yhteenliittymän vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät;

3) tiedot 21 §:ssä tarkoitettujen poikkeuksien soveltamisesta jäsenluottolaitokseen, mukaan lukien määrä, jolla omien varojen vähimmäismäärä alittaa kunkin 21 §:ssä tarkoitettujen luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisen omien varojen vaatimuksen.

Keskusyhteisö ei saa antaa 1 momentissa tarkoitettua suostumusta jäsenluottolaitokselle, joka on laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Keskusyhteisö voi antaa tässä pykälässä tarkoitettua suostumuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

5 luku

Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu

24 §

Keskusyhteisön maksuvelvollisuus

Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan tässä luvussa tarkoitettuna tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa tässä luvussa säädetyn mukaisesti jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

25 §

Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu

Jäsenluottolaitos on velvollinen suorittamaan tässä luvussa säädetyn perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on joko suorittanut toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna eräänntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan. Jäsenluottolaitoksella on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain 15 luvun mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenluottolaitosten vastuu määrästä, jonka keskusyhteisö on jonkin jäsenluottolaitoksen puolesta tämän velkojalle suorittanut, jakautuu jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

26 §

Jäsenluottolaitoksen velvollisuus osallistua tukitoimiin

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat tai konsolidoidut varat vähenevät alle luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai, jos jäsenluottolaitokseen sovelletaan 21 §:n mukaisia alempia vaatimuksia, mainitussa pykälässä säädetyn vähimmäismäärän, yhteenliittymän

keskusyhteisöllä on oikeus saada luottoa yhteenliittymään kuuluvilta muilta jäsenluottolaitoksilta keskusyhteisön säännöissä tarkemmin mainituin perustein perimällä jäsenluottolaitoksilta ylimääräisiä takaisinmaksettavia maksuja käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin 2 momentin mukaisiin tukitoimiin. Jäsenluottolaitoksilta tämän momentin nojalla perittävien maksujen vuotuinen yhteenlaskettu määrä saa kunakin tilikautena olla yhteensä enintään viisi tuhannesosaa kunkin jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tukitoimia ovat pääomalainan myöntäminen jäsenluottolaitokselle ja osake-, osuus-, sijoitusosuus- tai kantarahastopääoman sijoittaminen jäsenluottolaitokseen. Tässä momentissa tarkoitettu pääomasijoitus voidaan antaa myös suoraan vastaanottavalle luottolaitokselle, johon 1 momentissa tarkoitettu jäsenluottolaitos sulautuu.

Keskusyhteisön on viipymättä maksettava takaisin jäsenluottolaitoksille niiltä tämän momentin nojalla perittyä määrää sitä mukaa, kuin keskusyhteisölle kertyy varoja 2 momentissa tarkoitettujen sijoitusten pääoman palautuksina, samassa suhteessa kuin maksua on peritty jäsenluottolaitoksilta. Keskusyhteisön on lisäksi maksettava samoin perustein jäsenluottolaitoksille määrä, jonka keskusyhteisö saa tässä momentissa tarkoitettujen sijoituksen tuottona.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun, jäsenluottolaitoksen keskusyhteisöltä olevan saamisen pääomaa vastaava määrä mahdollisella verovelalla oikaistuna on vähennettävä jäsenluottolaitoksen omista varoista.

27 §

Keskusyhteisön velvollisuus maksaa jäsenluottolaitoksen eräänntynyt velka

Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta eräänntyneestä saatavastaan (*päävelka*), voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on eräänntynyt.

Jos selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen selvitysmiehet ovat selvitysmenettelyssä muuten kuin 1 momentissa tarkoitettussa ta-

pauksessa todenneet, että jäsenluottolaitoksen velat ylittävät sen varat, selvitysmiesten on laadittava vajauksesta laskelma ja vaadittava keskusyhteisöä suorittamaan vajauksen määrä jäsenluottolaitokselle.

Jos keskusyhteisölle on esitetty 1 tai 2 momentissa tarkoitettu vaatimus, keskusyhteisön on viipymättä, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluttua vaatimuksen esittämisestä, laadittava laskelma (*osittelulaskelma*) kunkin jäsenluottolaitoksen 25 §:n mukaisesta vastuusuudesta ja annettava se tiedoksi jäsenluottolaitoksille. Jäsenluottolaitoksen on suoritettava maksuosuutensa keskusyhteisölle tämän säännöissä määrättyssä ajassa, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluttua siitä, kun se on saanut tiedoksi tässä momentissa tarkoitetun laskelman.

Keskusyhteisöllä on oikeus saada jäsenluottolaitokselta takaisin määrä, jonka keskusyhteisö on tämän pykälän nojalla maksanut jäsenluottolaitoksen velkojalle tai jäsenluottolaitokselle. Keskusyhteisön on viivytyksettä sen jälkeen, kun se on saanut jäsenluottolaitokselta takaisin kokonaan tai osittain tässä momentissa tarkoitetun määrän, maksettava saatu määrä takaisin 3 momentissa tarkoitetuille jäsenluottolaitoksille niiden 25 §:n mukaisesti lasketun vastuusuuden suhteessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua jäsenluottolaitosta ei saa asettaa konkurssiin velkojan hakemuksesta ennen kuin velkoja on vaatinut 1 momentissa tarkoitettua päävelkaa keskusyhteisöltä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ja 3 momentissa maksamiselle säädetty määräaika on päättynyt. Edellä 2 momentissa tarkoitettua jäsenluottolaitosta ei saa asettaa konkurssiin ennen kuin selvitysmiehet ovat esittäneet keskusyhteisölle 2 momentissa tarkoitetun vaatimuksen ja 3 momentissa maksamiselle säädetty määräaika on päättynyt.

28 §

Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuus

Mitä tässä luvussa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, sovelletaan myös selvitystilassa olevaan jäsenluottolaitokseen.

Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen varoja ei saa ryhtyä jakamaan osakkeen- tai osuudenomistajille ennen kuin viisi vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin selvitystila on alkanut, jollei osakkeen- tai osuudenomistaja aseta turvaavaa vakuutta.

29 §

Keskusyhteisön jäsenyydestä eronneen tai erotetun jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuus

Mitä tässä luvussa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, sovelletaan myös luottolaitokseen, joka on eronnut tai erotettu keskusyhteisön jäsenyydestä, jos sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun maksuvelvollisuutta koskeva vaatimus esitetään luottolaitokselle.

30 §

Poikkeus jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta

Mitä edellä tässä luvussa säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, ei sovelleta jäsenluottolaitokseen, jonka omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrä alittaa taikka maksuvelvollisuuden täyttämisen seurauksena alittaisi jäsenluottolaitoksen luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai, jos jäsenluottolaitokseen sovelletaan 21 §:n mukaisia alempia vaatimuksia, mainitussa pykälässä säädetyn omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen vähimmäismäärän. Tässä momentissa tarkoitettua jäsenluottolaitosta ei oteta huomioon laskettaessa 25 §:ssä tarkoitettuja jäsenluottolaitosten suhteellisia vastuusuuksia.

31 §

Jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuuden täytäntöönpano

Jos jäsenluottolaitos on laiminlyönyt suorittaa tämän luvun mukaisen maksun keskus-

yhteisölle, maksun määrä voidaan periä ulosottoteitse vahvistetun ja Finanssivalvonnan hyväksymän osittelulaskelman nojalla niin kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta säädetään. Jos maksua ei saada joltain jäsenluottolaitokselta perityksi, on laadittava uusi osittelulaskelma, jossa puuttuva määrä jaetaan muiden jäsenluottolaitosten maksettavaksi.

6 luku

Valvonta

32 §

Yhteenliittymään kuuluvien yritysten valvonta

Yhteenliittymän keskusyhteisöä valvoo Finanssivalvonta niin kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksia ja muita yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä valvovat Finanssivalvonta niin kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään sekä keskusyhteisö niin kuin tässä laissa säädetään.

Keskusyhteisö valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamien ohjeiden mukaisesti. Keskusyhteisön tehtävistä yhteenliittymään kuuluvien yritysten taloudellisen aseman valvonnassa säädetään lisäksi 3 luvussa.

Finanssivalvonta valvoo, että keskusyhteisö ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa tämän lain säännösten mukaisesti ja että yhteenliittymään kuuluvat yritykset täyttävät tämän lain vaatimukset.

Jos yhteenliittymään kuuluva yritys on 20 §:ssä tarkoitettulla tavalla laiminlyönyt noudattaa mainitussa pykälässä tarkoitettuja ohjeita, Finanssivalvonnan on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yrityksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin ohjeiden riittävän noudattamisen varmis-

tamiseksi. Jos yhteenliittymään kuuluva yritys ei ole määräajassa ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin, Finanssivalvonta voi päättää sen lisäksi, mitä sen toimivaltuuksista muualla laissa säädetään, että jäsenluottolaitokseen lakataan soveltamasta, mitä 21 ja 23 §:ssä säädetään.

Finanssivalvonnan on kuultava keskusyhteisöä ennen kuin tekee 3 momentissa tarkoitettua päätöksen, joka voi vaikuttaa merkittävästi jäsenluottolaitoksen toimintaan tai toimintaedellytyksiin taikka yhteenliittymän 3 luvun mukaiseen ohjaukseen, riskien hallintaan tai vakavaraisuuteen.

33 §

Keskusyhteisön ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Keskusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle yhteenliittymän ja jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden sekä asiakasriskien ja elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevien rajoitusten valvonnan samoin kuin riskikeskittymien ja sisäisten liiketoimien seurannan kannalta tarpeelliset tiedot neljännesvuositain sekä 23 §:ssä tarkoitettu arvio vuosittain. Keskusyhteisö on lisäksi velvollinen antamaan Finanssivalvonnalle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen yhteenliittymään kuuluvien yritysten valvontaa varten.

Finanssivalvonta voi antaa keskusyhteisölle yhteenliittymän valvonnan kannalta tarpeellisia määräyksiä tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä.

34 §

Yhteenliittymään kuuluvan yrityksen ilmoitusvelvollisuus

Yhteenliittymään kuuluva yritys on velvollinen antamaan Finanssivalvonnalle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen yhteenliittymän konsolidoitua valvontaa sekä keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidoitua valvontaa varten.

7 luku

Erinäiset säännökset

35 §

Talletusten tiliehdot

Jäsenluottolaitoksen talletusten tiliehdoista on käytävä ilmi, että jäsenluottolaitos kuuluu tässä laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

36 §

Yhdenvertaisuusperiaate

Keskusyhteisö ei saa antaessaan ohjeita, suorittaessaan valvontaa tai muuten hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään asettaa yhteenliittymään kuuluvia yrityksiä keskenään eriarvoiseen asemaan ilman perustelua syytä.

37 §

Keskusyhteisön toimivalta ja vastuu

Keskusyhteisön suorittaessa tässä laissa tarkoitettua valvontatehtävää sen oikeuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 §:ssä Finanssivalvonnan koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeudesta, mainitun lain 29 §:ssä Finanssivalvonnasta ja sen asettamasta asia- miehestä sekä mainitun lain 18, 19, 23 ja 24 §:ssä tarkastus- ja tietojensaantioikeudesta.

Keskusyhteisön edustajan vastuusta ja esteellisyydestä tämän hoitaessa 6 luvun mukaista valvontatehtäväänsä on voimassa, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 34 §:ssä säädetään.

38 §

Salassapitovelvollisuus

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 141 ja 142 §:ssä säädetään henkilöistä ja luottolaitoksesta, sovelletaan vastaaviin keskusyhteisön henkilöihin ja keskusyhteisöön. Yhteenliittymään kuuluvat yritykset, vakuusrahasto, johon keskusyhteisön jäsenluottolaitokset kuuluvat, sekä jäsenluottolaitosten keskinäinen vakuutusyhtiö saavat lisäksi mainittujen pykälien estämättä antaa tietoja toisilleen. Tässä momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa kuitenkin ainoastaan henkilölle, jota koskee edellä mainituissa pykälissä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus.

39 §

Kanteen nostaminen talletuspankin lukuun

Keskusyhteisöllä on oikeus, jos se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne keskusyhteisön jäsenenä olevan talletuspankin lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 167 §:ssä tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

40 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) mukaisesti perustetun keskusyhteisön on haettava tässä laissa tarkoitettu toimilupa ja keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitoksen saatettava sääntönsä tämän lain mukaisiksi viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta. Tässä momentissa tarkoitettuun toimilupahakemukseen ei sovelleta, mitä 11 §:n 1 momentissa säädetään toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä.

2.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 48 §:n 9 momentti sekä

muutetaan 3 §, 21 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 36 a §:n 4 ja 5 momentti, 36 b §, 49 §:n 2 momentti, 55 §:n 7 momentti, 99 §:n 2 momentti, 156 §:n 6 momentti, 157 §:n 4 momentti, 179 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 180 §:n 2 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 § laissa 880/2008 sekä 36 a §:n 4 ja 5 momentti, 36 b § ja 49 §:n 2 momentti laissa (929/2007), seuraavasti:

3 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja ja muita jäsenluottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

21 §

Toiminimi

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, yritys saa käyttää toiminimessään viittausta sen kanssa samaan konserniin tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvan talletuspankin toiminimeen.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankki saa lisäksi hoitaa postipalveluja postitoimiluvan haltijan kanssa tekemässä sopimuksen mukaisesti sekä tarjota talle-

tuspankin kanssa samaan konserniin tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle sen hallintoon liittyviä palveluja.

36 a §

Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettuun yhteenliittymään.

36 b §

Ulkoistamisen edellytykset

Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle ja lisäksi säästöpankkitarkastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitarkastuksen valvonnassa, tai talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle, jos luottolaitos on keskusyhteisön valvonnassa.

49 §

Yleissäännös riskienhallinnasta

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muihin sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 36 a ja 36 b §:ssä säädetään.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitosten omien varojen vähimmäismäärästä säädetään erikseen talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

99 §

Talletuspankin kannatusmaksun suuruus

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluville talletuspankeille lasketaan yhteinen kannatusmaksu talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 19 §:n mukaisesti lasketun yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdistellyn vakavaraisuuden perusteella, niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos. Yhteenliittymään kuuluvien pankkien kannatusmaksun maksaa talletussuojarahastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäsenluottolaitosten kesken maksettavaksi jäsenluottolaitosten 55 §:n 1 momentin mukaisesti lasketun omien varojen vähimmäismäärän suhteessa. Finanssivalvonnan luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

156 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen velvollisuudesta pitää nähtävänä yhteenliittymän yhdistely tilinpäätös säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

157 §

Osavuosisikatsaus ja vuosikatsaus

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuosisikatsaus ja vuosikatsaus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

179 §

Luottoriskin sisäisten luottoluokitusten menetelmää koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 59 §:n 1 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä, oikaistuna 48 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tehtyjen arvonalennusten ja odotettujen tappioiden erotuksella, ei saa alittaa:

3) määrää, joka vuosina 2009—2011 vastaa 80 prosenttia siitä omien varojen vähimmäismäärästä, joka on laskettu niiden vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa, taik-

ka, jos luottolaitos ei tämän lain voimaan tullessa ollut velvollinen noudattamaan mainittuja vakavaraisuusvaatimuksia, Finanssivalvonnan luvalla määrää, joka vastaa 80 prosenttia 58 ja 178 §:n mukaisesti lasketusta omien varojen vähimmäismäärästä.

180 §

Toiminnallisia riskejä koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 62 §:n 4 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä ei saa alittaa:

2) vuosina 2009—2011 määrää, joka vastaa 80 prosenttia siitä omien varojen vähimmäismäärästä, joka on laskettu niiden vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa, taikka, jos luottolaitos ei tämän lain voimaan tullessa ollut velvollinen noudattamaan mainittuja vakavaraisuusvaatimuksia, Finanssivalvonnan luvalla määrää, joka vastaa 80 prosenttia 60 §:n mukaisesti lasketusta omien varojen vähimmäismäärästä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1504/2001) 2, 10 ja 11 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä 59 §, sekä

muutetaan 1 ja 56 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § osaksi laissa 124/2007 ja 56 § mainitussa laissa 124/2007, seuraavasti:

1 §

Tätä lakia sovelletaan osuuskuntamuotoiseen talletuspankkiin (*osuuspankki*) ja muihin osuuskuntamuotoiseen luottolaitokseen, joista käytetään jäljempänä tässä laissa nimitystä luottolaitos. Tätä lakia sovelletaan lisäksi osuuspankkiosakeyhtiöihin niin kuin 7 luvussa säädetään.

Luottolaitokseen sovelletaan osuuskuntalakiä (1488/2001), jollei jäljempänä tässä laissa tai luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) toisin säädetä.

56 §

Finanssivalvonnalla on oikeus, jos se katsoo tallettajien tai sijoitusosuuden omistajien

edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne luottolaitoksen lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 167 §:ssä mainittua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, tämän lain voimaan tullessa toimivaan osuuspankkien yhteenliittymään sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen kumotun 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa ja mainitun pykälän 4 ja 6 momenttia.

4.

Laki**säästöpankkilain 128 §:n kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 128 §.	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- ta 20 .

5.

Laki**valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
muutetaan valtion vakuusrahastosta 30 päivänä huhtikuuta 1992 annetun lain (379/1992) 1 §:n 3 momentti, 11, 11 a, 12, 12 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa (/), seuraavasti:

1 §

Rahaston tehtävä

Rahaston varoista voidaan merkitä suomalaisen talletuspankin ja sen suomalaisen omistusyhteisön (jäljempänä *omistusyhteisö*) osakkeita ja osuuksia, myöntää lainaa pankille ja sen omistusyhteisölle sekä talletuspankien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettulle keskusyhteisölle, antaa niiden ottamille lainoille takauksia sekä myöntää pankille ja sen omistusyhteisölle sekä keskusyhteisölle muutakin rahoitustukea, jos se on tarpeellista pankin tai yhteenliittymän toiminnan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi.

11 §

Rahoitustuen hakeminen

Edellä 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulle pankille, sen omistusyhteisölle tai keskusyhteisölle taikka 1 §:n 4 momentissa tarkoitettulle omaisuudenhoitoyhtiölle annettava rahoitustuki myönnetään pankin, sen omistusyhteisön, keskusyhteisön tai omaisuudenhoitoyhtiön hakemuksesta.

11 a §

Tukihakemukseen velvoittaminen

Valtioneuvosto voi määrätä Suomessa toimiluvan saaneen pankin tai sen omistusyhteisön tekemään rahastolle hakemuksen valtio-

neuvoston tarpeelliseksi katsoman rahoitustuen saamiseksi, jos:

1) pankin vakavaraisuus tai konsolidoitu vakavaraisuus on heikentynyt tai sen voidaan odottaa heikentyvän niin, että edellytyksiä jatkaa toimiluvan mukaista toimintaa ei ole;

2) pankilla ei ole esittää riittäviä toimenpiteitä vakavaraisuutensa ja konsolidoidun vakavaraisuutensa saattamiseksi luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) edellytetyn mukaiseksi taikka vakavaraisuutensa ja konsolidoidun vakavaraisuutensa säilyttämiseksi mainitun lain mukaisena eikä vakavaraisuuden ja konsolidoidun vakavaraisuuden turvaaminen ole mahdollista ilman valtion rahoitustukea; ja

3) pankin selvitystila tai konkurssi voi johtaa vakaviin häiriöihin rahoitusmarkkinoilla.

Jos pankki tai omistusyhteisö ei tee tukihakemusta valtioneuvoston asettamassa kohdullisessa määräajassa, valtioneuvosto voi päättää, että pankin tai sen omistusyhteisön osakkeet tai pääomallinat tai muun kuin osakeyhtiömuotoisen pankin liiketoiminta lunastetaan 12 b §:ssä säädettyssä järjestyksessä rahastolle.

Pankkia ja omistusyhteisöä ei saa asettaa 2 momentissa tarkoitettun määräajan kuluessa eikä tukihakemuksen viranomaiskäsitteilyn kestäessä selvitystilaan eikä konkurssiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Valtioneuvoston 1 momentin nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

12 §

Tukiehdot

Tukitoimiin voidaan liittää tuettavan pankin, omistusyhteisön ja keskusyhteisön liiketoimintaa ja hallinnon järjestämistä koskevia ehtoja.

Takaisin maksettava rahoitustuki voidaan jättää kokonaan tai osittain takaisin perimättä, jos eduskunta niin päättää.

12 b §

Tuen kohteena olevan yhteisön osakkeiden, pääomallainojen ja liiketoiminnan lunastaminen

Edellä 12 a §:ssä tarkoitettun tukiehdon soveltamisen sijasta tuen kohteena olevan Suomessa toimiluvan saaneen osakeyhtiömuotoisen pankin tai sen suomalaisen omistusyhteisön osakkeet voidaan valtioneuvoston päätöksellä lunastaa täyttä korvausta vastaan rahastolle tai 1 §:n 4 momentissa tarkoitettulle yhtiölle. Täytenä korvauksena pidetään osakkeelle arvioitua käypää arvoa sen jälkeen, kun pankin vahvistetun taseen osoittamat tappiot ja niiden lisäksi lunastusvuoden ja kolmen sitä seuraavan vuoden arvioidut tappiot on katettu osakepääomaa alentamalla. Arvion tulevista tappioista tulee perustua luotettavaan selvitykseen pankin luottokannan ja muiden sijoitusten riskipitoisuudesta sekä perusteltuun näkemykseen tappioiden todennäköisyydestä ja ajoittumisesta. Arviotujen tappioiden selvittämiseksi pankissa on suoritettava 14 a §:ssä tarkoitettu erityistarastus. Osakkeiden lunastusmenettelyyn sovelletaan muutoin soveltuvin osin, mitä osakeyhtiölain (624/2006) 18 luvun 2—11 §:ssä säädetään. Rahaston ei tarvitse asettaa lunastushinnan maksamiselle mainitun 18 luvun 6 §:ssä tarkoitettua vakuutta.

Mitä 1 momentissa säädetään osakkeista, sovelletaan vastaavasti pääomallainoihin.

Jos Suomessa toimiluvan saanut pankki ei ole osakeyhtiö, sen liiketoiminta voidaan lunastaa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Liiketoiminnan käypä arvo arvioidaan tällöin siten kuin 1 momentissa säädetään osakkeen käyvän arvon arvioimisesta.

Säästöpankki, jonka liiketoiminta on lunastettu 3 momentin mukaisesti, voidaan muuttaa säätiöksi siten kuin siitä säädetään säästöpankkilain 92 §:n 2 ja 3 momentissa.

Jos tuen kohteena on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yhteisö, tuen ehdoksi on asetettava, että valtiovarainministeriöllä on oikeus nimetä tuen kohteena olevan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistö tai että valtiolle voidaan muulla tavalla turvata riittävä määräysvalta tuen kohteena olevassa yhteisössä.

Tässä pykälässä tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Päätöksen edellytyksenä on, että valtion etu ei ole riittävästi turvattavissa 12 a §:n mukaisella tukiehdolla. Jos päätös koskee osakkeiden lunastamista, edellytyksenä on lisäksi, että osakkeen-

osuudenomistajien yhdenvertaisuutta ei loukata ilman painavaa syytä. Valtioneuvoston päätökseen, siltä osin kuin se koskee lunastusoikeuden olemassaoloa, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 4 §:n 4 momentin 2 kohta,
muutetaan 4 §:n 2 momentin 13 kohta ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentin 1 kohta, 27 §:n 5 momentti ja 28 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 4 §:n 2 momenttiin uusi 14 kohta seuraavasti:

4 §

Valvottavat

 Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

 13) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä;

14) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyri-

tyksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö, niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

13 §

Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa

Päätökset, jotka johtaja aikoo tehdä, on ennen niiden tekemistä saatettava tiedoksi johtokunnalle, jos ne koskevat:

1) toimiluvan myöntämistä valvottavalle, toimiluvan peruuttamista, toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen lakkauttamista tai sen toiminnan rajoittamista taikka, jos asiasta päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle, toi-

miluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevaa esitystä;

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

27 §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Tätä pykälää ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti arvopaperipörssiä, vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöä ja arvopaperimarkkinain 3 luvun 16 §:n 5 momentissa tarkoitettua yhteisöä.

Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (879/2008) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000

sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausraho	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annettun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden.
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausraho ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 500

arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____.

8.

Laki**rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 30 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain (699/2004) 3 §:n 3 momentin 2 kohta, 20 §:n 3 momentti ja 22 §:n 8 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 22 §:n 8 momentti laissa 132/2007, sekä

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 886/2008, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annettussa laissa (/) tarkoitettuun yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt ja sellaiset vakuutusalan yritykset, joihin mainituilla yhteisöillä on yksin tai yhdessä 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettu määräysvalta tai jotka ovat tällaisen yhteisön omistusyhteisyrittäjiä. Vakuutusyhtiötä, joka ei merkittävässä määrin harjoita muuta liiketoimintaa kuin luottovakuutusten myöntämistä yhteenliittymän jäsenluottolaitoksille, pidetään 3 momentin 2 kohtaa sovellettaessa rahoitusalan yrityksenä ja siihen sovelletaan, mitä mainitun lain 19 §:ssä säädetään tällaisesta vakuutusyhtiöstä.

6 §

Soveltamisala

Edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä tätä lakia sovelletaan kuitenkin ryhmittymään, jonka emoyritys on talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettu keskusyhteisö, ellei valvontaviranomainen tee 6 momentissa tarkoitettua päätöstä poiketa lain soveltamisesta. Finanssivalvonta voi

6 momentissa säädetyn perusteiden tehdä päätöksen poiketa tämän momentin soveltamisesta, jos keskusyhteisö kuuluu sellaiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä lakia 3 §:n 3 momentin perusteella.

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettava yleiset periaatteet

Jos ryhmittymään kuuluvan yrityksen omien varojen määrä ylittää yritykseltä vaadittavan omien varojen vähimmäismäärän, tällaisista omista varoista saadaan omien varojen vähimmäismäärän ylittävältä osin ottaa huomioon ainoastaan muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten osuus. Tässä momentissa tarkoitettuja omia varoja, joiden jakokelpoisuutta on lain, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen taikka viranomaisen päätöksen nojalla rajoitettu tai jotka muuten eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseen, ei myöskään saa lukea ryhmittymän omiin varoihin siltä osin kuin yrityksen omien varojen määrä ylittää yrityksen omien varojen vähimmäismäärän. Edellä 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen vähemmistöosuus saadaan tämän momentin estämättä lukea ryhmittymän omiin varoihin noudattaen, mitä vähemmistöosuuden lukemisesta luottolaitoksen konsolidoituihin omiin varoihin on säädetty.

22 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (/) 19 §:ssä säädetään talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellyistä suurista asiakasriskeistä.

Poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään sovelletaan, mitä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 50 ja 54 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007) 50 §:n 3 momentti ja 54 §:n 6 momentti seuraavasti:

50 §

Korvausrahaston kannatusmaksu

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. Yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. Finanssivallvonnalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

54 §

Korvattavat saamiset

Tätä pykälää sovellettaessa talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki**sijoitusrahastolain 26 a ja 30 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 26 a §:n 6 momentti ja 30 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 928/2007, seuraavasti:

26 a §

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettavaa toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettuun yhteenliittymään.

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:ssä säädetään.

30 a §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

11.

Laki**kaupparekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1490/2001, sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 351/1987, 1616/1992, 1122/1993, 147/1997, 744/2004, 636/2006 ja 529/2008, uusi 6 momentti sekä 11 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1278/1990 ja mainitussa laissa 1122/1993, uusi 2 momentti, seuraavasti:

9 §

Liikepankin ja muun osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava luottolaitoksen liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

10 §

Osuuspankin ja muun osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava luottolaitoksen liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

11 §

tarkoitettun yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

Säästöpankin perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava säästöpankin liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki**kirjanpitolain 8 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun kirjanpitolain (1336/1997) 8 luvun 1 §:n 3 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto ja 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1312/2004, seuraavasti:

8 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Lain valvonta

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettussa keskusyhteisössä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Finanssivalvonta valvoo tämän lain noudattamista:

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2009

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**

Hallinto- ja kuntaministeri *Mari Kiviniemi*

2.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 48 §:n 9 momentti sekä
muutetaan 3 §, 21 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 36 a §:n 4 ja 5 momentti, 36 b §, 49 §:n 2 momentti, 55 §:n 7 momentti, 99 §:n 2 momentti, 156 §:n 6 momentti, 157 §:n 4 momentti, 179 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 180 §:n 2 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 § laissa 880/2008 sekä 36 a §:n 4 ja 5 momentti, 36 b § ja 49 §:n 2 momentti laissa (929/2007), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Valvonta**Valvonta*

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja ja muita jäsenluottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja *talletuspankkien* yhteenliittymään kuuluvia *talletuspankkeja* ja muita jäsenluottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

21 §

21 §

*Toiminimi**Toiminimi*

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, yritys saa käyttää toiminimessään viittausta sen kanssa samaan konserniin kuuluvan talletuspankin toiminimeen. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluva yritys saa lisäksi toiminimessään käyttää viittausta osuuspankkeihin.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, yritys saa käyttää toiminimessään viittausta sen kanssa samaan konserniin *tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvan talletuspankin* toiminimeen.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankki saa lisäksi hoitaa postipalveluja postitoimiluvan haltijan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti sekä tarjota talletuspankin kanssa samaan konserniin tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle sen hallintoon liittyviä palveluja.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankki saa lisäksi hoitaa postipalveluja postitoimiluvan haltijan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti sekä tarjota talletuspankin kanssa samaan konserniin tai *talletuspankkien* yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle sen hallintoon liittyviä palveluja.

36 a §

Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Rahoitustarkastukselle. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

36 a §

Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Luottolaitoksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään tai *talletuspankkien* yhteenliittymään kuuluvalla, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen *Finanssivalvonnalle*. Luottolaitoksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle*. *Finanssivalvonta* antaa tarvittavat tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettua toimintaa hoitava kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai *talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/)* tarkoitettuun yhteenliittymään.

36 b §

Ulkoistamisen edellytykset

Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot, sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

36 b §

Ulkoistamisen edellytykset

Luottolaitoksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti luottolaitoksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä siitä, että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen *Finanssivalvonnalle*.

tustarkastukselle ja lisäksi säästöpankkitar-
kastukselle, jos luottolaitos on säästöpankki-
tarkastuksen valvonnassa, tai osuuspankkien
yhteenliittymän keskusyhteisölle, jos luotto-
laitos on keskusyhteisön valvonnassa.

valvonnalle ja lisäksi säästöpankkitar-
kastukselle, jos luottolaitos on säästöpankkitar-
kastuksen valvonnassa, tai *talletuspankkien* yh-
teenliittymän keskusyhteisölle, jos luottolai-
tos on keskusyhteisön valvonnassa.

48 §

Vähennyserät

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kon-
solidointiryhmään kuuluvista yhteisöistä, so-
velletaan osuuspankeista ja muista osuuskun-
tamuotoisista luottolaitoksista annetun lain
3 §:ssä tarkoitetun yhteenliittymän keskusyh-
teisön jäsenluottolaitoksen vakavaraisuutta
laskettaessa mainitun pykälän 1 momentissa
tarkoitettuihin yhteisöihin, jotka yhdistellään
yhteenliittymään sen konsolidoitua vakava-
raisuutta laskettaessa.

48 §

Vähennyserät

Kumotaan 9 momentti

49 §

Yleissäännös riskienhallinnasta

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muuhun
sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siir-
tämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, jo-
ka ei kuulu luottolaitoksen kanssa samaan
konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja
muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista
annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään,
sovelletaan, mitä 36 a ja 36 b §:ssä
säädetään.

49 §

Yleissäännös riskienhallinnasta

Luottolaitoksen riskienhallintaan ja muu-
hun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien
siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavak-
si, joka ei kuulu luottolaitoksen kanssa sa-
maan konsolidointiryhmään tai *samaan talle-
tuspankkien* yhteenliittymään, sovelletaan,
mitä 36 a ja 36 b §:ssä säädetään.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Osuuspankkien yhteenliittymän jäsenluotto-
laitosten omien varojen vähimmäismäärästä
säädetään lisäksi osuuspankeista ja muista
osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista an-
netussa laissa.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Talletuspankkien yhteenliittymän jäsen-
luottolaitosten omien varojen vähimmäis-
määrästä säädetään *erikseen talletuspankkien*
yhteenliittymästä annetussa laissa.

99 §

Talletuspankin kannatusmaksun suuruus

Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluville talletuspankeille lasketaan yhteinen kannatusmaksu osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 8 §:n mukaisesti lasketun yhteenliittymän vakavaraisuuden perusteella, niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien pankkien kannatusmaksun maksaa talletussuojarahastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäsenluottolaitosten kesken maksettavaksi jäsenluottolaitosten 55 §:n 1 momentin mukaisesti lasketun omien varojen vähimmäismäärän suhteessa. Rahoitustarkastuksen luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

156 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen velvollisuudesta pitää nähtävänä yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös säädetään osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

157 §

Osavuositarkastus ja vuosikatsaus

Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuositarkastus säädetään osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

99 §

Talletuspankin kannatusmaksun suuruus

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluville talletuspankeille lasketaan yhteinen kannatusmaksu talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 19 §:n mukaisesti lasketun *yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdistellyn* vakavaraisuuden perusteella, niin kuin yhteenliittymä olisi yksi luottolaitos. Yhteenliittymään kuuluvien pankkien kannatusmaksun maksaa talletussuojarahastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäsenluottolaitosten kesken maksettavaksi jäsenluottolaitosten 55 §:n 1 momentin mukaisesti lasketun omien varojen vähimmäismäärän suhteessa. *Finanssivalvonnan* luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

156 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen velvollisuudesta pitää nähtävänä yhteenliittymän yhdistelty tilinpäätös säädetään *talletuspankkien yhteenliittymästä* annetussa laissa

157 §

Osavuositarkastus ja vuosikatsaus

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuositarkastus ja vuosikatsaus säädetään *talletuspankkien yhteenliittymästä* annetussa laissa.

179 §

Luottoriskin sisäisten luottoluokitusten menetelmää koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 59 §:n 1 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä oikaistuna 48 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tehtyjen arvonalennusten ja odotettujen tappioiden erotuksella, ei saa alittaa:

3) määrää, joka vuonna 2009 vastaa 80 prosenttia siitä omien varojen vähimmäismäärästä, joka on laskettu niiden vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

180 §

Toiminnallisia riskejä koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 62 §:n 4 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä ei saa alittaa:

2) vuonna 2009 määrää, joka vastaa 80 prosenttia siitä omien varojen vähimmäismäärästä, joka on laskettu niiden vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

179 §

Luottoriskin sisäisten luottoluokitusten menetelmää koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 59 §:n 1 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä, oikaistuna 48 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tehtyjen arvonalennusten ja odotettujen tappioiden erotuksella, ei saa alittaa:

3) määrää, joka vuosina 2009—2011 vastaa 80 prosenttia siitä omien varojen vähimmäismäärästä, joka on laskettu niiden vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa, *taikka, jos luottolaitos ei tämän lain voimaan tullessa ollut velvollinen noudattamaan mainittuja vakavaraisuusvaatimuksia, Finanssivalvonnan luvalla määrää, joka vastaa 80 prosenttia 58 ja 178 §:n mukaisesti lasketusta omien varojen vähimmäismäärästä.*

180 §

Toiminnallisia riskejä koskevat siirtymäsäännökset

Sellaisen luottolaitoksen, johon sovelletaan 62 §:n 4 momenttia, omien varojen vähimmäismäärä ei saa alittaa:

2) vuosina 2009—2011 määrää, joka vastaa 80 prosenttia siitä omien varojen vähimmäismäärästä, joka on laskettu niiden vakavaraisuusvaatimusten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa, *taikka, jos luottolaitos ei tämän lain voimaan tullessa ollut velvollinen noudattamaan mainittuja vakavaraisuusvaatimuksia, Finanssivalvonnan luvalla määrää, joka vastaa 80 prosenttia 60 §:n mukaisesti lasketusta omien varojen vähimmäismäärästä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

3.

Laki**osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1504/2001) 2, 10 ja 11 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä 59 §, sekä

muutetaan 1 ja 56 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § osaksi laissa 124/2007 ja 56 § mainitussa laissa 124/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Tätä lakia sovelletaan osuuskuntamuotoiseen talletuspankkiin (osuuspankki) ja muuhun osuuskuntamuotoiseen luottolaitokseen, joista käytetään jäljempänä tässä laissa nimitystä luottolaitos. Tätä lakia sovelletaan lisäksi osuuspankkiosakeyhtiöihin niin kuin jäljempänä 7 luvussa säädetään. *Tämän lain 2 luvun säännöksiä sovelletaan lisäksi osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön ja sen jäsenluottolaitoksiin.*

Luottolaitokseen ja keskusyhteisöön sovelletaan osuuskuntalakia (1488/2001), jollei jäljempänä tässä laissa tai luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) toisin säädetä.

1 §

Tätä lakia sovelletaan osuuskuntamuotoiseen talletuspankkiin (*osuuspankki*) ja muuhun osuuskuntamuotoiseen luottolaitokseen, joista käytetään jäljempänä tässä laissa nimitystä luottolaitos. Tätä lakia sovelletaan lisäksi osuuspankkiosakeyhtiöihin niin kuin 7 luvussa säädetään.

Luottolaitokseen sovelletaan osuuskuntalakia (1488/2001), jollei jäljempänä tässä laissa tai luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) toisin säädetä.

2 luku

Kumotaan 2 luku

Osuuspankkien yhteenliittymä

10 luku

Kumotaan 10 luku

Rangaistussäännökset

11 luku

Kumotaan 11 luku

Erinäiset säännökset

56 §

Rahoitustarkastuksella ja osuuspankin kuudessa osuuspankkien yhteenliittymän keskus-

56 §

Finanssivalvonnalla on oikeus, jos se katsoo tallettajien tai sijoitusosuuden omistajien

yhteisöön keskusyhteisöllä on oikeus, jos se katsoo tallettajien tai sijoitusosuuden omistajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne luottolaitoksen lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 167 §:ssä mainittua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne luottolaitoksen lukuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 167 §:ssä mainittua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

59 §

Osuuspankki tai osuuspankkiosakeyhtiö ei saa ottaa talletusta eikä luottoa toiselta osuuspankilta tai osuuspankkiosakeyhtiöltä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, osuuspankki ja osuuspankkiosakeyhtiö saavat hankkia toisen osuuspankin tai osuuspankkiosakeyhtiön liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja.

Kumotaan

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, tämän lain voimaan tullessa toimivaan osuuspankkien yhteenliittymään sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen kumotun 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa ja mainitun pykälän 4 ja 6 momenttia.

4.

Laki

säästöpankkilain 128 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Tällä lailla kumotaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 128 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

5.

Laki**valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
muutetaan valtion vakuusrahastosta 30 päivänä huhtikuuta 1992 annetun lain (379/1992) 1 §:n 3 momentti, 11, 11a, 12, 12 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa (/), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Rahaston tehtävä**Rahaston tehtävä*

Rahaston varoista voidaan merkitä suomalaisen talletuspankin ja sen omistusyhteisön osakkeita ja osuuksia, myöntää lainaa pankille ja sen omistusyhteisölle, antaa niiden ottamille lainoille takauksia sekä myöntää pankille ja sen omistusyhteisölle muutakin rahoitustukea, jos se on tarpeellista pankin toiminnan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi.

Rahaston varoista voidaan merkitä suomalaisen talletuspankin ja sen suomalaisen omistusyhteisön (*jäljempänä omistusyhteisö*) osakkeita ja osuuksia, myöntää lainaa pankille ja sen omistusyhteisölle *sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitetulle keskusyhteisölle*, antaa niiden ottamille lainoille takauksia sekä myöntää pankille ja sen omistusyhteisölle *sekä keskusyhteisölle* muutakin rahoitustukea, jos se on tarpeellista pankin *tai yhteenliittymän* toiminnan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi.

11 §

11 §

*Rahoitustuen hakeminen**Rahoitustuen hakeminen*

Edellä 1 §:n 3 momentissa tarkoitetulle pankille tai sen omistusyhteisölle taikka 1 §:n 4 momentissa tarkoitetulle omaisuudenhoidoyhtiölle annettava rahoitustuki myönnetään pankin, sen omistusyhteisön tai omaisuudenhoidoyhtiön hakemuksesta.

Edellä 1 §:n 3 momentissa tarkoitetulle pankille, sen omistusyhteisölle *tai keskusyhteisölle* taikka 1 §:n 4 momentissa tarkoitetulle omaisuudenhoidoyhtiölle annettava rahoitustuki myönnetään pankin, sen omistusyhteisön, *keskusyhteisön* tai omaisuudenhoidoyhtiön hakemuksesta.

11 a §

11 a §

*Tukihakemukseen velvoittaminen**Tukihakemukseen velvoittaminen*

Valtioneuvosto voi määrätä Suomessa toimiluvan saaneen pankin tekemään rahastolle

Valtioneuvosto voi määrätä Suomessa toimiluvan saaneen pankin *tai sen omistusyhteis-*

hakemuksen valtioneuvoston tarpeelliseksi katsoman rahoitustuen saamiseksi, jos:

1) pankin vakavaraisuus on heikentynyt tai sen voidaan *perustellusta syystä* odottaa heikentyvän niin, että edellytyksiä jatkaa toimiluvan mukaista toimintaa ei ole;

2) pankilla ei ole esittää riittäviä toimenpiteitä vakavaraisuutensa saattamiseksi luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) edellytetyn mukaiseksi tai vakavaraisuutensa säilyttämiseksi mainitun lain mukaisena eikä vakavaraisuuden turvaaminen ole mahdollista ilman valtion rahoitustukea; ja

3) pankin selvitystilan tai konkurssin voidaan perustellusta syystä katsoa johtavan vakaviin häiriöihin rahoitusmarkkinoilla.

Jos pankki ei tee tukihakemusta valtioneuvoston asettamassa kohtuullisessa määräajassa, valtioneuvosto voi päättää, että *osakeyhtiömuotoisen* pankin osakkeet ja pääomallinat tai muun kuin osakeyhtiömuotoisen pankin liiketoiminta lunastetaan 12 b §:ssä säädetysissä järjestyksessä rahastolle.

Pankkia ei saa asettaa 2 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa eikä tukihakemuksen viranomaiskäsitteilyn kestäessä selvitystilaan tai konkurssiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Valtioneuvoston 1 momentin nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

12 §

Tukiehdot

Tukitoimiin voidaan liittää tuettavan pankin ja omistusyhteisön liiketoimintaa ja hallinnon järjestämistä koskevia ehtoja.

Takaisin maksettava rahoitustuki voidaan jättää kokonaan tai osittain takaisin perimättä, jos eduskunta niin päättää.

sön tekemään rahastolle hakemuksen valtioneuvoston tarpeelliseksi katsoman rahoitustuen saamiseksi, jos:

1) pankin vakavaraisuus *tai konsolidoitu vakavaraisuus* on heikentynyt tai sen voidaan odottaa heikentyvän niin, että edellytyksiä jatkaa toimiluvan mukaista toimintaa ei ole;

2) pankilla ei ole esittää riittäviä toimenpiteitä vakavaraisuutensa *ja konsolidoidun vakavaraisuutensa* saattamiseksi luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) edellytetyn mukaiseksi taikka vakavaraisuutensa *ja konsolidoidun vakavaraisuutensa* säilyttämiseksi mainitun lain mukaisena eikä vakavaraisuuden *ja konsolidoidun vakavaraisuuden* turvaaminen ole mahdollista ilman valtion rahoitustukea; ja

3) pankin selvitystila tai konkurssi *voi johtaa* vakaviin häiriöihin rahoitusmarkkinoilla.

Jos pankki *tai omistusyhteisö* ei tee tukihakemusta valtioneuvoston asettamassa kohtuullisessa määräajassa, valtioneuvosto voi päättää, että pankin *tai sen omistusyhteisön* osakkeet *tai* pääomallinat tai muun kuin osakeyhtiömuotoisen pankin liiketoiminta lunastetaan 12 b §:ssä säädetysissä järjestyksessä rahastolle.

Pankkia *ja omistusyhteisöä* ei saa asettaa 2 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa eikä tukihakemuksen viranomaiskäsitteilyn kestäessä selvitystilaan eikä konkurssiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Valtioneuvoston 1 momentin nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

12 §

Tukiehdot

Tukitoimiin voidaan liittää tuettavan pankin, omistusyhteisön *ja keskusyhteisön* liiketoimintaa ja hallinnon järjestämistä koskevia ehtoja.

Takaisin maksettava rahoitustuki voidaan jättää kokonaan tai osittain takaisin perimättä, jos eduskunta niin päättää.

12 b §

Tuen kohteena olevan pankin osakkeiden, pääomalainojen ja liiketoiminnan lunastaminen

Edellä 12 a §:ssä tarkoitetun tukiehdon soveltamisen sijasta tuen kohteena olevan Suomessa toimiluvan saaneen pankin osakkeet voidaan valtioneuvoston päätöksellä lunastaa täyttä korvausta vastaan rahastolle tai 1 §:n 4 momentissa tarkoitetulle yhtiölle. Täytenä korvauksena pidetään osakkeelle arvioitua käypää arvoa sen jälkeen, kun pankin vahvistetun taseen osoittamat tappiot ja niiden lisäksi lunastusvuonna ja kolmena sitä seuraavana vuonna kirjattaviksi tuleviksi arvioidut tappiot on katettu osakepääomaa alentamalla. Arvion tulevista tappioista tulee perustua luotettavaan selvitykseen pankin luottokannan ja muiden sijoitusten riskipitoisuudesta sekä perusteltuun näkemykseen tappioiden todennäköisyydestä ja ajoittumisesta. Kirjattaviksi tuleviksi arvioitujen tappioiden selvittämiseksi pankissa on suoritettava 14 a §:ssä tarkoitettu erityistarkastus. Osakkeiden lunastusmenettelyyn sovelletaan muutoin soveltuvin osin, mitä osakeyhtiölain (624/2006) 18 luvun 2—11 §:ssä säädetään. Rahaston ei tarvitse asettaa lunastushinnan maksamiselle mainitun 18 luvun 6 §:ssä tarkoitettua vakuutta.

Mitä 1 momentissa säädetään osakkeista, sovelletaan vastaavasti pääomalainoihin.

Jos Suomessa toimiluvan saanut pankki ei ole osakeyhtiö, sen liiketoiminta voidaan lunastaa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Liiketoiminnan käypä arvo arvioidaan tällöin siten kuin 1 momentissa säädetään osakkeen käyvän arvon arvioimisesta.

Säästöpankki, jonka liiketoiminta on lunastettu 3 momentin mukaisesti, voidaan muuttaa säätiöksi siten kuin siitä säädetään säästöpankkilain 92 §:n 2 ja 3 momentissa.

12 b §

Tuen kohteena olevan yhteisön osakkeiden, pääomalainojen ja liiketoiminnan lunastaminen

Edellä 12 a §:ssä tarkoitetun tukiehdon soveltamisen sijasta tuen kohteena olevan Suomessa toimiluvan saaneen osakeyhtiömuotoisen pankin tai sen suomalaisen omistusyhteisön osakkeet voidaan valtioneuvoston päätöksellä lunastaa täyttä korvausta vastaan rahastolle tai 1 §:n 4 momentissa tarkoitetulle yhtiölle. Täytenä korvauksena pidetään osakkeelle arvioitua käypää arvoa sen jälkeen, kun pankin vahvistetun taseen osoittamat tappiot ja niiden lisäksi lunastusvuoden ja kolmen sitä seuraavan vuoden arvioidut tappiot on katettu osakepääomaa alentamalla. Arvion tulevista tappioista tulee perustua luotettavaan selvitykseen pankin luottokannan ja muiden sijoitusten riskipitoisuudesta sekä perusteltuun näkemykseen tappioiden todennäköisyydestä ja ajoittumisesta. Arvioitujen tappioiden selvittämiseksi pankissa on suoritettava 14 a §:ssä tarkoitettu erityistarkastus. Osakkeiden lunastusmenettelyyn sovelletaan muutoin soveltuvin osin, mitä osakeyhtiölain (624/2006) 18 luvun 2—11 §:ssä säädetään. Rahaston ei tarvitse asettaa lunastushinnan maksamiselle mainitun 18 luvun 6 §:ssä tarkoitettua vakuutta.

Mitä 1 momentissa säädetään osakkeista, sovelletaan vastaavasti pääomalainoihin.

Jos Suomessa toimiluvan saanut pankki ei ole osakeyhtiö, sen liiketoiminta voidaan lunastaa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Liiketoiminnan käypä arvo arvioidaan tällöin siten kuin 1 momentissa säädetään osakkeen käyvän arvon arvioimisesta.

Säästöpankki, jonka liiketoiminta on lunastettu 3 momentin mukaisesti, voidaan muuttaa säätiöksi siten kuin siitä säädetään säästöpankkilain 92 §:n 2 ja 3 momentissa.

Jos tuen kohteena on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yhteisö, tuen ehdoksi on asetettava, että valtiovarainministeriöllä on oikeus nimetä tuen kohteena olevan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistö tai että valtiolle voidaan muulla tavalla turvata riittävä määräysvalta tuen kohteena olevassa yhteisössä.

Tässä pykälässä tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydyttävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Päätöksen edellytyksenä on, että valtion etu ei ole riittävästi turvattavissa 12 a §:n mukaisella tukiehdolla. Jos päätös koskee osakkeiden lunastamista, edellytyksenä on lisäksi, että osakkeenomistajien yhdenvertaisuutta ei loukata ilman painavaa syytä.

Valtioneuvoston 5 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan kunnes valitus on ratkaistu. Korkeimman hallinto-oikeuden on käsiteltävä päätöstä koskeva valitus kiireellisenä.

Tässä pykälässä tarkoitettu päätös tehdään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtiovarainministeriön on ennen päätöksen tekemistä pyydyttävä asiassa lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Päätöksen edellytyksenä on, että valtion etu ei ole riittävästi turvattavissa 12 a §:n mukaisella tukiehdolla. Jos päätös koskee osakkeiden lunastamista, edellytyksenä on lisäksi, että osakkeen- tai osuudenomistajien yhdenvertaisuutta ei loukata ilman painavaa syytä. *Valtioneuvoston päätökseen, siltä osin kuin se koskee lunastusoikeuden olemassaoloa, ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 4 §:n 4 momentin 2 kohta,
muutetaan 4 §:n 2 momentin 13 kohta ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentin 1 kohta, 27 §:n 5 momentti ja 28 §:n 2 momentti, sekä
lisätään 4 §:n 2 momenttiin uusi 14 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valvottavat

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

13) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä;

13 §

Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa

Päätökset, jotka johtaja aikoo tehdä, on ennen niiden tekemistä saatettava tiedoksi johtokunnalle, jos ne koskevat:

1) toimiluvan myöntämistä valvottavalle, toimiluvan peruuttamista, toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen lakkauttamista tai sen toiminnan rajoittamista tai osuuspankkien yhteenliittymän purkamista taikka, jos asiasta päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle, toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevaa esitystä;

13) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä;

14) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö, niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

(4. mom. 2 kohta kumotaan)

13 §

Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa

Päätökset, jotka johtaja aikoo tehdä, on ennen niiden tekemistä saatettava tiedoksi johtokunnalle, jos ne koskevat:

1) toimiluvan myöntämistä valvottavalle, toimiluvan peruuttamista, toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen lakkauttamista tai sen toiminnan rajoittamista taikka, jos asiasta päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle, toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevaa esitystä;

27 §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa.

27 §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa. *Tätä pykälää ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön.*

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöä, *osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä* ja arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n 5 momentissa tarkoitettua yhteisöä. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti *arvopaperipörssiä*, vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöä ja arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n 5 momentissa tarkoitettua yhteisöä. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki**Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (879/2008) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 §

6 §

*Muun maksuvelvollisen perusmaksu**Muun maksuvelvollisen perusmaksu*

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahoasto	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
<i>HE 172/2009: maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö</i>	<i>1 000</i>
<i>HE 172/2009: maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö</i>	<i>200</i>
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahoasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 000
<i>talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö</i>	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopape-	10 000

rimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla	
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annettu lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden.
<i>HE 187/2009</i> <i>arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ulkomainen selvitysyhteisö</i>	25 000
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 500
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi	3 000

kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitettujen monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
HE 187/2009 ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

8.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 30 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain (699/2004) 3 §:n 3 momentin 2 kohta, 20 §:n 3 momentti ja 22 §:n 8 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 22 §:n 8 momentti laissa 132/2007, sekä

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 886/2008, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 3 §:ssä tarkoitettuun yhteenliittymään mainitun pykälän 1 momentin mukaan kuuluvat yhteisöt ja sellaiset vakuutusalan yritykset, joihin mainituilla yhteisöillä on yksin tai yhdessä 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettu määräysvalta tai jotka ovat tällaisen yhteisön omistusyhteisyrittäjiä, edellyttäen, että rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

2) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitettuun yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt ja sellaiset vakuutusalan yritykset, joihin mainituilla yhteisöillä on yksin tai yhdessä 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettu määräysvalta tai jotka ovat tällaisen yhteisön omistusyhteisyrittäjiä. Vakuutusyhtiötä, joka ei merkittävässä määrin harjoita muuta liiketoimintaa kuin luottovakuutusten myöntämistä yhteenliittymän jäsenluottolaitoksille, pidetään 3 momentin 2 kohtaa sovellettaessa rahoitusalan yrityksenä ja siihen sovelletaan, mitä mainitun lain 19 §:ssä säädetään tällaisesta vakuutusyhtiöstä.

6 §

Soveltamisala

Edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä tätä lakia sovelletaan kuitenkin ryhmittymään, jonka emoyritys on talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettu keskusyhteisö, ellei valvontaviranomainen tee 6 momentissa tarkoitettua päätöstä poiketa lain soveltamisesta. Finanssivalvonta voi 6 momentissa säädetyn perusteiden perusteella tehdä päätöksen poiketa tämän momentin soveltamisesta, jos keskusyhteisö kuuluu sellaiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä lakia 3 §:n 3 momentin perusteella.

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettava yleiset periaatteet

Jos ryhmittymään kuuluvan yrityksen omien varojen määrä ylittää yritykseltä vaadittavan omien varojen vähimmäismäärän, tällaisista omista varoista saadaan omien varojen vähimmäismäärän ylittävältä osin ottaa huomioon ainoastaan muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten osuus. Tässä momentissa tar-

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettava yleiset periaatteet

Jos ryhmittymään kuuluvan yrityksen omien varojen määrä ylittää yritykseltä vaadittavan omien varojen vähimmäismäärän, tällaisista omista varoista saadaan omien varojen vähimmäismäärän ylittävältä osin ottaa huomioon ainoastaan muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten osuus. Tässä momentissa tar-

koitettuja omia varoja, joiden jakokelpoisuutta on lain, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen taikka viranomaisen päätöksen nojalla rajoitettu tai jotka muuten eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseen, ei myöskään saa lukea ryhmittymän omiin varoihin siltä osin kuin yrityksen omien varojen määrä ylittää yrityksen omien varojen vähimmäismäärän.

koitettuja omia varoja, joiden jakokelpoisuutta on lain, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen taikka viranomaisen päätöksen nojalla rajoitettu tai jotka muuten eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseen, ei myöskään saa lukea ryhmittymän omiin varoihin siltä osin kuin yrityksen omien varojen määrä ylittää yrityksen omien varojen vähimmäismäärän. Edellä 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen vähemmistöosuus saadaan tämän momentin estämättä lukea ryhmittymän omiin varoihin noudattaen, mitä vähemmistöosuuden lukemisesta luottolaitoksen konsolidoituihin omiin varoihin on säädetty.

22 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään sovelletaan, mitä osuuspankeista ja osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6 §:ssä säädetään yhteenliittymän asiakasriskeistä.

22 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään sovelletaan, mitä talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (/) 19 §:ssä säädetään talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistellyistä suurista asiakasriskeistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

9.

Laki**sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 50 ja 54 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007)
 50 §:n 3 momentti ja 54 §:n 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

50 §

Korvausrahaoston kannatusmaksu

Korvausrahaoston kannatusmaksu

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettuun osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. *Osuuspankkien* yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahostolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. Rahoitustarkastuksen luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. Yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahostolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. *Finanssivalvonnan* luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

54 §

54 §

Korvattavat saamiset

Korvattavat saamiset

Tätä pykälää sovellettaessa osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

Tätä pykälää sovellettaessa *talletuspankkien* yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

10.

Laki**sijoitusrahastolain 26 a ja 30 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 26 a §:n 6 momentti ja 30 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 928/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

26 a §

26 a §

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettavaa toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettavaa toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai *talletuspankkien yhteenliittymästä* annetussa laissa (/) tarkoitettuun yhteenliittymään.

30 a §

30 a §

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:ssä säädetään.

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai *talletuspankkien yhteenliittymästä* annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

11.

Laki**kaupparekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1490/2001, sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 351/1987, 1616/1992, 1122/1993, 147/1997, 744/2004, 636/2006 ja 529/2008, uusi 6 momentti sekä 11 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1278/1990 ja mainitussa laissa 1122/1993, uusi 2 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

9 §

Liikepankin ja muun osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava luottolaitoksen liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (/) tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

10 §

Osuuspankin perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi mainittava päivä, jona pankin säännöt on vahvistettu. Lisäksi on ilmoitettava osuuspankin liittymisestä osuuspankkilain (1271/1990) 7 a §:n mukaisen osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

10 §

Osuuspankin ja muun osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava luottolaitoksen liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

11 §

Säästöpankin perusilmoituksessa on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava säästöpankin liittymisestä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

12.

Laki**kirjanpitolain 8 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun kirjanpitolain (1336/1997) 8 luvun 1 §:n 3 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto ja 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1312/2004, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 luku

8 luku

Erinäiset säännökset**Erinäiset säännökset**

1 §

1 §

*Lain valvonta**Lain valvonta*

Rahoitustarkastus valvoo tämän lain noudattamista:

Finanssivalvonta valvoo tämän lain noudattamista:

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitetuissa osuuspankkien yhteenliittymissä;

2) *talletuspankkien yhteenliittymästä* annetussa laissa (/) tarkoitettu *keskusyhteisössä*;

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
 kuuta 20__ .